

Johannis Woodwardi Med. in Coll. Greshamensi Prof. &c.; Naturalis historia telluris illustrata & aucta. / Una cum ejusdem defensione; præsertim contra nuperas objectiones d. El. Camerarii ... ; Accedit Methodica, & ad ipsam naturæ normam instituta, fossilium in classes distributio.

Contributors

Woodward, John, 1665-1728.
Camerarius, Elias, 1673-1734.

Publication/Creation

Londini : Typis J.M. Impensis R. Wilkin, ad insigne Capitis Regis in Cœmeterio Divi Pauli, & Is. Vaillant, bibliopol. Roterodami, MDCCXIV. [1714]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/ubtmje45>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

63486/B

The Library of the
Wellcome Institute for
the History of Medicine

MEDICAL SOCIETY
OF
LONDON
DEPOSIT

Accession Number

Press Mark

WOODWARD, J.

U5

Johannis Woodwardi

Med. in Coll. Greshamensi Prof. &c.

Naturalis Historia Telluris

Illustrata & Aucta.

Una cum Ejusdem Defensione ;

Præsertim contra

NUPERAS OBJECTIONES

D. El. Camerarii Med. Prof. Tubingensis.

Ad Illustrissimum & Nobilissimum Virum

THOMAM PEMBROCHIAE Comitem, &c.

Accedit Methodica, & ad ipsam Naturæ Normam
instituta, Fossilium in Classes Distributio.

L O N D I N I ;

Typis J. M. Impensis R. Wilkin, ad Insigne Capitis
Regis in Coemeterio Divi Pauli, & Is. Vaillant,
Bibliopol. Roterodami. MDCCXIV.

Johannis Woodwardi

Med. in Coll. Greshamensis Prof. &c.

Naturalis-Historia Testinis

Illustrata & Augm.

Una cum Ejusdem Descriptione;

Præterea contra

THESE AS OBJECTIONES

D. P. Camerarii Med. Prof. Tübingensis.

Ad Illustrationem & Nobilitationem Virum

THOMAM PARNACHIAE Comitum, &c.

Academicæ Methodicæ, &c. ad ipsam Naturæ Normam
instructæ, Testibus in Classis Distributio.

L O N D I N I :

Typis J. M. Insuperis R. Wilkins, ad Indagatæ Capitis
R. Wilkins Compositio Divi Pauli, &c. R. Wilkins.
MDCCXIV.

PRÆFATIO.

PLures nunc Anni elapsi sunt à quo primum *Naturalem* meam *Telluris Historiam*, Sermone vernaculo, *Popularium* meorum in Usum, scriptam, in Lucem emisi. Hanc postea *Job Jac. Scheuchzerus*, Vir eximius, *Math. Prof. Tigurinus*, Latinè redditam, & *Geographiæ Physicæ* Titulo insignitam, Or-

bi Literato evulgavit. In hoc Opere, cum non pauca tum plane nova edita fuerint, nemini mirum videri debuit si de his nonnulli dubitarint, eademque impugnare aggressi fuerint. Id quidem Illi multo Studio, & Ardore fecerunt : sed non eâ Argumentorum Vi, ac Pondere, ut Responsiones meas sibi figillatim reponendas meritò expectarent. Præterea Homo sum Ingenij neque ad Vindicias suscipiendas, nec quidem ad Controversias de Rebus quibuscvis ineundas proclivis. Cum tamen V. Cl. *E. Camerarij Dissertationes* prodijssent, Ego statim videbam id Ejus Acumen, Diligentiam, & Inventionis felicitatem esse, ut vix quidquam ab alijs objectum

tum fuerat, quod in his Ille non denuo propositum exhibuisset, simul cum quibusdam præterea suis, omnino novis. Adeo ut dum Illi Responsionem reddo, id ago, ut Cæteros quoque refutem.

Falluntur siqui in his Chartis aliquam Artis Disputandi Ostentationem, vel Triumphum de Adversario meo reportandi Conatus expectaverint. Quam enim tueor Causa ipsi Naturæ, & certæ Rerum Observationi, nititur; neque Ego ab his ullibi in hac meâ Defensione discedam.

Præter ea quæ ad Doctrinas, quas antea edideram, confirmandas hic adducta sunt, aliæ quoque priùs non oblatae Propositiones offeruntur: & quæ, uti spero, nec levis Momenti, nec Consideratione prorsus indignæ videbuntur. Ea, de quâ agitur, Res certè Examinatione dignissima est; neque leviter gauderem si eam à me justè ac idoneè tractatam existimare potuerim. Qualiscunque tamen fuerit hæc mea Ejus Tractatio, Veniam à Lectoribus Candidis & Humanis impetrabit, iisque qui, omnia secum ritè perpendentes, reputaverint quantà Studiorum Curarumque Varietate perpetuò distrahantur Cogitationes eorum

eorum qui, quod ego semper
faciam, eâ quâ par est Fide &
Diligentiâ Praxi Medicæ Ope-
ram navant.

corum dei, quod ego semper
faciam, et qui par est Fidei
Dilectis Praeceptoribus. Qui
tam habent.

SYLLABUS RERUM.

D efensionis hujus Apologismus.	Pag. 1
Studiorum meorum Ratio & Institutum,	2
Ut veras Naturæ Leges investigarem, & exhiberem. ibid.	
Eruditorum Assensus.	3
Suscepti Operis, de Naturali Telluris Historiâ, Impedimenta.	ibid.
Post Librum meum editum, Eruditi multi, prioribus suis rejectis, Opinionem meam amplexi sunt.	4
Nominatim V. Cl. Joh. Jac. Scheuchzerus.	ibid.
Aliique plures.	5
Præsertim Scriptores Germani.	ibid.
Qui Rerum fossilium sunt Callentissimi.	6
Ab his D. Camerarius discedit; sed immerito.	7
Ad D. Camerarium Conversio.	ibid.
I. Disserta-	

Syllabus Rerum.

- I. Dissertationis hujus Pars prior ; in quâ de iniquâ illâ quâ mecum agit Ratione : Ejusque pravâ Rerum Repræsentatione. P. 8
- 1°. Exempla in Disquisitione de Belemnite. *ibid.*
- De Ætate, & Geode. *ibid.*
- 2°. De Ammonite. 9
- 3°. Ammonites, interiora & profundiora Marium incolens, à Procellis rarius in Littora rejicitur. *ibid.*
- Loca altiorum Marium profundiora Procellæ Leviores non attingunt : nec proinde Testas, eorum Incolas, dimovent. 10
- Vehementiores autem ad Loca illa pertingunt : indeque Testas raras, nec unquam aliàs visendas, reportant. 12
- De immani illâ Strage Diluvianâ Corollarium. 13
- 4°. Ex tenuibus immaturisque Testis cum crassis maturisque, in Tellure repertis, utrasque ibidem natas esse conjicit D. C. sed absque Ratione. *ibid.*
- 5°. Conchyliæ in aliis Regionibus pari numero effossæ, atque in Anglia. 14
- Mira D. Camerarii hac in re Vacillatio. 15
- 6°. De Conchitarum, aliorumque similium Corporum, Origine, & Formatione. 19
- Eâ de re D. Camerarii Error. 20
- Obiter de Cavitatibus in saxo ad Concharum, &c. Modulum formatis. 21
- Et de Fluore, &c. ad Concharum, &c. Imagines composito. 22

Syllabus Rerum.

7°. D. Camerarii Objecta de Situ Conchyliorum in Tellure refutantur.	23
De Situ Metallorum & Mineralium.	24
De Situ & Ordine Stratorum Lapideorum & Terrestrium.	25
Stratorum Origo, ex Conchyliis, aliisque Corporibus extraneis quæ in Stratis continentur, asserta. Constituens eorum Materia olim soluta, & in Aquis sustentata.	26
Ex eâ demum, urgente sua Gravitate, subsidente, Strata composita. Subsidentiae illius Leges & Ordo.	28
A quo primum congesta fuerunt Strata, eis contigerunt nonnullæ Mutationes; 1°. Superioribus, ab Aquis post Diluvium recedentibus: p. 31. 2°. Inferioribus, à Transitu Materiae Metallicae & Mineralis.	32
In plurimis tamen Locis Fossilia juxta Gravitatis Leges, mirum in modum, ordinata reperiuntur. Hujus Rei Exempla.	33
8°. De Saxi Incremento, & Induratione.	36
Saxum, sub Terra, Humiditate saturum, & molliusculum: Aeri demum expositum, desiccatumque, durius evadit.	37
Argumentum, de Lapidum Vegetatione, ex D. Tournefortii Observationibus, allatum, leviter perstrictum.	38
9°. De Augmento Metallorum.	40
10°. De Crystallorum & Gemmarum Ortu.	41
11°. Aqua non idoneum Sulphuris, Olei, aut Bituminis Menstruum.	ibid.

Syllabus Rerum.

- 12°. *Aquarum ad Fontes Ascensus non Stratorum Pressuræ debetur.* P. 41
- 13°. *Quid Fontibus suppeditandis conferat Aqua Pluvialis.* 42
- 14°. *De Terræ motu nonnulla.* ibid.
- 15°. *De Olea unde Columba decerptum folium Noacho attulit.* 43
- De Arboribus, aliisque Plantis, passim ex Tellure effossis.* ibid.
- Strages ista Vegetabilium à Telluris Dissolutione sub Diluvio facta.* 44
- De ista Dissolutione, ac Strage, Veterum Traditio.* ibid.
- Loca quædam S. Scripturæ collata & illustrata.* 44, & seqq.
- Arborum, speciatim Oleæ, post Diluvianarum Aquarum Recessum, Conditio, & Positura.* 51
- Mosaicæ Narrationis hac de Re Consideratio.* 52
- Oleæ in Ararathi Viciniâ sub Diluvio extirpatæ; cum in illa Regione nullæ hodie crescentes reperiantur.* 53
- II. *Dissertationis hujus Pars altera, in quâ de D. C. Hallucinationibus, & temerario de his Rebus Judicio, agitur.* 55
- 1°. *Res Naturâ longè diversas promiscuè exhibet.* ibid.
- Nomina rerum inepta.* ibid.
- 2°. *De Conchyliorum, inter Fluctuum Lapidumque Vim, Integritate servandâ D. Camerarius à se dissentiens.* 56
- 3°. D.

Syllabus Rerum.

- 3°. De Glossopetris, earum Naturâ, & Origine. P. 57
Fabii Columnæ hac de re *Opinio asserta*, *Ejusque Fama vindicata.* 58
- 4°. De Telluris, tempore Diluvii, Dissolutione. 60
Corpora Terrestria & Mineralia in Diluvio dissoluta: sed non Animalia, aut Vegetabilia. 62
- 5°. De Abyſſo, seu ingenti illo Aquarum subterranearum Thesauro. 64
De harum Aquarum Quantitate. ibid.
De Momentis Gravium in Fluido descendentium. 65
De duplici Aquarum Incremento à Mose assignato. Ubi obiter de Mosaica Telluris Origine: & Ckao Veterum. 66
- De Loco quo hodie asservantur istæ Aquæ. Atque iterum de Terræ motu quædam.* 69
- De Abyſſo, & Terraquei Globi Structura, concors Naturæ, & S S. Literarum Testimonium.* 70
- Meteororum, & Omnium ferè Atmosphæræ Affectionum, Ortus ex Abyſſo.* 72
- De Phænomenorum Baroscopi Causâ.* 73
- Terra, Terræ Motuum Vi subruta, labitur aliquando in Abyſſum.* 74
- 6°. De Sale Acidularum Fomite. ibid.
- 7°. Montes non vi Terræ Motuum elevati. 75
- 8°. De Insularum Origine. Speciatim de Mole illa terrestri in sinu Santoriniano edita, Insula à nonnullis dicta. 77
- Hujus

Syllabus Rerum.

<i>Hujus secundæ Partis Epilogus.</i>	P. 80
<i>Quo Animo ad Dissertationes D. Camerarii legendas accessi.</i>	ibid.
<i>Quo Consilio, & quâ Ratione Eis respondi.</i>	81
<i>De Veritatis investigandæ Impedimentis.</i>	82
<i>Finis in quem omnia mea Scripta collimant.</i>	83
<i>Doctrina, à me tradita repetitis Observationibus confirmata.</i>	ibid.
<i>Iriti Adversariorum Conatus.</i>	84
<i>Candidè monentibus libentissimè auscultabo:</i>	
<i>Contentiosos negligere decrevi.</i>	ibid.

III. *Hujus Dissertationis Pars 3^a, in quâ D. Camerarii Dogmata excutiuntur.*

<i>1°. Conchyliæ jam passim effossa, non in primâ Aquarum à Sicco separatione, nec ante Diluvium in Terra erant reposita.</i>	87
<i>2°. Conchyliæ ista, non Fissuris, sed Stratorum Materiæ, tenui adhuc & solutæ, commissa.</i>	89
<i>3°. Conchyliæ ista non à particularibus Inundationibus allata.</i>	92
<i>4°. Conchyliæ ista è Mari in Terræ Gremium per Meatus subterraneos non advecta.</i>	94
<i>5°. Conchyliæ ista non à Deo in Telluris Visceribus creata: sed in Mari nata.</i>	97
<i>Perstringitur Error eorum qui arbitrati sunt, non modo Conchyliæ, sed varia etiam Artis Opera</i>	

Syllabus Rerum.

*Opera effossa, esse, à ludente Naturâ, in Tel-
lure procreata.* P. 100

*De Suppositâ quadam Marinarum aliquot &
Terrestrium Rerum Analogiâ.* 104

*Conclusio ad Virum Illustriss. D. Thomam
Pembrochia Comitem.* 105

Methodica Fossilium in Classes Distributio.

Class. I. <i>Terræ.</i>	Pag. 1
II. <i>Lapides.</i>	2
III. <i>Salia.</i>	7
IV. <i>Bitumina.</i>	8
V. <i>Mineralia.</i>	ibid.
VI. <i>Metalla.</i>	9

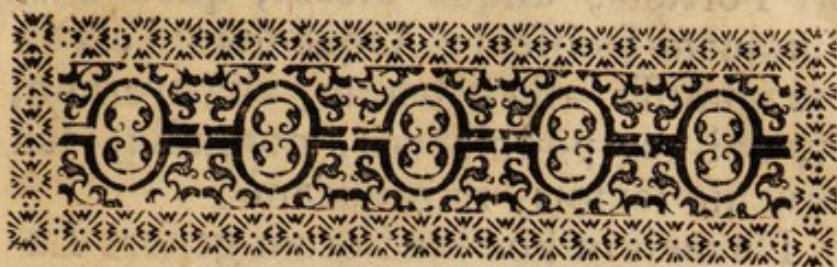

Syllabus Rerum.

Opera selecta, etc. a Ludovico Vindob. in Tel.
 P. 100
 De Septem quibusdam Mathematicis aliquot
 P. 101
 De Septem Rerum Anal. P. 102
 Compendio de Finitis P. 103
 P. 104

Methodica Rerum in Classis Distributio.

Class.	Pag.
I. I. I.	1
II. II. II.	2
III. III. III.	3
IV. IV. IV.	4
V. V. V.	5
VI. VI. VI.	6

Illustrissimo Nobilissimoque Viro,

T H O M Æ

Pembrochiæ Comiti,

Joh. Woodward

S.

UM Vir doctissimus E-
 lias Camerarius M. Prof.
 Tubingensis me tantâ
 Vehementiâ, Consilioq;
 importunissimo, sed Can-
 doris Benevolentiaque
 Specie quadam ubique
 Arte & Industriâ summâ tecto, appetive-
 rit, † non Tibi, Vir Nobilissime! & Il-
 lustrissime! soli, sed aliis quoque omnibus,
 æquo benignoque Ingenio præditis, mihi
 deesse merito viderer, ni de Meipso, Stu-
 diisque meis, & quem *de Naturali Telluris*
Historiâ ante hos aliquot Annos edidi Li-

*Defensio-
 nis hujus
 Apologi-
 mus.*

*† InDiffer-
 tationibus
 suis Tau-
 rinenlib.
 Tubingæ
 editis, 8.
 1712.*

bri Fortunâ, aliqua dicam, quod aliàs nunquam fecissem: Atque dein Tela in me immiffa, alia hebetem, alia avertam, & ubi res postulaverit, nonnulla, fed Brachio leviori, retorqueam.

*Studiorum
meorum
Ratio &
Institu-
tum.*

De meis in hoc Studiorum genere Laboribus veriffimè affirmare possum, quod per plures Annos perpetui fuerint. Præcipuas quasque Insulæ nostræ Fodinas, & Viscera Terræ quocunque modo patefacta diligentiffime lustravi, Materiæ cujusque Strata, Mineralium Situm, ac quo ordine quæque Fossilium genera reperirentur, observavi: & eorum quæ ex his Observationibus didiceram, præcipua in Libro illo meo Fide summâ in publicum dedi.

*Ut veras
Naturæ
Leges in-
vestiga-
rem & ex-
hiberem.*

Neque id mihi proposui, cum Labores illos susciperem, vel scriberem Librum, ut novam quandam à me prius conceptam Hypothesin, probabiliorem redderem, quod Vir ille clarissimus suspicatus plus semel mihi objicit: sed ut verum Rerum istarum statum, oculis meis perceptum, quantâ potui Accuratione descriptum, aliis exhiberem. Postea verò ut Propositiones aliquas, non à me antea confictas, neque solâ Veri quadam similitudine nixas, sed certas, sponteque suâ inde promanantes, educerem; sine quibus, tota illa Observatorum Descriptio, non injucunda forsan, sed plane inutilis mihi futura videbatur.

Quum-

Quumprimum Librum illum meum e-
didissem, æqui Judices, qui præsertim an-
tea Rebus istis contemplandis animos su-
os appulerant, hanc materiam diligen-
tiori suâ, Aliorumque Speculatione dig-
nissimam esse publicè agnoverunt: &
plerasque Propositiones meas maximi esse
Momenti: Mineralium studia, tanquam
humano generi utilissima, deprædica-
runt, & tamdiu neglecta jacuisse gravi-
ter questi sunt. Denique Libellus ille vel
Fortunam ita propitiam, vel doctiorum
Hominum Ingenium adeo sibi benignum
expertus est, ut Europam fere totam bre-
vi pertransiret: & ubique candidè, ne-
que sine Approbatione exciperetur.

Hæc Animum meum ita permoverunt,
tantumque calcar Diligentiae meae addi-
derunt, ut nisi Res meae privatae, & per-
petua illa, quam Ars Medica sibi postulat,
Assiduitas, mihi Impedimento fuissent,
imo ni gravissima continuaque Bella,
incertusque Motuum publicorum Eventus
hominum animos ab omnibus, Liberali-
oribus saltem, Pacis Artibus abduxissent,
ego certè in His profectum longè mayo-
rem fecissem. Ideoque alacrius progres-
sus essem, quia ab eo Tempore quo opus
illud prodierit, Nemo prorsus Observa-
tiones illas meas in dubium vocare, neque
Judicio, & Candore præditus quisquam,
quas ego inde elicueram Propositiones,
refellere aggressus est.

*Erudito-
rum As-
sensus.*

*Suscepti
Operis de
Geogr.
Physicâ,
Impedi-
menta.*

*Post Librum me-
um editum, Eruditi
multi, prioribus suis
rejectionis, Opinionem
meam amplexi sunt.*

*† Vid. V. Cl. J.
Raii 3 Physico-Theol.
Disc. p. 127.*

*Nomina-
tim V. Cl.
J. J.
Scheuchze-
rus.*

Annis quidem non paucis antequam
Opus illud ederetur Physici fe-
re omnes opinabantur Testas
in Saxis repertas, & è Tellure
effossas, non Res Marinas esse,
sed meros Lapidés, † ex Ter-
restri Materiâ in ipsâ Tellure
natos. Jam vero, siqui omnino
sint, paucos admodum esse pu-
to, qui Eas Testas verè Mari-
nas esse, à Diluvio in Terra relictas, du-
bitent. Id certum est, quod ex Homi-
nibus illis, qui in has Res altius inquisi-
verint, ipsasque penitus inspexerint, ve-
ramque earum Naturam explorare conati
fuerint, non pauci sunt qui, pristinâ O-
pione repudiata, meam amplexi sunt:
eandemque Scriptis suis luculenter defen-
derunt, & confirmarunt. Nec sane Hos,
quos possem multos, nominatim omnes
proponam. Unum duntaxat, sed instar
plurium, Joh. Jac. Scheuchzerum M.D.
Ingenii, Judicii, & Doctrinæ summæ Vi-
rum, interque Physicorum Europæorum
primos merito numerandum, memorabo.
Is scilicet Anno 1695. *De Generatione Con-
chitarum* Dissertationem edidit, in quâ
ea pro nativis genuinisque Fossilibus ha-
benda esse probare conatus est. Postea
verò se Opinionem illam festinantiùs
quam par erat amplexum fuisse, Erro-
remque suum, Librum meum diligentius
perlegendo, primum deprehendisse pub-
licè

licè agnovit. * Ut sincerum itaque Veri-
tatis indagatorem decuit, de suâ deces-
sit, in sententiam meam transiit: & va-
ria illa eruditissimaque opera in quibus
Ille ex eo tempore, inter alia, Opinio-
nis hujus Veritatem tutatus est, & demon-
stravit, immensum illum, quem in his
studiis fecit, progressum abundè osten-
dunt.

* In Epist.
Dedicat.
Geogr.
Phys.

Ut quod res est paucis dicam, Testi-
monia doctissimorum hominum, qui de
eodem Argumento scripserunt, & Libri
illius mei Comprobationes, tot Numero,
Gravitateque tanta sunt, ut hujusmodi
Studiorum meorum Fructibus nimis de-
lectari meritò viderer, si sigillatim hîc
recenserem omnes. Neque quidem opus
est ut Id Ipse faciam, cum illorum Ope-
ra in omnium manibus versentur. Nec
denique hujus generis quidquam jam, vel
posthac unquam, privatim apud Ami-
cos, locutus essem, nedum Scriptum pub-
licè unquam edidissem, ni justa Mei ip-
sius, & quam verissimam esse Tot, Tan-
tique Viri mecum simul existimant, Cau-
sæ Defensio id exigeret.

Aliique
plures.

Jam verò, si quæ ego scripsi nullius
planè ponderis apud acutissimum Came-
rarium esse viderentur, ni tamen his quo-
que omnibus Viris, Rerum Naturalium
scientiâ ubique merito celeberrimis, se
longè perspicaciorem credidisset, si Eo-
rum Judicio non planè acquievisset, Ei
certè suum unum non ita fidenter oppo-

Praesertim
Scriptores
Germani.

fuiſſet. Sponte enim ſuâ agnovit me
Præcipuos Germaniæ, qui iſto delectantur ſtu-
dii genere, Viros in partes meas facile per-
** Diſſert. traxiſſe *.* Quod cùm feciſſet, non utique
Taurin. p. 268, 269. Opinioni, jam Illis pariter, atque Mihi
 communi, tantâ Vehementiâ refragatus
 eſſet, niſi utriſque harum Rerum ſe mul-
 tò peritiorem exiſtimaiſſet.

*Qui Re-
 rum foſſi-
 lium ſunt
 Callentiſ-
 ſimi.*

Et proſecto hoc Ejus, de *Præcipuis*
Germanis illis in ſententiam meam ita facile
 perductis, Teſtimonium eò plus pro O-
 pinionis meæ Veritate facere, ipſamque
 magis confirmare meritò videatur, quod
 in Germaniâ plura Mineralium genera,
 frequentior, diligentiorque Eorum Ex-
 ploratio, poſteaſque accuratior Rerum ſin-
 gularum per Fuſorias Artes Probatio, &
 proinde facilior certiorque verum ea-
 rum Rerum Statum, & Naturam cogno-
 ſcendi Ratio, quam uſpiam alibi in Eu-
 ropa, ſint. Hinc potiffimùm eſt quòd
 Germani harum Rerum ſtudiis dediti,
 earundem peritiſſimi ubique ſemper habi-
 ti fuerint. Quantam Diligentiam adhi-
 buerint, quàm acri Judicio in his Studiis
 uſi ſint, & quàm meritiffimè Prærogati-
 vam illam ſibi delatam Hi, præſertim
 Recentiores, habent, Teſtimonio excep-
 tione omni majore ſunt Ea hujus gene-
 ris Opera, quæ Joh. Jac. Bayerus M. D.
 & Prof. Altdorſienſis, * & C. M. Spene-
 rus M. D. Berolinenſis, † eruditiffimique
** Deſcr. Foſſilium Territorii Norimbergi 4° 1708. † Diſq. de Crocodilo in Lapide, aliisque Litkoꝛois Miſcell. Berolin. 1710. p. 99.*

alii ejus Gentis viri, proximis his annis ediderunt. Hi, cum pro me stent, & sententiam meam Authoritate suâ comprobent, Argumentisque confirment, non est cur Unius Camerarii, disertissimi licet, & quod faciliè credam, aliarum Disciplinarum peritissimi, impetum reformidem.

Quid in causâ fuerit cur Is potissimùm, *Ab hî D. Camerarius discendit; sed immerito,* non à Me Extero, neque forsan aliter de Nomine cognito, solùm, sed à Notissimis quoque meritoque Celeberrimis Gentis suæ viris dissentiret, Ipse novit. Id verò dicere non verebor, Ubicunque Ille in isthoc Opere suo à Meâ, Illorumque de Rebus istis Opinione discesserit, à Rerum quoque Veritate discessit; Neque Levem quidem dubitandi Occasionem dedit, an Diligentiâ eâ, quâ Fidia tanta niti debuit, Fodinas, aliaque interiora Terræ Loca perlustraverit.

Si Ingenii perquam urbani, & prompti politique sermonis Vir hîc in me virtutes easdem fortè requirat, seque paulò asperius à Me tractatum putet, qui Ipsius tum in Me Candorem, tum Rerum ipsarum Scientiam, & in earundem Naturâ indagandâ Diligentiam in dubium revocem, ut mihi ignoscat Oro; eâ tamen lege, si quæ jam dico in sequentibus probata dederò.

I. Primò itaque si Librum meum fatis attentè legerit, est profecto cur Ego

I. *Dissertationis
hujus, Pars prior ; in
quâ de iniquâ illâ
quâ mecum agit ra-
tione : Ejusque pravâ
Rerum Repræsenta-
tione.*

Ejus Candorem ubique fere requiram. Sæpissime enim Ea mihi tribuit, quæ Ego nusquam dixerim, neque rarò quorum planè contraria disertè docuerim. Hujus rei Exempla, cum Omnia penè innumera sint,

pauca tantùm quædam indicabo.

1°. *Exem-
pla In
Disquisi-
tione de
Belemnite.*

* p. 298.
*Conf. eti-
am p. 349.*

+ *Geogr.
Phys. p. 15.*

*De Ætite,
& Geode.*

* p. 299.

1°. Ubi nempe de Testarum Fossilium Naturâ agit, Easque non Res Marinas esse acriter contendit, *Belemnitem* memorat, rogatque *ad quodnam Animalium* *Marinorum genus hunc referre possim ?* * quasi Ego Ipsum ad aliquod Marinorum Animalium genus referendum esse asseverassem. Siquidem Ego de Belemnitarum naturâ nihil omnino dixissem, Ille fortassis me Eos pro Rebus in Marinatis habuisse suspicatus esset. Quanquam paullo iniquius fuisset ex Silentio meo de Sententiâ meâ Judicium facere. Cum verò *Belemnitas ex omnium consensu Fossilia vere* + *Mineralia esse* † affirmassem, Præjudicio utique & nimix Festinationi ista Ejus Suspicio de meâ in hac re Opinione, verbis disertissimis declarata, tribuenda est. Absit enim ut Ego Eam Causæ alicui alii, tali Viro prorsus indignæ,tribuendum arbitrer. Inde quoque est quod *Ætiten & Geoden*, utrosque puros putos Lapidés, cum Testis, & Rebus aliis ex Mari ortis, confundat. * 2°. Itidem

2°. Itidem id multis, & studiosè agit, ^{2°. De} ut *Cornu Ammonis*, non *Nautilus* * esse ^{Ammoni-} demonstrat: Et per me quidem licuit, si ^{te.} ita libuisset, totidem alijs Argumentis ^{* p. 296,} ostendere Ipsum non Muricem, neque ^{297, 340.} Ostreum esse; Ego enim nusquam Ipsum Illi potius, quàm alterutri ex his Testarum Familijs attribui. † Re tamen ^{† Vid.} verâ Cornu illud Ammonis Testa est, ^{Geogr.} ex Turbinatorum seu Tortilium Genere, ^{Phys. p. 18.} in Mari nata, indeque profecta; Utpote quæ Indicia, & quas vocamus Proprietates Essentiales veræ Testæ, sed Generis ab his omnibus planè diversi, habeat.

3°. Cornua Ammonis rariùs quidem ^{3°. Am-} in Littoribus reperiuntur. Non nisi U- ^{monites,} nam Eorum Speciem Ego ibi repertam ^{interiora} vidi; cùm ex Tellure multa eruuntur. ^{& profun-} Sed singula Testarum Genera, quæ in ^{diora Ma-} omnibus Marium Littoribus sint reperi- ^{rium inco-} unda, nondum satis diligentèr observata ^{lens, à} collectaque fuerint. Præterea multa in ^{Procellis} Intimis, Profundissimisque Maris locis ^{rarius in} nascuntur, & sedes suas habent, Quæ nec ^{Littora} sponte suâ unquam prope Littora veni- ^{rejicitur.} unt, neque Æstuum, Tempestatùmve Vi ex Nativis illis Locis suis ejiciuntur. Ex aliquo Horum Genere Ego Cornu Ammonis esse crediderim. Pleræque, quæ Maris fluxu vel Ventorum impetu in littora ejiciuntur, Testæ eæ sint, quæ non procul inde & inter Brevia natæ fuerint. Neque ipsa illa Aquarum æstuantium vis, vel Agitatio Vehementiâ Procellarum facta,

facta, ad Interiora Profundioraque Ma-
rium Penetralia unquam pertingunt. Et
proinde minus mirandum est, si Testæ in
Locis illis natæ, Sedemque suam habentes,
rariùs in Littora projectæ reperi-
antur.

*Loca alti-
orum Ma-
rium pro-
fundiora
Procellæ
leviores
non attin-
gunt: nec
proinde
Testas, eo-
rum inco-
las, dimo-
vent.*

* P. 288.

Doctissimus quidem Camerarius *de per-
petuâ Fundi Marini Tranquillitate se dubitare*
profitetur. * Hoc Ego, in tali præfer-
tim Viro, non possum non valde admi-
rari, cum Res adeo certa, vulgoque nota
sit, & cujus veritatem Ipse sibi abundè
comprobatam habere potuisset, tum ex
Libris, tum ex Hominibus ipsis qui, cum
Superficies Aquarum vehementissimè agi-
taretur, in profundiora Maris Loca de-
scenderunt. Cum verò horum Hominum
nemo fortè sit utrique nostrum notus ad
quem ego D. Camerarium remittam, ex
Scriptoribus illis, qui non pauci sunt,
Unum saltem Ei commendabo, de cu-
jus Fide non est cur suspicacissimus quis-
quam dubitet. Robertus Boylius, Mag-
num & Æternum Illustrissimæ Familiæ
suæ Decus, & inter summos Temporum
nostrorum Philosophos meritò numeran-
dus, hac ipsâ de re Librum conscripsit, cui
Titulo dedit, *De Fundo Maris Relationes*.
E tertiâ ejus Libri Sectione Cl. Came-
rarius intelliget *Aquam in altiorum Mari-
um Fundo esse perpetuò tranquillam, nec vel
levissimâ Agitatione moveri, dum Superficies
Ejus in Fluctibus hinc inde volutetur, & ve-
hementissimas Emotiones patiatur: intelliget*
etiam

etiam Urinatores non dubitare Aquas tum
 subire, cum Tempestates ita sæviant, ut vix
 Nauta quisquam, Iter suscepturus, è Portu
 solvere, Velaque Ventis dare audeat, Se verò
 temerè locutum esse, neque leviter errasse,
 cum hæc verba scripserit, Nec Urinatores
 sub ingentibus Tempestatibus solent descendere.* * D. Ca-
 merarij
 Ad illam autem quam mox subjecit Quæ-
 stiunculam, Cur non Urinatores Conchas
 quasdam quoque, ex istarum quas Pelagias
 lubet appellare † Classe secum ex Fundo defe-
 runt? Id primò respondeo, quod, licet
 facile, & obvium sit, fatis tamen meritò
 videri posset, & idoneus tali Nodo Cu-
 neus; Illi nempe Homines, nec Philoso-
 phi ipsi, neque à Philosophis Scientiarum
 Naturalium augendarum studio conducti,
 sed ingentis Lucri spe, cum non sine
 magno vitæ suæ periculo, ad altitudi-
 nem tantam demersi, Margaritas aliasve
 certi magnique pretii res quærant, Alias,
 apud ipsos plane nullius Usus, neque,
 si reportarint, Operæ & Oneris pre-
 tium allaturas, nec colligunt, nec ob-
 servant. Sin verò hoc acutissimo
 Camerario non satis videatur, id por-
 ro observare debet, quòd Urinatores
 illi Gemmas istas ferè non procul à Lit-
 toribus quærant, nec descendunt nisi in
 Loca admodum Brevia, si cum Altiori-
 bus illis, Remotioribusque quæ ego intel-
 ligo, Maris Locis comparentur. Inte-
 rioribus istis Maris Penetralibus vis nulla,
 uti credibile est, unquam illata est ex
 ipso

* D. Ca-
 merarij
 Dissert.
 Taurin.
 p. 288.
 † Ibid. p.
 288.

ipso Diluvii Universalis tempore, quo Loci illi excutiebantur, Testæ, in iisdem habitantes, sedes avitas deferere coactæ, in Loca remotissima deferrebantur, neque pauca ab Aquis recedentibus in novis illis Sedibus relictæ erant. Istæ utique meo saltem Judicio, sunt, quas nos hodie in Tellure sæpiùs, in Littoribus verò rariùs reperimus, & de Quarum Origine & Naturâ doctissimus Camerarius hanc Disputationem suam instituit.

Vehementiores autem ad Loca illa pertinent: Indeque Testas raras, nec unquam alias visendas reportant.

Denique etiamsi istæ è Locis suis nunquam moveantur, Aliæ tamen à gravioribus Tempestatibus in Littora sæpe ejiciuntur, ad Quas leviorum Vis non pertingit. Harum Tempestatum, de quibus ego legerim, gravissimæ sunt Turbines illi, à nostris *Hurricane* vocati, qui circa *Barbadas*, aliasque ejusdem Maris Insulas, & in proximis Terræ Americanæ partibus accidunt. Ubi Turbines illi oriuntur, vehementiùs sævire solent, quàm Europæus quisquam facile credere vel sibi fingere potest, & Maria solito multò altius permovent. Postquam vero Turbines isti deferbuerint, Testarum Numeri longè majores in Littoribus expositi jacent, & Genera ab illis planè diversa quæ Tempestates illæ leviores ejicere soleant. Neque dubitandum est quin, ut graviores istæ Procellæ Conchyliæ ejiciunt rariora, utpote quæ interiora Maris loca incolunt, quò Procellæ leviores non pertingunt, ita si aliæ adhuc gravi-
ores

ores Procellæ acciderent, quæ intima profundissimorum Marium Funda permoverent, Ammonitas, aliasque Testas, quales à Diluvio olim eductas fuisse liquet, jam verò nunquam emittuntur, producerent.

Ex his Testis, ita variis, itaque multis, quæ in Locis tanto intervallo ab omni Mari diffitis, ad usque altissimorum Montium Cacumina, & profundissimarum Fodinarum Funda reperiuntur, Quæ tamen ut vidimus, non nisi in medio Oceano natæ fuerant, neque unquam prope Littora inveniuntur, Ex his, inquam, constat quantæ, quamque admirandæ Permutationes tunc factæ essent, & quam horrendo & supra omnem vel Descriptionem vel Conceptum portentoso Tumultu & Confusione Res omnes versarentur; Quod certe non factum fuisset, nisi de gravissimâ Causâ aliquâ, qualis illa Diluvii inducendi fuit.

4°. Non rarò accidit ut, cum magnis, maturisque Animalium marinorum Testis, aliæ simul effodiantur, earundem Specierum, sed Parvorum, Tenerorum, & quæ ad ætatem adultam, ac justam perfectamque Magnitudinem suam nondum pervenerant. Ex his præcipuè ejusdem Magnitudinis, & Maturitatis ad quam sub Maij finem pervenire soleant, uti etiam ex Vegetabilibus itidem ad eum Statum ad quem illa eadem Anni Tempestate pertingere videmus, ex his, inquam, passim

De immensi illâ strage Diluvianâ Corollarium.

4°. Ex tenuibus immaturisque Testis, cum crassis maturisque in Tellure reperiatis, utraque ibidem natas esse conjicit D. C. sed absque Ratione.

passim in Terra repertis, erat, quod Judicium certum facere potuerim de eâ Anni Tempestate in quâ Diluvii ingruentis Vis utrisque crescendi finem imposuit.

* Geogr.

Phys. p.

141, 223,

& seqq.

† D. Ca-

merarij

Dissert.

p. 276.

* *Tenuēs præterea pellucidæque Conchæ* †

Maturæ tum in Mari, tum in Terrâ re-

periuntur: Uti aliæ quoque quæ tempo-

ris diuturnitate redduntur teneræ &

friabiles, nempe quæ Corruptionis ali-

quid contraxerunt, tandemque forent pe-

rituræ; Ut aliquæ autem in Terrâ us-

quam reperiantur, *Quarum solo Aspectu vel*

Linceus quisquam agnoscat Eas adhuc, in

|| *Ibid.*

Via Incrementi sui fuisse, || id, quanquam

Cl. Camerarius affirmet, ego tamen per-

negare non verebor. Siquas tales Con-

chas Ipse habeat, unde se id demonstrare

posse putat, non peto, quod molestum

foret, ut Harum aliquas ad me mittere

vellet, sed ut Indicia saltem illa descripta

exhibeat, è quibus id Ipse colligit, non

immerito postulem. Nam si talia osten-

dere poterit, Ego statim Me meis de

Rebus istis Observationibus falsum esse,

judicioque de iisdem facto errasse palam

fassus, in Illius sententiam transibo, &

Veritatem ab Ipso demonstratam luben-

tissimè amplectar.

5°. *Conchy-*

lia in alijs

Regioni-

bus pari

numero

effossa, at-

que in An-

glia.

* p. 282.

† p. 347.

5°. Doctissimus Camerarius magnam qui-

dem *Testaceorum Copiam in Angliâ* * for-

san eruendam esse ideò libentius agnoscit,

Quia nempe Hæc *Insula* † est, magno

Mari undique circumdata, ex Quo per Mea-

tus Subterraneos, Inundationes, & quas Ipse

Eam forte passam fuisse suspicatur, *Vio-*

lentas

lentas Mutationes, hæc Corpora ed for-
tassis delata fuisse existimat; De quo
Commento Ejus postea aliquid dicam:
Argumentis vero ab illâ Insulâ petitis de
Terris alijs * judicium faciendum esse * *Ibid.*
negat. Immo alibi dicit, in Mediter-
raneis præsertim Regionum majorum lo-
cis parem Earum Copiam non esse re-
periendam. † Quàm temerè vero Hæc † p. 282.
à Viro, alioquin Consultissimo, dicta 290. 347.
sint, cum recentioribus omnibus vetu-
stissimi quique Scriptores testantur: Quas
Ipse ex Interioribus Asiæ, Africæ, & A-
mericæ, pariter atque Europæ, locis cer-
tissimas accepi Narrationes declarant:
Ipsæ denique Res, Animalium marinorum
Ossa, Dentes, Testæ, ibidem collectæ,
indeque huc allatæ, quarum ego, cum
Multis aliis, ingentes numeros habeo,
abundè demonstrant.

Sed quid ego id Illi Testimoniis alie- *Mira D.*
nis confirmare conor, quod Ipse sibi *Camerarij*
domi compertum esse fatetur? Alibi *hac in re*
enim dicit *Totos in Germaniâ Montes esse,* *Vacillatio.*
qui nil nisi Conchas monstrant; * Nominatim * p. 293.
verò tum Copiam magnam tum varia
earum Genera circa *Echterdingam* † re- † p. 297,
periri. Et mox denique *Montes, quorum* 298.
omnes quasi Lapides sunt figurati, quique
ex illis quasi formati sunt, * memorat. * p. 338.
Hæc sunt Ipsius Testimonia de Concha-
rum, & qui in Conchis formati fuerant
Lapidum, Copiâ in alijs Terris repertâ; *Ibid. †*
Quæ quidem utrorumque Copia nihilo
minor

minor est, quàm quæ ullibi in *Insulâ nostrâ* sit reperienda. Hæc profectò adeo inter se contraria sunt, ita hæc Ipsius Testimonia illi Ejus Opinioni & Doctrinæ adversantur, ut quî commodè conciliari possint, ego quidem nullus video ; viderit Ipse. Quanquam verò in Locis illis Conchæ ita abundant, ut ex his ferè solis toti Montes conflari videantur, nullas tamen Earum Reliquias, ne ve-

† p. 283. stigium quidem ullum circa *Tubingam* † reperire poterat. Sed quid tum postea quæso ? Num in Locis his vel Ipse Diligentiam tantam adhibuit, vel ab aliis adhibitam putat, ut nullas omnino ibidem latere, & aliquando tandem reperiendas esse credat ? Quid ni Temporis longinquitate, in Terrâ, Acrimoniâ quadam horum Corporum Texturam faciliùs lædente, & sensim corrumpente, præditâ, sitæ, jam dudum penitus perierint ? Quid denique si nullæ uspiam in Locis istis repositæ fuissent ? Nec enim ego usquam dixi, neque quidem credibile est, ut in omnibus Terrarum locis relinquerentur, cum præsertim in aliquibus ita cumulatim congestæ fuerint, ut in Montes & Juga coacervatæ inveniantur. Paulò infra, ut Ingenuum decuit, *Myriades parvularum Cochlearum* in ijsdem ipsis circa *Tubingam* locis profundissimè sitas, Sese obtulisse visui agnoscit, sed non uti censet, *marinarum* †. Nec immerito quidem mirabatur in istâ profunditate terræ
istam

† Ibid.

*istam earum Copiam reperiri, cum eas ex
nativis locis suis delatas, illic aliquando
casu aliquo depositas esse necesse sit.
Adeo ut, etiamsi Cochleæ istæ revera
non Marinae Originis essent, de quo
tamen dubitandi Ratio non exigua est,
cum fluviatiles & terrestres valdè leves
sint, & raro aut nunquam tantâ Terræ
profunditate reperiantur, id saltem pro-
bant quod Terra eo usque vehementer
perturbata, & Mutationes magnas per-
pessa fuerit. Sed Quæsit ex viris qui
Myriades Lapidum effringunt, extrahuntque
è Fodinis, omnes æque ignorabant talia figu-
rata, Unico excepto, qui bis, terve, in Lapi-
dibus Conchulam, cujus figuræ non recorda-
batur, invenisse asseribat *. Sin verò una, * p. 284.
atque altera ejusmodi Conchula, erutæ ab
indiligenti Fossore observarentur, longè
plures ibidem diligentius intuentibus ob-
servandas esse credibile est. Neque enim
Fossorum istorum, quos merito Rudes
Operarios † appellat, magis, quàm Urina- † p. 276.
torum * illorum Diligentia, & Curiositati * Conf.
fidendum est, qui utrique in id ferè unum p. 11. su-
quod quærunt, animum oculosque in- pra.
tentos habere, ad cætera, vel admoniti,
cæcutire solent. Siquis itaque in istius-
modi Casibus Rerum Veritatem certò
cognitam habere velit, Is, dum Alij fo-
diant, lustrare Loca, & Res effossas suis
ipsius oculis attentè intueri debet. Hæc
de ista saltem Tubingæ Viciniâ, ubi forsân
Alij aliqua majori diligentia detegant, Un-
deque*

deque ipsi tum in mediâ Inquisitione subito emi-
 grandum erat *. Quod quidem tum suspi-
 cari cœpi, cum viderem eum negantem
 Testas è Mari oriundas ullas illic esse à se
 repertas ; neque quidem dubito, quin si
 quando Loca eadem denuò rimetur, mo-
 do utatur majori diligentia, & constan-
 tia, sine *Emigratione* adeo *subitaneâ*, mag-
 nam illarum Copiam reperiât. Perga-
 mus itaque ad ea quæ proxime sequuntur.
 In toto quidem per tot *Helvetiæ Valesiæque &*
Alpium Montes, Montiumque catenas itinere,
 nihil in *via Figurati* unquam occurrit, ut ut
 innumeros contemplati fuerimus *Lapides*, in
 ipsis quoque summis *Alpium, Magni Bernardi*
V. g. jugis. Hæc Ille p. 284, non ita ta-
 men multò post, p. scilicet 297, multo-
 rum generum *Conchas, Univalvium, Bi-*
valviumque copiam magnam in *Rando*
Helvetiæ Monte, & Locis undique cir-
cumjacentibus, conspiciendas esse testa-
 tur. Illâ nempe *Dissertationis suæ Parte*
Conchas ullas in illis Locis esse reperien-
das negare: in hac vero multas variasque
 ibidem reperiri agnoscere, ad Rem suam
 faciebat. Vir ille celeberrimus pruden-
 ter quidem *Lectores suos,* hâc occasione,
 monuisse † videretur, se doctissimi
Scheuchzeri Scriptum eâ de re nondum vi-
dissè, si opus illud jam tum in longinquo
 aliquo, obscuriorique *Europæ loco* editum
 fuisset. Cum verò *Liber ille* novem
 annis, atque eo amplius prodiisset antè
 quam *D. Camerarius* de eodem Argu-
 mento

* p. 284.

† p. 284.

mento scriberet, magnamque Authori suo Existimationem, uti & *Plinij Helvetici* Titulum sibi ab Eruditis tum primum collatum, merito peperisset, ipse Cl. Camerarius eum *vidisse*, non dico debuit, facile certè potuit. Si quidem *vidisset*, minimè dubitare possum quin, si sententiam suam non statim mutasset, non utique tanto nisu defendisset, postquam tantum & numerum, & varietatem Corporum marinorum, in *Montibus Helveticis*, alibique repertorum, in *Scheuchzeriano* illo *Lithographiæ Helveticæ Specimine*, *Tiguri* Ann. 1702. edito, delineatum descriptumque considerasset.

6°. Dixi, Diluvij tempore, dum Conchæ, simul cum Arenâ, aliâque Lapidum, Silicum, Fluorum, & cæterorum Mineralium omnium Materiâ, in primas cuiusque partes constituentes resolutâ, in Aquis suspensæ & sustentatæ fluitabant, resolutam illam harum rerum Materiam, Conchas ingressam, Eas implevisse, quæ ideo admissæ eidem Materiæ Formam suam seu Figuram dederunt, Eique *tamquam Matrices, Modulique* fuerunt: Ex his deinde, tum ita repletis, tum vacuis Conchis, unâ cum Saxi, Luti, Cretæ, aliâque omni constituyente Globi terrestribus Materiâ, subsidentibus, strata illa facta esse ex quibus hæc Tellus nostra constat †: Postea verò Montium strata, Pluviarum, & Torrentium vi nudata, & qui non rarò ubique soliti sunt accidere, 2, & 4.

6°. De Conchitarum, aliorumque similium Corporum, Origine & Formatione.

† Geogr. Phys. Parte 2, & 4.

Casibus fracta esse, & supremas quasque, cum Inferioribus aliquibus, quas in se continuerant Conchas exclusisse, & expositas reliquisse: Ipsas denique Conchas, ita nudatas, exclusas & expositas * tandem detritas, vel diffractas esse, illam verò in his Conchis antea conclusam Materiam, Lapidem, Silicem, Fluorem, aut aliam quamvis naturâ suâ firmam, *Concavam, seu Interiorem* † earum, in quibus formabatur, Concharum *Figuram* retinuisse, & repræsentare. *Hanc veram Conchitarum, Cochlitarum, Echinitarum, cæterorumque ejusmodi Corporum Originem esse* ||, 155, 156, ex accuratâ sæpiusque repetitâ ipsarum 194, 195. Rerum Inspectione, & diligenti Consideratione, pronunciavi. Hic verò Vir ille clarissimus profitetur *se has Matrices, hos rarii Error Modulos non capere. Hi enim Lapides figurati externam referunt Concharum Figuram, non internam, quam omnino referre deberent, si in* * p. 338. *Illarum Cavo concrevissent:* * Quas autem *Matrices Modulosque* nondum capere potuit, eum facile capturum puto si modo Res ipsas aliquantò diligentius intuitus fuerit. Ego quidem in hac Re totâ Naturam ducem secutus sum: Et cum, quoad ejus fieri potuit, nihil, nisi Rebus ipsis, & quàm potui accuratissimis de iisdem Observationibus fretus, usquam protulerim, propterea jam ad easdem, Naturam scilicet, & ut aliorum omnium, ita præsertim ad ipsius celeb. Camerarii Rerum istarum Observationem, sed quàm hætenus

hactenus paullò attentiores, provoco. Siquidem Ipse diligentiam talem antea adhibuisset, de hac re nullam certè Controversiam movendi causam habuisset. Ex tot Millibus enim Myriadibusque istorum Corporum quæ locis suis reperiuntur, ne unum quidem Lapidem, Silicemve reperisset, quæ Convexam, seu *externam Conchæ Figuram referat*. Si quam talem posthac repererit, tum demum Objectionis hujus vim agnoscam, eique sententiam meam dedam.

Unum quidem in aliquibus locis accidit, quod hîc non prætereundum est. Ubi Aqua Vitriolum, aut alia istiusmodi Salia in se continens strata pervadit, Conchas in Stratis illis fitas sensim resolvit: Solutasque earum particulas secum aufert: & Spatia, antea à Conchis illis possessa & impleta, relinquit vacua. Hujus rei Exempla ubique ferè terrarum reperienda sunt. Ut de aliis Locis nihil jam dicam, Est apud nos in Portlandiâ ingens durissimi Saxi Stratum, in quo hujusmodi Cavitatum, seu Spatiorum vacuorum, Testarum, tum Turbinitarum, tum quoque Bivalvium Formam & Magnitudinem ad amissim referentium, Numerus infinitus observandus est. Si in Cavitates illas Plumbum, aut Metallum aliud quodvis liquefactum fuerit infusum, id semper expressissimam Testarum illarum Figuram repræsentabit.

Obiter de Cavitatibus in Saxo ad Concharum, &c. Modulum formatis.

Et de Flu-
ore, &c. ad
Concharum
&c. Ima-
gines com-
posito.

Sicubi accidat ut pervadens illa Aqua, præter Salia, in se Fluorum quoque, aliorumve Mineralium Particulas habeat, unaque secum deferat, non rarò Particulas illas in Cavitatibus istis deponit, & relinquit, donec tandem his eas adimpleverit. Hoc ubi accidit, inde, ut necesse est, semper evenit, ut ista Fluorum, Mineraliumque Materia, ita formata, ipsissimas ut Magnitudines, ita Figuras etiam integras, tum interiores, tum exteriores quoque, illarum, quarum loca suppleverat, Concharum exhibeat, & repræsentet. Neque rarò inveniuntur Conchitæ, cæteræque ejus generis Res lapideæ, siliceæ, aliæ, ex Stratis tandem ejectæ, hujusmodi Fluorum, aliorumque Mineralium materiâ, exesæ deperditæque Conchæ locum supplente, incrustatæ. Si, quod tamen non puto, D. Camerarius hæc fortè Incrustamenta intelligat, de his ego non fuero locutus; Neque quidem hæc id efficiunt, quod ipse demonstratum velit, immo prorsus contrarium ostendunt. Nam, si Incrustamenta hæc sint excussa, lapideæ Materiæ his inclusæ Superficies *Interiorem* Conchæ quâ primum formata fuit Speciem & Figuram nihilo minùs exactè refert, quàm Lapides illi alteri Conchis adhuc tecti, qui *Interiorem* earundem Concharum superficiem sibi impressam semper exhibent, postquam Conchæ ipsæ detritæ, vel exesæ fuerint.

7°. Accedo

7°. Accedo autem ad illum Libri 10. cum ubi Vir Cl. agit de Ordine quo huius generis Res in Tellure sitæ reperiuntur. Ægrè quidem quidquam admittit, quod ego de hoc argumento obtuli. Ad ea nempe quæ ego scripseram, ita Ille,

— *Hæc probant quidem multâ cum specie quod ad Cancros, Astacosque attinet, — sed non probant quâ Buccina, & Conchas Veneris, quæ Cancrorum gravitatem specificam non habent, nec proin in summo strato fuerunt deposita, ac proin deberent reperiri, cum maximè numerosissimæ in Littoribus occurrunt* * * p. 290.

Valde mihi profectò dolet, quoties ita accidit, ut de Rebus, non solùm acuti-ori Mentis acie, sed vel oculorum obtutu percipiendis, doctissimi, ingeniosissimique Hominis hujus Observationes meis, ut mihi videntur, non indiligenter, aut temerè factis, comprobare nequeam. Experimenta quàm potui accuratissimè de Cancris variis feci: Eorumque alios ad Aquam ut $1\frac{3}{4}$, alios verò ut 2 ad 1 gravitate respondere, deprehendi. Buccina verò multa rationem 2 ad 1 non habentia, & non nisi pauca rationem illam excedentia observavi. Quod autem ad Concham Veneris exiguam albam striatam, hæc tantum $1\frac{1}{2}$ rationem habet. Istæ itaque, cum tam prope accedunt ad Specificam Cancrorum Gravitationem, propterea necesse est, ut nihilo frequentius, quàm illæ reperiantur. Cum denique, *Buccina & Conchas Veneris maxi-*

ne numerosissimas in Littoribus occurrere dicat; sunt aliquæ quidem Buccinorum, sed tamen non ita valde multæ, sed Concharum Veneris non nisi Unica illa, quam jam supra memoravi, Species, in omnibus Insulæ nostræ, nec nisi paucæ aliquæ in aliis quibusvis Europæ Littoribus inveniendæ.

*De situ
Metallo-
rum & Mi-
neralium.*

Nec leviori quidem dubitatione animus ejus de Metallorum & Mineralium Ordine, eorumque in Terrâ Dispositione, commovetur. Metallorum enim, Mineraliumque *Moleculas*, seu *minutissimas Particulas*, tantæ Gravitatis esse existimat, ut in *Aquis sustentari*, aut cum *Stratis lapideis* commisceri non potuissent, sed ita *præcipitari* debuissent, ut stratum omnium infimum constituerent, atque
 * p. 307, adeo ipsum *Terræ Centrum* pertigisse *.
 309, 325. Verum enimverò Res ipsæ & quotidiana Chymicorum Experientia isti ejus Opinioni adversantur. Quis enim est qui nesciat, non leviora horum Genera, Aurum scilicet. & Argentum, in Aquâ Regiâ, & Aquâ Forti, ita *sustentari*, ut ad Fundum non præcipitentur? Hoc satis est quod isti D. Camerarii Argumento respondeatur. Nec quidem hic Locus est inquirendi quo pacto tanta Vis, tum separatarum Particularum, tum quoque Nodulorum, vel Massarum metallicæ mineralisve Materiæ, inter Arenam, aliamque leviolem Materiam in *Stratis* esset reposita. Hoc enim alterius Disputati-
 onis

onis Argumentum est, uti ego *Geogr. Phys.* p. 182. Lectores admonueram: & propterea D. C. Admonitionem illam meam non penitus neglexisse debuerat.

*Illum porro Ordinem, illam Stratorum, ad mixtorumque his extraneorum secundum Gravitationem exactè specificam, Coördinationem & Distinctionem observari negat. ** At quo potissimum Argumento fretus id facit? Quo Rerum ipsarum Exemplo contrarium demonstratum dare conatur? Eo nempe quod *Mountfauconius*, à *Ramazzino* acceptum, ipsi suppeditaverat. Cum verò hoc mihi objecturus erat, id secum ferio considerasse debuerat, quod doctissimi Viri illi de Stratis Mutinensibus opinati sint, qui *Strata illa non à Diluvio, sed variis temporibus ex Illuvie Fluminum confecta* † arbitrantur. Verumne hoc sit an † p. 294. falsum, ego non hic quæro; sed, si D. C. pro vero admittat, & Strata illa Temporum recentiorum opus esse, à Fluminibus congestum, supponat, tum quidem non eadem sunt de quibus hic agitur, & proinde nihil prorsus ad ipsius rem faciunt. Ideoque alia Argumenta, ex aliis locis petita Ipsi usurpanda sunt. Neque sanè desunt alia Loca, ubi ejusmodi Argumentorum, nullius judicio adhuc infirmatorum, neque facile infirmandorum, Materiam reperit. *Fodina* nempe *Biberacensis*, aliæque *Fodinae*, & *Putei effossi* Opinioni meæ contradicunt; qui nunc *Terræ*, nunc *Arenæ*, nunc *Margæ*, nunc *Lapidum*

De Situ & Ordine Stratorum lapideorum & terrestrium.
* p. 291.

* P. 291. *Lapidum Strata offerunt oculis.* * Hæc si ita se habere credam & agnoscam, quod quidam facilè facio, tum ipsius Fide & Diligentiâ fretus, tum quia ita alibi sæpe reperiantur, inde tamen nihil prorsus afferri potest quod Opinioni meæ refragetur, & quam de Rebus istis tradidi Doctrinam evertat. Immo verò inquit Ille, *Quin & hoc ipse Stratorum conspectus docet, ea non per subsidientiam talem exactam juxta specificam gravitatem formata sibi que superimposita esse, cum aliâs non possent tam inæqualiter sibi interponi terrea, argillacea, arenosa, lapidea, cretacea, marmorea, &c.*

† p. 310. *Strata; leviores sæpè strato graviore subjecto.* † Hoc autem asserere videtur ex conjecturâ solâ, & variæ Stratorum Constitutionis observatione; cum non dicat se accuratius quodvis hac de re Experimentum fecisse, nec specificam cujusque Strati Gravitatem ad Trutinam revocando inferiorum Stratorum, quam superiorum Materiam ferè graviores reperisse. Sin verò hoc fecisset, & res ita se ha-

Stratorum Origo, ex Conchyliis, aliisque Corporibus extraneis quæ in Stratis continentur, asserita. Constituens eorum Materia olim soluta, & in Aquis sustentata.

bentes reperisset, inde tamen Ipse id minimè effectum dedisset, quod sine aliquâ, vel suâ, vel alienâ, ejusmodi diligenti Examinatione demonstratum esse putat. Inæqualis enim ille Stratorum Ordo meam de Terræ resolutæ Subsidentiam Doctrinam minimè labefactat.

Doctrina illa mea Corporum in Strata
ista

ista è Mari allatorum, & ubique terra-
rum in iisdem jam repertorum Testimo-
nio, Demonstratione omnium longè cer-
tissimâ, nititur. Illa, inquam, Corpo-
ra, in Aquis nata, quæ jam in Stratis,
cum Terrâ, Cretâ, Arenâ, Saxo, aliâ-
que omni, seu nunc laxiori sive solidi-
ori Materiâ, ex quâ Strata illa consist-
ent, immista reperiuntur: Et, quo Corpora
illa sunt reperta, Ordo, & Conditio
apertissimè ostendunt Materiam illam
omnem aliquando solutam, * & in Aquis * *Vid. Par-*
sustentatam fuisse, tandemque in iisdem *tem 2. §.*
Aquis subsidentem Strata illa confecisse †. *4. infra.*
Non hic requirendum est quo pacto Re- *† Conf.*
solutio illa facta fuerit; satis esse debet, *Geog. Phys.*
quòd Res certa sit, & quòd tam mani- *in Præf.*
festa ejus Indicia ubique existent, ut si- *uti § p.*
quis, non dicam vel primis Naturalis *24. & seq.*
Philosophiæ Rudimentis institutus, sed si *atque p.*
Sensus communes & Oculorum Usus *63. & seq.*
habeat, in quamvis ferè Fodinam de-
scenderit, non poterit quin statim ag-
noscat Rem se ita habuisse, quam qui in
Musæis suis Hypotheses sibi fingunt, fieri
potuisse negant. Ex tali Rerum Con-
templatione, & Strato-
rum in Terrâ Observa-
tione, erat quòd primi
illi Philosophi Terram
ipsam nihil aliud esse
crederent & docerent quam *Sedimentum*
& *Faciem Aquæ.*

Τὴν μὲν γὰρ ὑπόστασιν εἶναι
τὰ τεύχεα τῆς ὕδατος. *Metro-*
dorus apud Plutarch. de Placit.
Philos. L. 3. C. 9.

Jam

Ex eâ
demum,
urgente
suâ Gravi-
tate, sub-
sidente,
Strata
composita.
Subsiden-
tiâ illius
Leges &
Ordo.

* Geogr.
Phys. p. 63,
64.

Jam verò his positis, & tum ad Ratio-
nem, tum ad Oculos ipsos demonstratis,
ab ingeniosissimo Camerario scire cupio,
Quid Ipse in causâ fuisse putat, cur illa
Corpora marina, cur Arena, cæteraque
soluta, & in Aquis fluitans Materia sub-
siderent, & in ejusmodi Strata confor-
marentur? Ego quidem Gravitatem
fuisse arbitror. Siquidem Materia illa,
Corporaque, Gravitati suæ Subsidenti-
am debeant, necesse utique est ut Ipsa
Gravitatis Legibus paruerint, juxtaque
easdem Leges Strata quoque formata,
sitaque fuerint. Si meam hâc de re
Doctrinam labefactare velit, hîc Illi in-
cipiendum, hoc ejus Fundamentum sub-
ruendum est. Ita nempe, ubi de hac re
agebam, neque aliter uspiam alibi
scripsi; *Accidit hæc Subsidentia convenien-
ter Legibus Gravitatis, quantum quidem in
tantâ confusaneâ Mixturâ fieri potuit.* * In
tantâ enim illâ Materiæ solutæ Confu-
sione, non expectandum erat ut ubique
vel Subsidentia ejus æqualis foret, vel
Strata inde conflata certo, eodemque
semper Ordine collocarentur. Qui hæc
itaque quærunt, ea profecto quærunt
quæ ego me Ipsiis ostensurum nusquam
pollicebar. Sed Illi scilicet ubi ea quæ
ego scripsi minus attentè legerint, inde
Naturæ Leges, quasi ex mente meâ con-
ceptas, condunt, Terræque Fabricam ad
amissim juxta Leges illas constructam
sibi

sibi fingunt ; & siqui fortè eorum Fabricam illam ingressi, Leges illas suas non adeo exactè observatas viderint, protinus exclamant,

*Urbem, quam dicunt Romam, Melibæ! putavi
— huic nostræ similem. —*

Sed ut ad rem seriò redeam ; Hæc certissima sunt. Subsidentia illa ubique par, eademque esse non potuit. Immo necesse erat, ut in singulis locis varia esset, prout in iisdem Materiæ ab Aquis sustentatæ Quantitas Aquæ sustentantis Quantitati respondebat : Ut Aqua illa commotior, quietiorve erat : Ut Corpora singula sustentata majora vel minora : ut plura pauciorave, cujusvis generis in eodem Loco erant : Ut denique Locus, in quo quæque fluitabant antequam subsidere cœperint, superior vel inferior, & quod inde necesse sequebatur, longius, breviusve Descensûs Stadium erat. Non aliter enim evenire poterat quàm ut Materiæ Particula vel per se levissima, intra paucorum aliquot Pedum ab imis Aquis spatium fluitans cum Subsidentia fieri cœperit, multò citiùs fundum pertingeret, & propterea in Terrâ inferiùs collocaretur, quàm aliqua alia, multò licet Gravior, quæ Mille, aut forte longe plurium Passuum spatio superiùs fluitans, eodem tempore

Hoc Argumentum accuratius tractatur in illo Operis mei Majoris Capitulo, cujus Partem aliquam Ingeniosissimus Doctissimusque Vir D. Joh. Harrisius inseruit Libro suo, cui Titulo inscripsit. Remarks on some late Papers relating to the Deluge, and to the Natural History of the Earth, & Londini edidit, Anno 1697. 8vo.

tempore descendere cœpit. Necesse itaque est ut, si rem hanc totam juxta Gravitatis Leges accuratissimè gestam arbitremur, magna illius Massæ Pars promiscuè subsideret, & confusè, sine certo aliquo Ordine collocaretur : Stratorem Constitutio varia

* Conf.
Partem 2.
§. 5. infra.

esset, ac incerta : & proinde ut leviora Corpora gravioribus sæpe supposita reperiantur.* Qui tam necessarias, obviasque Subsidentiae Leges, aliaque non pauca solutæ Materiæ subsidenti Accidentia, quibus exponendis in Compendio illo meo non erat locus, per se videre & considerare non potuerunt, expectare utique debuerant, donec Opus illud majus ederetur, in quo hæc omnia fusè tracto, &, quantum id fieri potest, extra omnem dubitationem collocare conor. Hoc certè Benevolorum Candidorumque fuit, cum præsertim Breviarii illius Lectores rogassem ut tantisper expectent, donec rem fusiùs explicatam, & plenius clariusque expositam acceperint †. Quod si ex ipso Compendio illo Dubitationibus suis satisfacere non potuissent, illa certè, quam ego eos rogaveram, Expectatio, Ipsi minùs molesta fuisset, ne dicam aliquantò plus ad Ipsorum Existimationem fecisset, quàm Labor ille, quo suam harum rerum

† Geogr.
Phys. Præf.

rerum Inscitiam, in Libro illo meo legendo Oscitantiam, & temerarium de Doctrinâ meâ Judicium diligentibus & cordatis suorum meorumque Scriptorum Lectoribus exponunt. Sed, ne justissimis his Querelis immorer, certissimum est quod sola Materia illa, eaque Corpora, quæ, cum Subsidentia fieri cœperit, altiora erant, & propius Massæ Superficiem fluitabant, & quibus propterea longior futurus erat Descensus, certâ aliquâ methodo & serie disponi possent *. * *Conf. p. 23, & Partem 2. §. 5. infra.*

Necesse quoque erat ut hæc subsiderent postrema; & proinde ut Superiores, & Superficiales Globi partes constituerent. Atque hinc Ratio constat cur Strata Telluris superficiei propiora, & marina aliaque in iisdem reperta Corpora, ordinatius sita sint, quam quæ intervallo aliquo majore inferius collocata fuerunt. Hunc autem ordinatorem superiorum illorum Stratorum Situm, Corporumque in iisdem Dispositionem, intelligi velim de Locis illis in quibus superiora Strata post Materiæ Subsidentiam, & Telluris Consolidationem, non dimota, ablataque fuerint. Ut enim in multis Locis Illa, vi Aquarum post Diluvium de Terrâ discedentium, ita dimota ablataque fuerunt, ego alibi Exemplis multis insignibus ostendam. Materia, ita ablata, aliò

A quo primùm congesta fuerunt Strata, eis contigerunt nonnullæ Mutationes;

1°. Superioribus, ab Aquis post Diluvium recedentibus:

* Vid. p.
25. *supra*.

* p. 29,
30, 31.
2^a *Inferi-*
oribus, à
Transitu
Materiae
Metallicae
& Mine-
ralis.

aliò conjecta erat, ibique sine certâ ali-
quâ ratione, vel Ordine collocata. Et
profectò, uti credibile videtur, is Agri
Mutinenfis * Status est, in quo Res non
aliter sitæ sunt, quàm fluentis Aquæ Vis
eas disposuisset. Ita nimirum magna
Sabuli, Arenæ, aliisque promiscuæ Ma-
teriæ Copia in Telluris Superficie, ad
usque non exiguam alicubi Profundita-
tem, jacet, tum in Anglia, tum in aliâ
quoque Regione omni. Quod vero ad
Strata ipsa, de quibus illa Materia tum
ablata fuit, & quæ proinde ita discooper-
ta, jam nuda, atque in ipsa Superficie
apparent, primò autem inferiùs, infra
scilicet omnem Materiam illam, sita e-
rant, Hæc inquam Strata fere Res per-
turbatè confuseque positas exhibent, idque
ob eas quas ego supra * assignavi Causas.
Præterquam quod ex Inæquali illâ Ma-
teriæ solutæ Subsidentia Stratorum quoque
Inæqualitatem fieri necesse erat, Strata
ipsa ex eo Tempore quo formata, com-
pactaque essent, non planè eadem per-
stiterunt, sed Mutationes non leves passa
fuerunt. Ut de aliâ Eorum Materiâ
nihil dicam, id tantùm repetam quod
Geogr. Phys. p. 165, 166. scripsi, *Me-*
tallicæ, & Minerali Materiae contigerunt
Transitiones sive Mutationes locales, ab unâ
eiusdem strati Parte, ad aliam: imo ab infe-
rioribus stratis, ad superiora. Ex quibus
Materiae illius Transitionibus, & locorum
Mutationibus, ipsorum quoque Stratorum
Gravitatem

Gravitatem mutari necesse erat. Gra-
vior enim Materia illa extracta, & transf-
migrans, Sedes suas leviores relinquit:
novisque, ad quas transit, Gravitatem,
alteris ademptam, addit. Indeque fit,
ut ex eorum quæ nunc sunt Stratorum
Gravitate, de primigeniâ eorundem Gra-
vitate non semper, & ubique certum ex-
actumque Judicium fieri possit; in illis
præsertim Regionibus ubi Metalla maxi-
mè abundant. In aliis enim Strata pri-
mam suam, nativamque Conditionem,
si non illibatam, minus tamen mutatam
retinent.

Hoc, ut in aliis Bri-
tanniæ nostræ locis, ita
speciatim in illis Glo-
cestrensis, Oxoniensis,
& Northamptonensis Pro-
vinciæ Partibus, in qui-

*In plurimis tamen locis Fos-
silia juxta Gravitatis leges mi-
rum in modum ordinata repe-
riuntur. Hujus Rei Exem-
pla.*

bus minus Metallicæ, vel Mineralis Ma-
teriæ est, observare licet; ubi Saxi ali-
usque omnis Materiæ Strata, ita juxta
cujusque Gravitatem disposita reperiun-
tur, ut Constitutionem suam ferè primi-
tivam in hunc usque diem retinuisse vi-
deantur. Quædam hujus Rei Exempla
in publicum jam prodeunt in *Naturali
Provinciæ Northamptonensis Historiâ*, multo-
rum annorum Opere, cum alio quovis
ejus generis comparando, & quod Au-
thoris sui, R. V. Joh. Mortoni indefessam
Diligentiam, & insignem Rerum Natura-
lium Scientiam, idoneis omnibus harum

* *Vid. p.*
31, 32.
supra.

rerum Judicibus abundè probabit. Quod autem amplius observandum est, Regiones istæ, magno Intervallo à Mari dissitæ, tantum Detrimentum à recedentibus Diluvii Aquis non pertulerunt, & in multis Locis pauciora earum Strata superiora fuerunt ablata*. Alia quidem multa de Materiæ Subsidentiâ, & Formatione, Ordineque Stratorum, dicenda habeo; quæ nisi Limites Dissertationi huic præfinitos jam transgressus essem, hîc fortassis proferrem. Finem itaque Argumento isti imponam, si prius doctissimum Cameraarium de uno atque altero insigni Exemplo Corporum Extraneorum Leviorum in Leviori terrestri Materiâ, & Graviorum in Graviori sitorum, commonuero; Quod mihi quidem ad hanc Controversiam dirimendam magni momenti esse videtur, & quod olim in *Geogr. Phys.* p. 26, & 27, memoravi. In Angliæ nostræ Provinciis, Cantianâ, Surreiensi, Efflexiensi, Hertfordensi, Berkenfi, & Oxoniensi, plurima maximaque Cretæ Strata ubique fere sunt. His, per se amplis, alia non modo Insulæ hujus nostræ, sed exterarum quoque Regionum Loca addere possem, ubi hæc potissimum Materia abundat, in quibus omnibus Vis ingens Testarum, aliorumque Corporum marinarum, inter se quidem diversissimorum, Turbinatorum, Bivalvium, Echinorum, reperitur; sed quæ tamen omnia Leviorum Generum sunt, & ad specificam Cretæ

Cretæ Gravitatem proximè accedunt. In Stratis verò Saxi, Materiæ Cretæ Gravioris, Testarum Graviorum nihilo minor vel Numerus, vel Varietas invenitur. Ad hoc, quod certè nec Casu ita evenit, neque alii cuiquam, quàm ego assignaverim, Causæ tribui potest, si quis animum seriò adverterit, vix fieri posse putem, quin Ipse per se inde suis hac de re Dubitationibus satisfaciat. Huic accedit aliud ejusdem rei, ex crustaceo Animalium marinorum genere, Documentum. Fieri non potuit quin, cum Testaceis, Cancris, Astaci, cæteraque Crustacei generis Animalia è Mari simul ejicerentur. Quamquam verò hæc illis ferè majora sint, & si exstarent, repertu faciliora essent, cum ex Testaceis multa Millia ubique fere repererim, nondum tamen potui nisi quinque aut sex hujus Animalium generis Reliquias vel Diligentia meâ reperire, vel aliunde, ex quavis Orbis terrarum parte allatas nancisci. Neque fane hoc mihi admirandum videtur; immò potius mirarer si aliter evenisset. Cum Crustacea enim ista Cretâ, omnique fere aliâ terrestri Materiâ Leviora essent, postremò omnium subsidebant, in ipsâ Terræ Superficie pèrpetuis Aeris, Aquæ, alijsque Injurijs exposita jacebant, tandemque penitus corrupta ita perierunt, ut nulla sui Vestigia post se relinquerent. Neque quidem hoc aliud est quàm quod ego olim scripseram, *Geogr. Phys.* p. 27, 65, 66;

quæ Loca, aliaque nonnulla, si clarissimus Camerarius diligentius observâset, vix, uti ego puto, tantam de his Rebus Controversiam movisset.

8° De Saxi
Incremento,
& Induratione.

8°. Contra meam de Stratorum Origine Sententiam eruditissimus Camerarius Saxum Crescere autumat; quod si certo aliquo Testimonio ex re ipsâ allato probaverit, Me non adeo pertinacem Opinionis, Doctrinæque meæ Defensorem reperiet, quin statim Veritati ab Ipso demonstratæ utramque dedam. Ingenium ergo acutissimum suum adhibeat, si qua forsan Argumenta excogitet, quibus Se Sententiam suam confirmare posse putet. Adversaria excutiat, si ulla ex his Ejus, quod Ipse docet, Incrementi Exempla, à Se alicubi olim, aut ab aliis observata, habeat. Germaniam suam totam rimetur, sicubi certa aliqua hujus rei Documenta reperienda putaverit. Sin verò ab his omnibus destituatur, ad alias denique quævis Terrarum Orbis Partes exploratum, indeque ejusmodi Testimonia quæsitum mittat. Immò, Testimonium omnium certissimum, ex Rebus ipsis, ubique domi forisque reperiundis petitur, & à Nemine non observatum habet. Nam cum Ego statuo non dari Saxa quæ *indies magis magisque consolidentur* — ac *sensim acquirant perfectam Soliditatem*, D. C. crediderit Exempla ejus rei satis frequentia occurrere, non in Germaniâ solum, sed & alibi, Saxi in Lapidinâ molli-

oris,

oris, ac proin figurandi quam primum fuerit extractum, cum mirum daretur in modum si aliquandiu Aeri fuerit expositum *. Hæc * P. 315.

quidem *Exempla* nusquam non occurrunt; Num verò his Se ostendisse existimat, *Saxa* in *Stratis* suis *indies magis magisque consolidari*, ac sensim *acquirere perfectam Soliditatem*? Aliud certè aliquid in animo habuit dum hæc scriberet. Si *saxa extracta*, *Aerique* diu *exposita* *Duritiem* consequantur, num inde certum, demonstratumque putat idem *Ipsis* accidere dum in *nativis Sedibus* suis, *externis nullis Indurationis Causis* obnoxia jacent? Hoc ego quidem minime expectaverim: neque jam acceptum facile credam à *Viro* tali, tamque acuto *alienorum Scriptorum Censore*. Quod *Saxa* ex *Stratis*

fuis sublata indurentur, egone usquam negavi? Quis ferè unquam ignoravit? Ego quidem idem dixeram †, non quasi à me primùm observatum, sed ut, quas

Saxum, sub Terra, Humiditate saturum, & molliusculum: Aeri demum expositum, desiccatumque, durius evadit.

† *Geogr. Phys.* p. 106.

Ipsæ contra me scripturus, non observasse videtur, *Indurationis ejus Rationes*, non ita forsan *Lectorum vulgo animadversas*, redderem. Nam, *Geogr. Phys. Parte 3^a & 4^a*, agens de *Aquæ in Terrâ Copiâ*, eâque quâ prædita est sese insinuandi *Vi*, dixi nullum ferè *Saxum*, ne *Marmor* quidem ullum adeo densum esse, quod *Aqua* non ea saltem tenuis penetret

& pervadat, ut, se in ejus Poros insinuans, totum humectet; Unde necesse erit ut illa cujuscunque generis Saxa, in Stratis suis minus rigida, duraque sint, quam postquam diu excisa, Aerisque & Solis viribus exsiccata fuerint.

Argumentum, de Lapidum Vegetatione, ex D. Tournefortii Observationibus allatum, leviter perstrictum.

Hoc autem ex ipsâ, ut arbitratur, Rerum naturâ petitum Argumentum doctissimi, meritoque celeberrimi Tournefortii Testimonio confirmare satagit.

Ex Illius nempe Observationibus hæc profert. *In Antro quod Antiparos dicitur vidit Tournefortius novam Horti speciem, cu-*

*†Saxi, Pi-jus omnes Plantæ erant diversæ, Marmoris †
erre. M. adhuc dum crescentis, fientisque Strata Speci-
Tournefort esque, quæque secundum omnes Circumstantias,
Mem. de quæ comitabantur ipsarum formationem, non
l'Acad. des potuerant nisi per Vegetationis modum, seu Ve-
Sciences, getabilium more crescere, p. 315, 316. Quid
1702. p. ego ad hæc oculati Testis verba respon-
221.*

debo? Botanicum quidem peritissimum agnosco; his præsertim Studiis se cum summâ Laude suâ, Commodoque publico adjunxit; sed tamen si in Vegetabilium Historiâ enarrandâ, eorumque Naturâ, & Viribus exponendis alium quemvis, quod facilè concedam, longè superaverit, id certè inconsultius paullò fecit, quòd Materiam illorum Studiorum plus justo ampliaverit, cum Lapides in Vegetabilium Familiam cooptaverit*. Diuturni hujus gravissimique Belli Mala multa fuere; in quibus

* *Mem.
de l'Acad.
1708. p.
151.*

quibus id non immeritò numerari potest, quòd mutuum omne Literarum Commercium ita interceptum fuit, ut non nisi pauci aliquot Gallorum Libri, idque, ut aliæ Merces, clam, ad Nos advehi, vel nostri ad Ipsos transmitti potuerint. Non itaque mirandum est si Liber meus vel eo non omninò allatus fuerit, vel saltem ad eruditissimi Tournefortii manus non pervenerit, quod facilè credam. Nam si Librum illum vidisset, hanc ipsam de quâ agit Rem à me declaratam reperisset. Hortum nempe istum, non *Saxum* ipsum *crescens*, sed Fluorem Saxo, Ordine illo, Aspectu gratissimo, adnascentem esse intellexisset. Quod res ita se verè habuit, ex ipsâ D. Tournefortii *Descriptione* * ejus liquet.

Et hoc quidem primo statim intuitu vidisset, si in Observationibus sub Terrâ faciundis aliquanto versatior fuisset. Ibi enim Fluores *albidi*, stratis Saxi *cinerei*, aliorumque colorum obducti, af-

fixique frequenter reperiuntur; idque in Speluncâ, Fissurâque omni, ubi Aqua manat, & Materia fluorea, seu quâ Fluores constant, habetur. Et quod Fluores in hunc omnino modum *crescant*, non docui tantum, sed & eorum formandorum Rationem, Augmentique Gradus, in quartâ ejus Libri Parte ostendi. Cum

* Une espece de Broderie, haute d'environ deux, ou trois Lignes — La Matière en est blanchâtre, quoique la Pierre d'ou elle sort soit grisâtre: & je regard comme une espece de Calus. M. Tournefort, Mémoires de l'Acad. des Sciences. 1702. p. 221.

celeberrimus Camerarius itaque Corpora inter se Naturâ, & Origine valdè diversa ita confundat, & Fluorum in Fissuris Stratorum Incrementum, pro Saxorum & Marmorum, Strata ipsa constituentium, Incremento sumit, tantum abest ut inde, quod sibi fecisse videtur, quidquam contra *Systema meum, & Lapidum*

* p. 316. *omnium Originem à me suppositam* * afferat, ut Doctrinam meam malè, si non malevolè, repræsentet, & suam potius harum rerum Inscientiam prodat. Siquos fortè Ingenii Fælicitate, & Sermonis Elegantiâ in Sententiam suam alliciat, non multos certè cordatiores, horum saltem Argumentorum viribus, pertrahere poterit.

9°. De 9°. Quid vero, inquit D. Camerarius, *Augmento* † *de Augmento Metallorum, de quadam illius Maturatione, de Regeneratione illius, novâque in glebis dudum exhaustis Generatione, Metal-*

† p. 323. *lique solidi ac sinceri ipsa Crescendi ratione, dicam?* Quid Tu Vir doctissime! de Rebus istis dicere velis, vel sis dicturus neque scio, nec conjicere possum. Ego id unum dicam, Ubi Tu ullam aliam *de Metallorum Generatione & Augmento* Opinionem, meâ de eodem Argumento contrariam demonstraveris, me illico Ejus Comprobatorem habebis. Interea verò illud est quod ego Te rogem, ubinam ego *posse Aquam solvere omnia Metalla* docuerim, *contra omnem Chymicorum Experimentiam?* || Nisi enim tum Memoria, tum Oculi quoque mei me valde fallant, non nisi

|| p. 327.

nisi in hanc Sententiam scripsi; Quòd nempe Aqua metallicæ Materiæ Particulas, antea solutas, à se invicem separatas, & in Stratorum Saxi Interstitiis, Porisque jacentes, assumit, indeque in perpendicularares Stratorum Fissuras asportet.

10°. Nihilo candidiùs mecum agit D.C. ubi *Crystallizationem tam numerosam, & tot Gemmarum * Formationem in Aquis Diluvij tempore factam, Doctrinæ meæ tribuat. Quamquam verò probe novèrim Crystallizationes aliquas tum contigisse, cum tamen admodum paucae illæ essent, eas omnes silentio præterij. Neque quidem, præterquam Massæ crystallinæ Echiniformis, & Selenitæ, Corporis cujusquam tunc crystallizati vel mentionem feci. Contra autem Verbis quibus potui disertissimis docui partem longè maximam Crystallizationum, & Gemmarum figuratarum, post Diluvium, ope Aquæ in Stratorum Fissuris factam esse.*

Geogr. Phys. Parte 4ta, Consect. 6, 7, 8.

11°. Ejusdem Ingenij Figmentum est & Menstruum illud pro Sulphuribus, Oleisque, ac Bitumine, ex Aquâ constitutum, quod Ipse, pro Liberalitate suâ, mihi tribuit, p. 328.

12°. Ubinam verò ego dixi Aquas ex Abyssò à Stratis incumbentibus premi, itaque contra Gravitatis suæ indolem, ad Fontes assurgere? † Hujus quidem Ascensûs Causam, isti valde dissimilem, sed Naturæ & Rationi rectæ consentaneam, assigno.

Geogr. Phys. Parte 3a.

Geogr. Phys. Parte 4ta.

10°. De Crystallorum & Gemmarum Ortu. * p. 326.

11°. Aqua non idoneum Sulphuris, Olei, aut Bituminis, Menstruum.

12°. Aquarum ad Fontes Ascensus non Stratorum Pressuræ debetur.

13°. Cl. † p. 318.

13°. Quid
Fontibus
suppedi-
tandis con-
ferat A-
qua plu-
vialis.
* p. 320.

13°. Cl. Camerarius, quantumvis sit
oculatus, non videt quæ excludi queant pe-
nitus Pluviae, * ne Fontium & Fluminum
Aquis admisceantur. Neque ego sanè
video cur Ille hæc scripserit. Quan-
quam enim illorum Originem Pluvij
solis deberi negaverim, minime tamen
has penitus exclusi. Immo tum Fontibus,
tum quoque Fluminibus sese admiscere solere
Aguas pluviales disertissimis Verbis decla-
ravi. Geogr. Phys. p. 104.

14°. De
Terræ mo-
tu nonnul-
la.
† p. 303,
339.

14°. Cum porro innuat me negare
Terræ-Motibus Oppida fuisse absorpta, disrup-
tos Montes, absorptas Rupes, oborta Stagna †,
nondum, ut videtur, ea legerat quæ ego
his de rebus scripsi, Geogr. Phys. p. 116,
nempe quod Adeo vehemens sit quorundam
Terræ-Motuum Impetus, ut subrutis Funda-
mentis, integer Tractus Terræ Concussioni su-
perinstratus submergatur in Abyssum, & ab-
sorpti Fragminis loco statim surgant Aquæ ex
imo, atque LACUM efforment ibi, ubi antea
stabat Terra firma, & habitabilis. Quod
hæc ratione reapse, ABSORPTI fuerint
ingentes Terræ Tractus, unâ cum Urbibus,
OPPIDIS, & integris etiam MON-
TIBUS, ijsq; amplis admodum & præal-
tis. Neque erat cur ex ijs quæ ego us-
piam scripsi, Ipse existimet, Universales
fore omnes Terræ-Motus si Abyssî Aquæ ita
|| p. 322. rarefierent, percuterentque Terram ||. Ego
enim fieri posse, & solere ostendi, Vi
illâ, quæ Motuum illorum Causa est,
unam

unam aliquam tantum Terræ Partem affici; Si tamen Vis illa se latius, fortiusque diffuderit, fieri possent, & fuere quidem Motus, quos, si non totus Orbis, valdè saltem magnæ ejus Partes sentirent ||

|| V. Geogr. Phys. Part. 3.

15°. Neque magis ingenuè mecum agit, ubi me conjecisse dicit *Oleæ Arborem* illam, unde decerptum Folium Columba ad Noachum attulit, in Aquis nataſſe. * Ego enim nec id diſertè, neque quidquam eò ſpectans ſcripſi: ſed quod plane contrarium eſt. V. Geogr. Phys. p. 219.

15°. De Oleâ unde Columba decerptum folium Noacho attulit. * p. 344.

In Stratis ſaxeis, etiam profundiffime in tellure ſitis, reperiuntur Folia, aliæque Partes, non ſolum vulgarium & cognitarum Plantarum, ſed aliarum quoque valde mirandarum, & quarum nullæ hodie naſcuntur in illis Regionibus quibus Iſtæ ita reconditæ inveniuntur. Ad eundem plane modum in plerisque, ſi non in omnibus, Orbis Terrarum Partibus effodiuntur Arbuſta, & Arbores, quarum aliquæ valde ingentes ſunt, & multæ Specierum quas nunc Loca iſta nullas producant. Denique eruuntur Arbores, mole magnæ, & numero multæ, obrutæ in Inſulis ubi vel Solum adeo ſterile, vel Aer adeo frigidus & aſper, vel denique Venti adeo vehementes & procelloſi ſunt, ut jam nullæ in iſſdem naſcantur, neque ullas illic unquam natas fuiſſe aut ex Hiſtorijs, aut Majorum Relatione conſtat.

De Arboribus, aliisque Plantis, paſſim ex Tellure effoſſis.

De-

*Strages
istâ Vege-
tabilium à
Telluris
Dissoluti-
one, sub
Diluvio,
facta.*

Devastatio illa ita generalis, non nisi à Causâ æque generali effici potuisset : Et profecto Accidentia atque Phænomena varia sunt, quæ Diluvium Universale Causam illam fuisse adeo manifestè indicant, ut eorum Testimonio nihil objici vel contradici potest. In his Arboribus Observatione dignum est, quod Radices sibi adhærentes habeant. Hoc enim liquidò ostendit Solutionem factam fuisse, & Defectum soli, in quo olim crevissent, &

*De istâ Dissolutione, ac
Strage, Veterum Traditio.*

*Loca quædam S. Scripturæ
collata & illustrata.*

* Φυσιολογῆτες—τὸ ὑπὸ τῆ ἀμ-
πέλε καρπὸν Διόνυσον ὀνομά-
ζουτες. Diodor. Sic. L. 3.
p. 195.

infixæ stetitissent. Hu-
jus autem Rei longa
fuit etiam apud anti-
quissimas Gentes, Tra-
ditio. Bacchus à Physicis
habetur pro Fructu Vitis *.
Ille vero bis è Fove na-
tus fingitur, quia in Deu-
calionis Diluvio [illud

enim cum Noachico confundere solent]
cum alijs Fructibus etiam hic perijisse existima-

|| Δὶς δ' αὐτὸς ὁ γένεσιν ἐκ
Διὸς ὡς ἀδελφῶν, διὰ τὸ δοκεῖν
μὲν τῶν ἀμῶν ἐν τῇ γῇ τὴν Δι-
καλίαν καὶ ἀκλυσμῶν φθαρῆναι
καὶ τέρας τὸς καρπὸς καὶ μὲν τὴν
ἐπομβρίαν πάλιν ἀναφύειν.
Ibid. p. 196.

tus denuo post regermina-
rit ||. Sed uberior longe
tum liquecentis Soli,
tum quoque Arborum
exinde succumbentium,
Descriptio apud Sene-
cam extat, ubi de Di-

† Nat. luvio suo agit. † Solutis quippe Radicibus,
Quæst. L. Arbusta procumbunt & Vitis, atque omne
3. c. 27. Virgultum non tenetur solo, quod molle flui-
dumque est.—Labant & madent Tecta, &
in imum usque receptis Aquis Fundamenta,
desidunt,

*dēsidunt, ac tota Humus stagnat; frustra titubantium fulcra tentantur, Omne enim Fundamentum in lubrico figitur, & lutosâ Humo nihil stabile est. Ac postea, * de Terrâ * c. 29. verba faciens, eam affirmat esse mutabilem & solvi in Humorem. — Partes ejus interire debuerint, abolerive funditus totæ, ut de integro totæ rudes innoxiaque generantur. Inter antiquos plerosque Opinio obtinuit, Terram ipsam contaminatam fuisse, & propterea perditam, purificatam, denuoque reformatam in Diluvio. Illud est quod Philosophus hîc indicat. Fortassis etiam ipsa veterum Scriptorum Loca accuratius ex ipsorum Scriptis collecta, & illustrata, in lucem aliquando proferantur. Seneca Terræ Dissolutionem ita describere pergit, Incipiet ergo putrescere, dehinc laxata ire in Humorem, & assiduâ Tabe defluere. Cui Philosophi hujus Sententiæ, valde conformis est Lycophron,*

Ὅτ' ἡμάθυνε πᾶσαν ὀμβρίσας χθόνα,
Ζηνὸς καχλάζων νασμός. —

Ubi Scholiastes, Is. Tzetzes, ἡμάθυνε per ἄμμον ἐποίησε, καλέκλυσε, exposuit: idque justissimè, cum Saxum in Arenam, & durissima Telluris Corpora in mollia & tenuia resoluta fuerunt. Atque adeo, sub Diluvio, in tali Rerum Statu

— Κόσμος ἄκοσμος ἐγένετο. —

uti

† L. 6. *in* uti recte Nonnus in *Dionysiacis* †. Sunt &
fine. aliqua apud *Manilium* * Telluris ita reso-
 * L. 4. lutæ & liquatæ Vestigia.

Concutitur Tellus validis compagibus
 hærens,

Subducitque solum pedibus; natat Or-
 bis in ipso;

Et vomit Oceanus Pontum, sitiensque
 resorbet,

Nec sese ipse capit. Sic quondam
 merferat Urbes,

Humani Generis quum solus constitit
 Hæres

Deucalion. —

Ista verò Gentilium de Rebus hisce
 Notitia & Traditio ab Oriente primum
 profecta est. Frequens fuit olim He-
 bræorum cum Phœniciis, & Ægyptiis,
 Græcorum autem cum utrisque Com-
 mercium. Atque hic Fons & Origo
 plurium, quæ apud Græcos postea ac
 Romanos obtinebant, & Notionum, &
 Institutorum. Totius Telluris *Disperdi-*
tionem ante Diluvium comminatum Au-
 ctor est *Moses*: in Diluvio autem revera
 peractam. Gen. vi. 13. Vulg. Lat. *Et*
ego disperdam eos cum Terrâ. LXX.
 Kal' 'idæ' 'eyw' 'xal' 'apθeigw' 'a'v' 'tēs', 'h' 'tēn' 'gēn'. Gen.
 ix. 11. Neque erit deinceps Diluvium ad dis-
 perdendum Terram. Ita Hebræus, uti &
 Samarit. Chald. & reliqui Interpretes. Vulg.
 Lat.

Lat. Rob. Steph. f. Par. 1546. *Neque erit deinceps Diluvium dissipans OMNEM TERRAM. LXX.* Καὶ ἐκ ἐλῆ ἔσαι κα-
 λαχυσμός ὕδατος καλαφθείεαι ΠΑΣΑΝ τὴν γῆν.
*Dissipare non tantum est disjicere, sed li-
 quare etiam, ac dissolvere. Seneca, † † Nat. Quæst. L. 4. c. 2.*
*Quippe vernis Temporibus Imbres Nivem di-
 luunt: reliquias ejus primus Calor dissipat.*
*Cicero, Epicurus Corporum Concretionem fu-
 git, ne Interitus & Dissipatio consequatur *. * De Nat. Cui sane optime respondet Καλαφθείεαι, Deor. L. 1.*
 quod colliquefacere, corrumpere, pu-
 trefcere, denotat; à φθέω, vel potius à
 φθεῖρ, unde & φθειρίσσις. Adeo ut ista Tel-
 luris Disperditio facta fuit, Terram, &
 Fossilia omnia, liquando & dissolvendo.
 Cui adstipulatur Regius ille Vates ||. || *Psalm. xlv. 6.*
Dedit in voce suâ; liquefacta est Terra.
 Quâ quidem de Causâ
 Philoni Judæo videretur
 totus Mundus, in Diluvio,
 abire in Naturam Aqua-
 rum †. Ita Pseudo-Si-
 bylla,

† Νομίσαι τὰ μέρη τῆ παν-
 τὸς εἰς μίαν φύσιν ἢ ὕδατος
 ἀνασχοιχέμενα. De Abraha-
 mo. P. 355.

Ἵδως ἔσαι ἅπαντα, καὶ ὕδασι πάντ' ἀπολείψῃ.

Et Auctor, Libri de Dea Syria, πάντα ὕδωρ
 ἐγένοντο. Magna profecto est inter sacros
 Scriptores, uti in aliis, ita quoque in
 hac Re, Consensio. *Habak. iii. 6. Stetit
 & mensus est Terram: Vidit & exsilire fecit
 Gentes: & contriti sunt Montes Perpetuitatis,
 incurvaverunt se Colles sæculi. LXX.* Δια-
 θρούβην

θεῶν τὰ ὄρη βίβλ., ἐλάχυσαν βάραι αἰώνιοι. Chald.
 Paraphr. *Revelatus est & commovit Ter-*
ram, & adduxit Diluvium, &c. Fracti
sunt Montes qui erant ab antiquo, depressi
colles qui extiterant à Sæculo. Syr. Vers. —
Dissipati sunt Montes, & humiliati Colles.
Arab. — Comminuti sunt Montes : — liquati
sunt Colles. Et infra, Vers. 10. Tremue-
runt Montes : Inundatio Aquarum transijt :
dedit Abyssus Sonitum suum. Hic speciatim
de Montium Destructione agitur : & ex his
liquet Montes primævos fuisse contritos,
vel, uti Interpretes rectè, liquatos, com-
minutos, dissipatos. Neque hoc aliud est
quam quod ego, Naturâ duce, asserui,
Geogr. Phys. Parte 2^a. Amos ix. 5, 6. Domi-
nus Deus Exercituum tangens in terram &
liquefcet, & lugebunt omnes habitatores in eâ.
Et ascendet sicut fluvius TOTA Ipsa, &
submergetur quasi fluvius Egypti. Vulg.
Lat. Dominus Deus Exercituum qui tangit
Terram, & tabescet : & lugebunt omnes ha-
bitantes in eâ : & ascendet sicut rivus O M-
NIS, & defluet sicut fluvius Egypti.
 Non hic, uti quidam existimant, de no-
 vo, aut futuro aliquo Diluvio, agitur.
 Tale enim ad finem usque Sæculi nun-
 quam eventurum, ex Oraculo omnium
 certissimo * optime noverunt & Propheta
 & Populus. Antiqui istius Diluvij hor-
 renda Devastatio in omnium ore & ani-
 mis versaretur. Nec facilior aut certior
 ulla Metum Terroremque Populo incu-
 tere methodus erat, quam injectâ Diluvij
 hujus

* Gen. ix.
 8. & seqq.

hujus Mentione, aut immanium ejus Phæ-
nomenorum Recensione. Hâc itaque sæ-
pius usi sunt Judæorum Scriptores. Hâc
quoque usus est Amos; & nullâ sane Ver-
borum Serie plenius aut felicius exprimi
queat *totius Telluris Liquatio*: nullâ clariùs
Terræ ita dissolutæ promiscua *in Aquam*
Assumptio & *Sustentatio*; de quâ Ego, Na-
turæ Vestigia premens, & Observationi-
bus in ipsius Telluris Visceribus factis
nixus, *Geogr. Phys. Parte 2. Consect. 2.* De
hâc etiam Sibyllinorum Compiler,

Πλάσει γῆ, πλάσασιν ὄρη. — *

ut antea

* *Orac. Si-
byll. Gallæi*
L. 1. p.
133.

Καθμῶνάς τε γαῖης σχεδάσει, ἢ τείχεα λύσει. †

† *Ibid. p.*
122.

Isai. xxiv. 18, 19. *Cataractæ de excelsis*
aperientur, & contremiscent Fundamenta
Terræ, confringendo confregit se Terra, dissi-
pando dissipavit se Terra. Chald. *Dissolu-*
tione dissolvetur Terra. LXX. Ταραχῇ τα-
ραχήσει ἡ γῆ. Job xii. 15. *Deus emittit Aquas,*
& subvertunt Terram. LXX. ὕδωρ — ἐπαφῇ,
ἀπώλεσεν αὐτήν [γῆν] καλασρέψας. Atque hæc
est illa Telluris ἀπώλεια de quâ D. Petrus
Epist. 2. Cap. iii. ver. 5, 6. Ὁυρανὸι ἦσαν
ἐκπαλαι, ἢ γῆ, & ὕδαλις ἢ δι' ὕδαλις συνεσῶσα
πρὸ τῆς Θεᾶς λόγῳ. δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατε-
κλυομένης ἀπώλετο. Οἱ ὅτι νῦν ἔρανοι, ἢ ἡ γῆ, &c.
Quâ Rerum Enarratione brevem quidem,
sed justam, exhibet Constitutionis Globi
E terraquei,

terraquei, seu terreni Orbis, Abyssi inclusi, & Oceani extantis, Repræsentationem. Quàm exactè illa ad veram ipsius Naturæ Normam facta sit, videndum in *Geogr. Phys. Parte 3.* Primigeniam istam Tellurem fuisse *deperditam* tradit Apostolus : uti post eum, Auctor Libri

† *Ap. Gra-
bium in
Spicileg.
Patrum.
p. 351.*

de Egregoris †, Enocho perperam ascripti, ἡ γῆ ἀπόμου ΠΑΨΑ. Denique inter Terram antediluvianam, atque eam quam nunc incolimus, clarum & apertum Discrimen facit, ὁ τότε κόσμος, — οἱ δὲ νῦν ἔχοντες, ἡ γῆ. Adeo ut recte & sapienter Philo ex primævâ illâ in Diluvio resolutâ Tellu-

*rem novam emerfisse** : &

* Νέας [τῆ γῆς] ἀναφανείσης.
De Vita Moïsis, L. 2. p. 663.

D. J. Chrysostomus uti Generis humani, atque Animalium, ita quoque & ipsius Telluris Abolitionem ||, & ejusdem postea *Instaurationem* † contigisse statuit. Cum veteribus illis Iudæi etiam recen-

|| Καὶ αὐτῆς τῆ γῆς τὴν ἀφάνισ-
μον. Homil. 22. in Gen. V.
Op. Tom. 2. p. 262.

† Ἀναστοιχείωσιν. Ibid. p. 266.

tiores plerique eandem plane Doctrinam tueantur. Quanquam enim non nôrint quousque Dissolutio pertigerit, Dissolutionem tamen aliquam revera accidisse affirmant. *Hebræi dicunt quod tres Palmi de Superficie Terræ fuerunt labefactati, & in Aquam conversi; & ideo dicitur, Gen. vi. 13. & Ego disperdam eos CUM TERRA**. Huic congruum est quod vocant *Hebræi Diluvium*

* *Lyran.
in Gen. vi.
13.*

vium ^{לבוש}, cuius Etymologia secundum R. S. ducitur à ^{לבוש}, confundere; quia per ipsum hæc inferiora omnia fuerunt confusa. Kimbi vero ducit à radice ^{לבוש}, quod significat de-
fluere & marcescere *. Præterea, quod Ar-
bores in Terra omnes fuerunt per aquas Dilu- 17.

vij eradicatæ, Rabbi-
norum assertum est †. † Id. in Gen. vii, 18. & viii.
Arbores igitur à disso- Arborum, speciatim Oleæ,
lutâ Terrâ ita desertæ, post diluvianarum Aquarum
& sublapsæ, post Aqua- Recessum, Conditio & Positura.
rum Recessum pleræque

grandiores, ampla, & late extensa Ca-
cumina habentes, ita jacebant, ut earum
Rami ad altitudinem magnam in Aquis,
posteaque, Aquis regressis, in Aere, ex-
tendebant *. In hoc Situ probabile esse
existimo, Oleam illam jacuisse, ex quâ
Columba excerptum Folium Noacho 219.

adduxit. Gen. viii. 11 †. Vehementer † Ibid. p.
autem contendit D. Camerarius, vel solum 219.
illud Oleæ folium, quod Columba redux Noacho
attulit, firmiter evincit mansisse terram inte-
gram, Arboremque illam radicibus suis illi
constanter sub ipsis Diluvij undis infixam man-
sisse *. Et Ratio, quam Ipse ejus reddit,

hæc est, Si enim, inquit, illa Arbor natus-
set, folium ejus non indicasset Noacho reductam 344.

terræ Siccitatem †. Neque quidem Noa- † Ibid. p.
chus tale quidquam inde inferebat; id 344.
tantum conjiciebat, Aquas eousque al-
leviatis ||, & diminutas esse, ut Arbores || Gen.
apparere cœperint. Istud autem inde viii. 8, 11.

* J. Raij
*Histor.
 Plant.*
 Vol. II.
 P. 1541.

*Mosaica
 Narratio-
 nis hac de
 Re Consi-
 deratio.*
 * Gen. vi.
 13. ix. 11.
 † Geogr.
Phys. parte
 2.

cum pari Rationis specie conjicere po-
 tuisset, si Arbor in Terræ superficie re-
 cubuisset, ac si stetitisset, erectaque fuisset. *Olea enim quandoque procera est & præ-
 grandis, (ut recte Stapelius) Ramis in latum
 amplumque diffusis* *. Et proinde Rami
 illi, qui forte superiores essent dum Ar-
 bor inclinata jaceret, tantum ex Aquis
 emerent, quantum alij quivis, si Arbor
 adhuc staret. Adeo ut ex harum uno
 Columba Folium decerpere potuisset,
 eodem, ante Regressum Aquarum, Tem-
 poris spatio, ac si Arbor tum erecta
 fuisset, & solo infixâ. Moses ipse de
 Situ & Conditione Oleæ nihil diserte
 dixit. Si vero illa Ejus Terræ *Perditio* *
 Ejusdem *Dissolutio* fuerit, quod Ego qui-
 dem mihi videor probasse †, Arborem
 illam tum non stetisse certum est. Quod
 † ad Noachum attinet, ex hâc ipsâ *Histo-
 riâ* manifestum est quod, quæ extra Arcam
 eodem tempore agerentur, Ipse penitus
 ignoraret. Si ne Aquas quidem diminu-
 tas esse sciret, donec Columbam id ex-
 ploratum emisisset, multo minus proba-
 bile est, ut Terram dissolutam, & Arbores
 omnes prout fors tulerit actas esse, cog-
 nosceret. Si itaque Oleam tum stare
 credidisset, quod tamen non constat, id
 sane ad rem præsentem nihil fecisset ;
 neque certè ille Ejus Error pro Argu-
 mento contra me afferri potuisset.

Hanc

Hanc rem prius mittere non possum, quam unum observavero, quod quidem Observatione dignissimum existimo. Etiam si ab Oleario, Tavernerio, Chardino, alijsque, magnam harum Arborum Copiam in Persiâ, alijsque locis longè distantibus, existare intelligamus, nullæ tamen Oleæ jam in totâ illâ Regione nascuntur ubi Arca requievit: Indequè factum est, ut multi valde admirati sunt, unde Columba Folium acciperet quod ad Noachum attulit †. Ista autem Difficultas statim cessabit, omnisque de Rei ipsius Veritate Suspicio tolletur, si Res ipsa ritè consideretur, & repræsentetur. Fortassis enim magni Harum Numeri in illa Regione antè Diluvium creverint; quæ tamen omnes tum extirpatæ, vel in profundâ Terrâ defossæ, vel ad Superficiem sitæ, fuerint. Neque quisquam admirari debet, si Oleæ Ararathi idem subirent Fatum cum Pinibus Anglicis, quas tam frequentes in palustribus Locis submersas reperimus, cum tamen nullæ hic nascantur, nisi quæ plantatæ, Arteque educatæ fuerint *.* Vide Et in hoc quidem casu, necesse erat Dissert. III. Oleam ex quâ Columba Folium decerp. §. 3. infra sit, non tum stetisse, sed recubuisse. Neque Electioni forsan debebatur, sed for-

Oleæ in Ararathi Viciniâ sub Diluvio extirpatæ, cum in illâ Regione nullæ hodie crescentes reperiantur.

† Il n'y a point d'Oliviers; ce qui fait, que plusieurs s'estonnent ou la Columbe peut prendre le Rameau qu'elle apporte à Noë. Les Voyages & Observ. du Sieur de la Boulaye 4°. p. 85.

tuitò potius accidit, ut Columba Oleæ Folium afferret; aliud enim quodvis ei rei æquè commodè inferviisset, & Aquas imminutas esse indicâisset. Verum probabile est Oleas illic frequentissimas jacuisse, & Folium illud se primum obtulisse. Quod si parum referebat quodnam afferretur Folium, non necesse erat, ut Columba Folij hujus petendi gratia in Persiam, aliamve Regionem longinquam, Iter susciperet. Præterea Folium ab aliâ Regione petitum Rem quæsitam non indicâisset. Terra enim non æquabilis erat, sed aliæ ejus Regiones altiores, aliæ depressiores erant; & propterea Folium à Regione procul distante petitum, signo fuisset Aquas, in illâ Regione, si ullas, parcas admodum, minimèque profundas esse: nequaquam vero ubi Arca requievit, & Folium illud non erat decerptum.

II. Hæc

II. **H**Æ C, quibus alia multa addi pos-
 sent, Specimina abundè osten-
 dunt, quâ Diligentiâ doctissimus Came-
 rarius Scripta mea legisset, & quam
 Veritatis rationem habuerit, cum Doctri-
 nam meam refellendam susciperet. Ne-
 que aliud quidquam jam restare videtur,
 nisi ut, quæ sit Ejus in his Rebus Peritia,
 paucis quibusdam Exemplis, idque quam
 brevissimè, ostendam.

II. *Differ-
 tationis
 hujus Pars
 altera, in
 quâ de D.
 C. Halluci-
 nationibus,
 & temera-
 rio de his
 Rebus Ju-
 dicio, agi-
 tur.*

1°. Etenim cum Res Naturales in
 medium promiscuè effundat, & inter se
 Naturâ diversissimas, nullâque Affinitate
 conjunctas, in eundem Ordinem & Seriem
 redactas exhibeat, qui Hominem non
 nôrunt, facile suspicarentur hæc vel ex
 Rerum Ignoracione profluxisse, vel Stu-
 dio quodam, & Industriâ parum ingenuâ,
 facta esse, ut, quam moverat, Contro-
 versia ab aliis minus intelligeretur. Si-
 quis hujus rei Exempla requirat, ut alibi
 passim, ita pag. 298, & 299. reperiet; ubi
 Testas, Corpora in Testis formata, &
 Lapides, nativæque Fossilia, quæ se mu-
 tuò nullo Naturæ nexu attingunt, quasi
 Res ejusdem omnino Classis, simul ex-
 hibuit.

1°. *Res Na-
 turâ longè
 diversas
 promiscuè
 exhibet,*

Isti Rerum Confusioni addi possent
 monstrosa illa, quæ recenset, Nomina,
 à cerebrosis hominibus excogitata, & im-
 posita; qualia sunt, *Ombria, Brontia,
 Gryphites, Hysterolithos, Bucardites, Bala-
 noides, & alia; Quæ quidem Nomina*

*Nomina
 Rerum in-
 epta,*

nec quidquam per se docent, neque ad Rerum, quibus imposita sunt, Constitutionem, aut Proprietates intelligendas, quidquam conferunt. Physici certè est Res, haud ita vulgò notas, describendo declarare: non Nominum, nullam omnino vel harum vel aliarum quarumvis Rerum Naturam, aut veram Idéam Lectorum animis repræsentantium, Caligine tectas, obscuriores reddere:

Non Fumum ex Fulgore, sed ex Fano dare Lucem.

2°. *De Conchyliorum*, 2°. Sed ne diutiùs in Ordine, Nominibusque Rerum recensendis immoremur, inter Fluctuum, Lapidumque vim, Integritate servandâ, D. Camerarius, quâ specie supponatur Conchas, unâ fundum petentes, idemque Stratum ob eandem Gravitationem Specificam formantes, ne tum quidem fuisse diffractas, quod & inter subsidentium allidendo debuisset fieri in agitatæ conus à se diffusi Fluctibus? — Quin & solo suo Pondere ista Lapidum Massa immixtas fregisset Conchas, atque in Frusta comminuisset *.

* p. 309,
310. conf.
296, 297.

Ut non frangerentur omnium minimè fieri potuisse existimat, id quod propterea non semel objicit. Isti verò Objectioni toties repetitæ hoc satis esse debet, quod tantus Concharum Integrarum, neque parte aliquâ infractarum, Numerus, etiam in densissimis, durissimisque saxis, reperiatur. Neque quidem Rem ita se habere diffitetur. Dicamne, inquit, nulla ibi vera marina Corpora re-
perta?

perta? Absit post tot celeberrimi Viri, immo
verò omnium Hominum in omnibus ter-
rarum Orbis Regionibus, *Observationes* *. * p. 346.

Dein sibi, *Quâ ratione in Terram, Strata,*
illasque Regiones Conchæ pervenerunt, inter-
roganti, ita respondet, *Multa forsân, imò,*
si ita velis omnia, aut pleraque saltem à Di-
ludio, eò sub istis Terræ hiantis Fissuris præ-
cipitata, Stratisque interposita, cum illa essent
adhuc mollia fluidaque †. Quid ego hîc † *Ibid.*

faciam? Cum ipse ita à se dissentiat, cur
ego me Liti immisceam? Conchas re-
verà in Stratis reperiri agnoscit: & quâ
ratione ipsæ eò illatæ fuerunt ostendit;
Eas in Stratis scilicet dum *mollia*, adhuc
fluidaque essent, à *Diludio* interpositas esse.
Et tamen omnino nescit quâ Veri simili-
tudine supponi potest, *Conchas unâ Fun-*
dum petentes, idemque Stratum formantes, non
tum fuisse diffractas, perditas, Lapidumque
Allisione, & Agitatione, in Frusta comminutas ||. || p. 309,
310.
Ad alia ergo pergamus.

3°. Quæ vulgo dicuntur Glossopetræ, 3°. *De*
hic in plerisque Angliæ partibus erutæ, *Glossope-*
uti etiam quas ex Insulâ Melitâ, alijsque *tris, earum*
locis multis, allatas habeo, ipsissimæ Ca- *Natura, &*
num Marinorum, similiumque Piscium *Origine.*
Dentes sunt. Neque fanè, ex ipsius D.
Camerarii verbis Judicium faciens,
dubitare possum quin Illæ insuper,
quæ circa *Montem Pessulanum* effodi-
untur, etiam Animalium Marinorum
Dentes sint, quanquam Ipse de his val-
dè fluctuet. Quo enim argumento
adductus

adductus de his dubitat? Hoc scilicet, quod in Earum Distillatione Salem Volatilem, Spiritum, & Oleum non eâ quâ expectabatur copiâ edebant; Quanquam Phlegma quoddam Urinosum præberent, quod non obscuro saltem Salis Volatilis
 † p. 272. Animalis indicio † esse posset. Sin verò Eas ex his Indiciis Animalium Dentes esse Ipsi certò non constet, cum tamen ex Minerali aliquo vel tale Phlegma extrahi non possit, proinde has Res aliunde, potius quam ex Terrâ, originem suam habuisse verisimile videtur. Et profecto, siquis hujusmodi Explorationes fecerit, nisi varias Rerum Circumstantias observaverit, & inter se contulerit, parum demum Certi, Utilitatisve inde eveniet. Quàm facilè, citòque Volatiles cujusvis ferè Corporis Particulæ sponte suâ avolent, & exhalentur, nemo est qui nesciat. Neque certè quisquam tantam Harum copiam ex Dentibus his, plus quater mille annorum spatio in Terrâ obrutis, expectaverit, quantam alii eorundem generum, ex ipsis Animalium Oribus extracti præbeant. Cl. Camerarius, si de hac re fortè dubitet, experiatur, an ex Ossibus, vel Craniis humanis diu sepultis, atque ex recens mortuis, parem Salium Quantitatem elicere poterit.

Fabii Columnæ hac de re opinio asserta, Ejusque Fama vindicta. Isti autem Argumento aliud addit, quod non in Carbonem, (quod falsa Fabius Columna notaverat) sed in Calcem faciunt

tiscunt Glossopetræ *. Nam quas F. Co- * p. 273.
 lumna ex Melitâ allatas habuit, *Ustione in*
Carbonem, prius quàm in Calcem, aut Cineres
abijsse dicit †, uti Ossa, Dentes, Cornua, † F. Col.
 aliaque similis Animalium Substantia, *De Glossop.*
 solent, atque propterea Eas ex hac Sub- *Dissert. sub*
 stantiâ constitutas esse existimat, & non *fin. Lib. de*
 naturâ suâ Saxa esse, quæ *non in Carbonem,* 31.
sed in Calcem abeunt ||. Sed D. Camerarius || Fa. Col.
Columnam falsum esse ait, qui *Glossopetras* *ibid.*
in Carbonem abire docet. Unde verò id
 certò novit? Num ex Montis Pessulani
 Glossopetris, quæ in *Calcem* resolvuntur?
 Si hoc Ipse affirmaverit, Credam. Sunt
 tamen quædam, quæ quoque prius certò
 nôsse, & diligenter considerâsse debuerat,
 quàm F. Columnæ, non Judicium, sed
 Fidem in dubium vocasset. Ut alia o-
 mittam, certò cognovisse debuerat, si in
 Locis inter se valde dissimilibus, & diver-
 sis Materiæ generibus sitæ reperirentur
 Glossopetræ, annon ab illâ Locorum, &
 Materiæ Diversitate, ita variè tandem affi-
 cerentur, ut Ustione alteræ in *Carbonem*
 abirent, alteræ verò in *Calcem*. Id porro ob-
 servasse debuerat, quòd idem Corpus, in
 eodem Igne, si remissiori, vel breviori
 Temporis spatio manserit, in *Carbonem*:
 sin vero intensiori, vel diutius manserit,
 in *Calcem*, abibit. Quod quidem per se
 obvium est: & Columna ipse submo-
 nuisse videtur. Ut autem de Fabio
 Columnâ hîc aliquid addam, Is natu no-
 bilis erat, & præstantis Ingenij Vir.
 Erat

Erat quoque apprimè eruditus : & diligentiùs, accuratiùs, feliciùsque, quam alius fere eorum temporum quisquam, Studia Naturalia profecutus est ; quod ea, quæ post se reliquit Scripta, quibusque de Posteris omnibus optimè meritus est, abundè testantur. Æquales Ejus Eum acerrimum Veritatis Investigatorem, Fidèique summæ Virum existimârunt ; quas Laudes etiamnum, centum ferè annis mortuus, habet. Cum celeberrimus itaque Camerarius talem Virum, sine certo aliquo rei Testimonio, de Experimento ab Ipso facto *Falsi* insimulet, id certè facit, quod Ingenuum, Eruditumque hominem minus deceat, & quod talibus parùm gratum esse poterit. Neque hunc solum, paullò vetustiorē, sed ex recentioribus, atque adhuc vivis, & Doctrinæ, Judiciique sui Famâ clarissimis, non paucos in his *Dissertationibus* suis liberius tractavit : idque, uti mihi saltem, & fortasse candidi Ingenij alijs, videtur, non quia Ea quæ docuerint Rerum Veritati apertè repugnarent, sed ideo tantum, quia Illorum Opiniones à suâ discrepant.

4°. De Tel-
luris, tem-
pore Dilu-
vij, Dissol-
utione.

4°. Quod ego de Terræ, Fossiliumque omnium, Dissolutione scripsi, id doctissimus Camerarius ægerrimè ferre potest. Si in ipso Terræ gremio vera reperiuntur *Marina*,— tamen non sequitur, Terram ideo fuisse
* p. 287. *dissolutam in Diluvio* *. Hujusmodi Dissol-
† p. 326. *utionem gratis suppositam* appellat †, & tanquam

tanquam nullâ Veritatis Specie nixam exagitat. Priusquam verò in hanc Propositionem tam vehementer invecus esset, ostendisse debuerat, quo pacto absque ejusmodi Dissolutione, Concharum, Cochlearum, Echinorum, aliorumque Animalium marinarum Testæ, ita, ut jam reperiuntur, Lapide, Silice, Fluore, aliâque Minerali Metallicâque Materiâ exactè implerentur : unde factum est, ut Lapidum, Silicum, Fluorum, aliorumque Mineralium, Metallicorumque Corporum, passim erutorum Superficies, Formas, atque adeo tenuissima harum Testarum Lineamenta, sibi impressa repræsentarent : quo denique modo fieri potuit, ut tanta Copia, Varietasque Testarum marinarum in Saxorum, aliûsque ferè omnis Materiæ terrestres Strata demergerentur, & cum iisdem ita intimè, penitissimèque commiscerentur, ut Massam unam æquabilem constituerent ; etiam in locis ab omni Mari remotissimis, & ad imam usque, quâ Fossiles pervenerunt, Terræ profunditatem ; exposuisse, inquam, debuerat, quo pacto hæc omnia, sine Telluris & Fossilium Dissolutione, fieri potuerint, priusquam Sententiâ solâ, Autoritateque suâ, damnaffet Hypothesin illam meam, quâ Horum omnium Ratio redditur Methodo planè facillimâ, simplicissimâ, & ad ipsius Naturæ Normam exactâ.

*Corpora
Terrestria,
& Minera-
lia in Di-
ludio disso-
luta, sed
non Ani-
malia, aut
Vegetabi-
lia.*

* P. 307.

Rebus firmissimis in Diluvio resolu-
tis, teneras permanere potuisse integras,
nec credit Ipse D. Camerarius, neque
alios facile credituros putat. *Quisquis
enim conferat solidissima Marmora, Saxaque
prædura, cum Concharum Testis teneris, haud
facile induci se eò patietur, ut credat posse has
integras manere, nec dissolvi ab Agente om-
nia in Pulverem redigente Marmora* *. De
hoc autem Is fortè minus mirabitur, qui,
quod in multis locis videre est, vel ob-
servavit, vel ab aliis observatum acce-
pit, quòd nempe cum exteriores Mar-
morum, atque durissimorum Saxorum
Partes, Aeri, aut Halitui Maris acri &
falsuginoso diu expositæ, sensim attritæ,
& exesæ deciderint, Testæ in iisdem con-
tentæ, non modò in Eorum Superficie
exstent, sed sæpe diu postea integræ, vel
leviter tantùm ab eodem Aere, Salibus, &
Halitu læsæ maneant. Hoc si Vir ille
cæteroquin scientissimus novisset, & se-
cum perpendisset, Ipse utique hanc Du-
bitationem suam sibi ademisset. Quod
autem ad veram ipsius Diluvianæ Dissol-
utionis Causam, ejus Rei Expositio
amplior est, quam ut eam vel Libri illius,
vel Dissertationis hujus Modus, caperet.
Id quod utrisque effectum volui est, ut
ostenderem Terram, Fossiliaque omnia
in Diluvio fuisse resoluta: Testas verò,
cæteraque Animalia, Vegetabiliaque Cor-
pora non fuisse resoluta; quod qui-
dem abundè ostensum, & probatum puto.

Ut

Ut tamen hîc aliquid illis addam, quæ ad hanc doctissimi Camerarij Objectionem jam supra retuli, hoc porro considerare debet, quod Corporum illorum Textura & Constitutio varia, & inter se maximè diversa sit; quòd scilicet Animalium & Vegetabilium Partes fibrosæ sint, earumque Fibræ connexæ, complicatæ, varijsque modis contextæ: Fossilium verò, vel durissimorum Partes tantùm sint contiguæ, nulloque inter se nexu invicem constrictæ. Quam Corporum istorum Differentiam qui ritè secum perpende-rit, non ita difficile forsan existimabit invenire, quâ de Causâ Hæc omnia statim resolverentur, dum Illa, ne levissimè quidem læsa, in pristino suo Statu integra manerent. Si ergo celeberrimus Camerarius posthac unquam hoc Argumentum denuo tractandum suscep-erit, quod ne faciat amicè Eum hortor, & admoneo, nihil quidquam somniet de *Menstruo quod totum Globum Terrestrum re-solvat*. Sunt quidem alij qui hoc fece-runt, qui tamen nihil Doctrinæ meæ of-fecerunt, sed tantùm suam, tum Virium Naturæ, tum Operationum Menstruorum Ignorantiam prodiderunt. Id quoque meæ hac de re Doctrinæ objicit, quòd *Dissolutio Globi fuisset Destructio primæ Crea-tionis* †. Hoc ego Ipsi facilè concedo; † p. 344. cum nihil aliud sit quàm quod Natura ipsa monstrat, & Moses docet; Ipseque conatus sim ostendere, Diluvium induc-tum, Globique Dissolutionem, eo ipso Consilio

Consilio Divino factam fuisse, ut *Primæ Creationis Destructio* foret, *Geographiâ Physicâ*, à pag. 71. ad p. 84. Quod ergo ego in intermedijs illis paginis scripseram, Ille considerasse, & refellisse, non tanquam rem integram in medium protulisse, debuerat.

5°. De 5°. Clarissimus Camerarius *avidè expectare se fatetur Argumenta Sphæram illam ingenti illo Aquarum subterranearum Thesauro.* *Aqueam Centralem probantia* *. Ego verò non opus esse puto, ut hîc proferam Argumenta aliqua nova, neque ea speciatim quibus, si cum Otio Vitam Deus mihi concesserit, hujus rei Veritatem aliquando certiores redditurus sum, cum, quæ in Libro meo ediderim, eam certam satis claramque reddiderunt. Siquidem doctissimus Camerarius Argumentis illis animum diligenter advertisset, vix dubitare possum quin ijsdem libenter acquievisset. Quod cum non mihi videatur fecisse, ex Illis duo hîc denuo proponam; quorum altero Aquæ Terram Diluvij tempore obtegentis Quantitas, altero autem Locus, in quo Aqua illa reposita jam latet, ostenditur.

De harum
Aquarum
Quantitate.

† Vid. p.
33, 34, 35,
supra.

Prius horum quod attinet, de eo ex Stratorum, & Rerum in Tellure, ita ut in multis Locis videmus, Serie ac Methodo regulari, & juxta Gravitatum suarum Ordinem sitarum †, Contemplatione Judicium fieri potest. Ad hoc enim efficiendum immensâ Aquarum Quantitate opus fuisse certissimum est. Talis Rerum Dispositio,

Dispositio, qualem nunc passim cernimus, nullo modo fieri potuisset, nisi Fluidum fuisset tenuissimum: nisi solutæ terrestres Particulæ à se invicem justo Intervallo distitissent: & denique, nisi earum Descensus fuisset magnus, seu Locus, à quo primùm subsidere cœperunt, ab illo, in quo tandem quæque ordinē suo requiescerent, procul abfuisset *.

Horum autem nihil fieri potuisset nisi Aquæ illæ terrestrem Materiam Quantitate longissimè superassent. Sin hoc supponamus, Phæno-

* Hoc erat omninò necessarium ut Graviora Corpora, ex tantà Descensus Longitudine, Tempus haberent Leviora cursu superandi, & intervallo aliquo prævertendi; Aliter enim inferiùs non collocata essent.

meni hujus Expositio facilis erit. Cum *De Mo-*
Velocitas Descensus Corporum in Aquâ *mentis*
subsidentium diversa sit, pro diversâ ip- *Gravi-*
sorum Corporum Gravitate, necesse erat *um in*
ut, ex illis quæ *e. gr.* ejusdem Magnitu- *Fluido de-*
dinis & Figuræ fuerint, simulque, & ab *scendenti-*
eadem ferè Altitudine subsidere cœperint, *um.*
Graviora quæque celerius descenderent,
& in imo forent sita. Cum tamen illa
Corpora adeo inter se Gravitate differ-
rent, fieri non potuit quin Graviora, in De-
scensu suo in Leviora identidem inci-
dentia, non parùm impedirentur, & Mo-
tu suo retardarentur: Leviora autem,
Graviorum Impetu, accelerentur *. Post-
quam verò Graviora ad Metas suas, five
Aquarum Fundum pervenissent, Leviora
deinceps ordine suo descendere perge-
rent, nisi ubi ita contigerit, ut, tantâ
Materiâ terrestri inter Graviora & Le-

* Ex his
Eorum
Collisioni-
bus necesse
erat ut in
Sedimen-
to Confu-
sio aliqua,
& Inæqua-
litas acci-
deret.

viora subsidente, quanta spatium illud intermedium adimpleret, utraque Corpora eodem tempore subsisterent. Siquidem Impedimentum tale nullum intervenire, duo ejusmodi Corpora in Fundo collocata non magno à se invicem Intervallo distarent †; Sin

† Adeo ut, Graviora, Levioraque Corpora aliquando prope se invicem, atque in eodem Strato sita reperiuntur, etiamsi Subsidentia ad Gravitatis Leges exactissime facta fuisset, & quanquam illa diversæ Gravitatis Corpora per maximum Fluidi Spatium decidissent.

vero Eorum Levius ita impediretur, Majori supra Gravius Intervallo collocaretur. Sed si qua duo Corpora Gravitatis non valdè imparis fuerint, necesse erat ut horum Gravius per magnum Fluidi Spatium

descenderet, prius quàm alterum illud, paullò Levius, Distantiâ aliquâ magnâ post se relinqueret. Et tamen ex his Corporibus Gravitate ferè paribus, Graviora in Stratis magno Intervallo infra Leviora reposita videmus; Unde hæc duo Corpora per immensam Fluidi Massam descendisse liquet. Hæc omnia si attentè consideremus, ex ipsis abunde constabit, non nisi in Abyssi totius, vel talis Aquarum Orbis qualem ego suppositum exhibui *, Aquis, tantum Opus transigi potuisse. Quod per se satis Consect. 1. ostendit Abyssum talem reverà extitisse.

De duplici Aquarum Incremento à Mose assignato. Atque obiter de Mosaicâ Telluris Origine, & Chao Veterum.

Postquam Diluvium quadraginta prioribus ipsius diebus invaluisset, itaque Aquæ multiplicatæ essent, ut

ut Operti sunt omnes Montes excelsi sub universo Cælo; Et quindecim Cubitis altior fuit Aqua super Montes *, quæ Inundatio ideo *Gen. vii. facta est, ut in eâ Homines, & Anima- v. 17, 19, lia omnia terrestria perirent, Aquæ 20.

denuo invaluerunt, idque, uti credibile est, multò majori Dierum numero. Centum & quinquaginta Dies † in toto memo- † Gen. vii. rantur. Horum quadraginta prioribus e- 24.

ducebantur Aquæ ex Abyſſo, quæ, cum Aquis pluvialibus, Montes operiebant. Illis verò qui deinceps secuti sunt Diebus, Terra illa primitiva dissolvebatur: quæ tum in Abyſſo restabant Aquæ erant eductæ: dissoluta Terræ Materia in Aquis sustinebatur, posteaque præcipitata, & in novum Terrarum Orbem disposita, compactaque erat. Adhuc tamen novi hujus Orbis Status idem qui prioris recens creati || fuerat; Sine Forma erat; ||Gen. i. 1.

* eâ nempe Formâ destitutus, quæ Ipsum * Gen. i. 2. Habitabilem, & in Usus illos, ad quos condebatur, commodum redderet. Superficies ejus plana, æqualis, sphericæque erat: nec fracta, ut nullos Colles, Valles, Cavernas vel Fissuras haberet †; † Geogr.

quæ omnia omnino necessaria erant ad Animalia, Vegetabilia, & Mineralia producenda & alenda. Erat etiam, instar

Prioris, vacua *, dum Aquæ illæ omnes, *Gen. i. 2. quæ mox in Abyſſo, tum vacuâ, sub Terrâ recondendæ erant, extra Terræ hujus Superficiem remanebant: & donec hæc Sphæra terrestris, quæ Crustæ, vel

* *Geogr. Putaminis instar erat, dirumperetur* *,
Phys. Part. Colles elevarentur, Valles deprimeren-
 2. *Conf. 6,* tur, & Fissuræ essent factæ, per quas A-
 8. p. 67, quæ in Abyssum erant descensuræ. Post-
 68. hæc verò Aquæ, Jussu Divino recedentes,

† *Gen. i. 9. congregabantur in unum Locum* †; in Abyf-
 || *Geogr. sum nempe subterraneum* ||, & quæ
Phys. p. ei tanquam Appendix sunt, Maria, ut
 102, 140, antea sub veteri Terra: & apparuit *Arida.*
 141.

Tandemque Terra *Formam* absolutam, &
 Habitationi commodam obtinuit. De
 hac re totâ ego aliquando aliquid ampli-
 us addam; interea vero quæ jam scripsi
 apertè satis Authoris sacri mentem de-
 clarant, ubi aptissimè dicit, *Terram sine*

* *Gen. i. 2. Formâ, vacuumque fuisse* *. Ex hisce Mo-
 sis verbis *Chaos* suum finxerunt Ethnici;
 quos Philosophi recentiores plerique
 sunt secuti. Nec Theologici quidem, seu
 Judæi, sive Christiani Scriptores, Locum
 illum satis intellexisse videntur; quia
 nimirum veram Globi terrestris Fabri-
 cam & Constitutionem non intellige-
 bant: neque Mosaicæ ejus Rei Descri-
 ptioni, paucissimis quidem, sed exquisi-
 tissimis aptissimisque Verbis conceptæ,
 satis diligenter attendebant. Denique
 posteriori aliquâ, hujus 150 dierum spatii,
 parte Aquæ sedabantur, & eo usque de
 Terrâ exhauriebantur, donec earum Su-
 perficies ad eandem circiter altitudinem
 descendisset, ad quam 40 primis Diluvij
 diebus ascenderat, & Arca Montem *A-*
 † *Gen. rarathi* † attingeret, ibique tandem sub-
 8. sisteret.

Secundum

Secundum verò quod hîc repetam Ar- *De Loco*
 gumentum, quo talem Aquarum Massam *quo hodie*
 extitisse probavi, & Locum, in quo ea *asservan-*
 jam reposita asservatur, indicavi, à Terræ *tur istæ*
 Motuum consideratione ducitur. Quod *Aquæ.*
 enim Motus illi Aquarum vi fiant, ego *Atque ite-*
 Argumentis, uti puto, satis firmis pro- *rum de*
 bavi. Ex his autem cum non pauci me- *Terræ mo-*
 morentur; quibus multa Globi Milliaria, *tu quæ-*
 eodem temporis momento succussa, tre- *dam,*
 muerunt, inde necesse est ut Aquæ, quæ
 Succussionum illarum Causæ erant, non
 solum moto illi Globi spatio Amplitudine
 pares sint, verum etiam ut illa Aquarum
 Moles unum continuum Corpus fluidum
 sit, non in Partes divisa, itaque in Re-
 giones distincta, ut quæque ejus Portio
 seorsim Caveâ suâ inclusa contineatur.
Neque desunt Exempla concussi totius Globi,
quæ pariter totius Abyssî Agitationem argu-
unt †. Effectus enim tam late extensus *† Geogr.*
 non nisi à Causa movente æque extensâ *Phys. P.*
 proficisci potest; quæ scilicet Tellurem to- *120,*
 tam ita simul afficiat; neque id effici potuit
 sine tali Aquarum Orbe qualem ego de-
 scripsi. A certissimæ Fidei Scriptoribus,
 atque etiam ab ipsis Testibus oculatis,
 accepimus, Motus in temporibus no-
 stris contigisse, & quos propterea doctis-
 simus Camerarius ignorasse vix potuit, à
 quibus Terra ita Undatim, tantaque Vi
 agebatur, ut Fluctus Maris forti Vento
 actos exactissimè referret. Qui hoc præ-
 fertim Phænomenon diligentius conside-
 raverit, Is non solum Terram in se A-

quarum Abyſſum complecti, & ab ejuſdem Abyſſi Aquis moveri agnoſcet: ſed etiam facile mecum credet hanc terreſtrem Globi Partem non niſi tenuis Putaminis inſtar eſſe, quod, cùm immenſam Aquarum Maſſam arctè undique complectatur, ab iiſdem Aquis, vehementiùs motis, eodem planè modo movetur & agitur, quo Aquæ illæ incluſæ moventur & aguntur. Ut primitivæ, ſub quâ Abyſſum fuiſſe nemo dubitare poteſt, ita ſecundæ quoque hujus Terræ Uſus erat, ut Hominibus Habitationi eſſet, ut Vegetabilia, cæteraque omnia ex ſe ederet, quæ Hominibus, & Animalibus in Hominum Uſum creatis, Alimento, Tutamini, vel Commoditati forent. Quem in finem Cruſtâ terreſtri craſſiori non opus erat; tenuior, qualis eſt illa quæ jam obtinet, optimè inſerviret, Aquâ Globi Partem longè maximam conſtituente. Porro craſſior perpetuo

* *Conf. p. 72, 73. infra.* Vaporum Tranſitui * obſtetiſſet, omnemque illam, quæ Vitæ Humanæ, & Rebus ex Tellure natis adeo neceſſaria eſt, Communicationem Abyſſi & Atmosphæræ, intercepſiſſet †. Huic autem

De Abyſſo, & terraquei Globi Structurâ, concors Naturæ, & S. S. Literarum Teſtimonium.

terraquei Globi Delineationi, ab ipſius Naturæ Contemplatione ductæ, exactiſſimè conformis eſt iſta ejus Deſcriptio, quam illuſtris ille Arabum Philoſophus, Jobus, uti & Moſes, Davides, Hebræo-

Hebræorumque cæteri, dederunt. Harum enim

Qui utramvis recte norit, ambas noverit.

In utrâque exhibetur Abyſſus, infinita fere Aquarum Moles ; Cui Orbis, seu Cruſta terreſtris expanſa fundatur, aſtructaque circumjacet *. Hanc quoque * *Geogr. Phys. Part. 2, 3.* Abyſſum cum Oceano communicare, & Vaporibus, Pluviis, Fontibus, ac Fluminibus, variisque, tum ipſius Orbis terreſtris, tum quoque Atmosphæræ noſtræ, Phænomenis, & Affectionibus, Ortum præbere, oſtendunt ambæ ||. Atque ut *Ibid. Part. 3, 4.* Natura ipſa, ita S. S. Literæ immenſam hanc Abyſſum, Diluvii tempore, *Conf. p. 72, 73. infra.* ſuo Loco eductam, & in Telluris Superficie effuſam tradunt : deinde vero ipſam terreſtrem Cruſtam fuiſſe liquatam, diſſolutam, in Aquarum illam Molem aſſumtam, & ſuſtentatam : Materiam iſtam ita reſolutam, omnem, poſtea ſubſidentem, in novum Telluris Orbem, ad iſtius in primâ Rerum Origine conditi Modulū, jam denuo fuiſſe compositam & reformatam, ac ſuper Vacuum, Locum Abyſſi capacem, Eique demum recipiendæ idoneum, collocatam & extructam : Sphærâ verum hâc terreſtri tandem fractâ diruptâque, Aquas in Locum iſtum ſcendentes, Telluris Orbem deſiccatum, Rebuſque omnibus naturalibus producendis commodum, aptum, diſpoſitumque

* *Geogr. Phys. Part.* 2, 3. *Conf.* p. 66, 67, 68. *supra.* tumque reliquisse *: Hæc vero omnia, non mechanicè, vel suæ Naturæ Vi & Potestate peracta, sed, eâ ipsâ Ope, Consilioque Divino, quâ in Principio facta erant, nunc iterum de novo formata, absolutaque †. Sed de his, aliisque nonnullis, uberior differendi Locus aliquando dabitur. Neque tamen tanta

† *Geogr. Phys. Part.* 2, 3. *Meteororum, & omnium ferè Atmosphæræ Affectio- num, Or-* Aquarum Moles ideo solum facta, ibique reposita erat, ut justam Globi Magnitudinem efficeret; Alii enim idonei, & ad Res omnes Naturales producendas, conservandasque necessarii hujus Officinæ subterraneæ Usus sunt. In hac nempe Aquarum Abyssu sitæ sunt Origines,

ibique Initia fiunt, eorum omnium quæ postea in Terrâ, Telluris Superficie, atque in hac, quâ nos vivimus, Atmosphæræ Regione aguntur & perficiuntur. Quòd diversis Annis eadem Tempestates tam variæ sint, Annis aliis Frigidiores, Humidiores, minùs Fœcundæ, aut Salubres: contra vero, aliis Calidiores, Sicciores, Feraciores, magisve Salutares sint; hæc omnia Naturæ in magno illo subterraneo Aquarum Promptuario Operationi præcipuè debentur. De Terræ Motibus, Locis ignivomis, & Vaporibus Fodinarum, de Fontium, Fluminum, & Pluviarum Originibus, de Tonitru & Fulgure, de his, inquam, singulis pauca quædam scripsi, eadem Argumenta, uti alia quoque Meteora, Gelu, Ventos, Nimbos, & Procellas, fusiùs expositurus, siquando

siquando Deus Rebus publicis Tranquil-
 litatem, mihi que Ea quæ sum meditatus
 in ordinem redigendi Otium dederit.
 Jam verò id tantum in genere, & sum-
 matim dicam, quòd hæc omnia Ortum
 suum ab Abyſſo ducunt : & quòd, cum
 ſint inde proditura, certa quædam præ-
 nuntia Adventus ſui Indicia præ ſe mit-
 tunt, in Mari, in Lacubus magnis, in
 Fontibus, in Puteis profundioribus, in
 Viſceribus Terræ, in Speluncis, in Fo-
 dinis, prius obſervanda, quàm in Tellu-
 ris ſuperficie, vel in Atmosphærâ agere
 incipiant. Hoc unum tantum nunc *De Phæno-*
 addam, cum ex Abyſſo Halituum, Va- *menorum*
 porum, & aquearum Particularum te- *Baroſcopi*
 nuiffimarum Vis major in Atmosphærâ *Cauſâ.*
 aſcendat, ut illic, in juſtam quantitatem
 coacta, Pluviam efficiat, iſte hujus Ma-
 teriæ Curſus Impetu ſuo, gravescentis
 Atmosphæræ Impetui contrario, ita At-
 mosphæræ Vires minuit & infringit, ut
 tantisper languidiores, minoresque ſint;
 Indeque Argenti vivi in Barometro De-
 ſcenſus fit. Cum enim Argenti vivi
 Aſcenſus, & in Barometro Suſtentatio,
 Atmosphæræ gravescentis Preſſioni de-
 betur, non mirandum eſt ſi, cum Preſſio
 illa tali Caſu minuitur, Argentum vivum
 deſcendat. Hæc ſcilicet conſtans certa-
 que ejus Phænomeni Cauſa eſt, uti ego
 in Epiſtolis quibuſdam ante aliquot annos
 ſcriptis, & aliquando forſan in lucem
 prodituris, oſtendi.

Quod

*Terra, Terra
Motu-
um Vi sub-
ruta, labi-
tur ali-
quando in
Abyssum.*

Quod p. 318. doctissimus ille Vir arguit, *Abyssum Stratis Terrestribus non nisi instabile præbere potuisse Fundamentum*, nihil prorsus contra me facit; idem ipse agnosco. Etsi enim Terra, cum Sphæra vel Sphæroides, ejusque Segmentum quodque Arcus sit, quæ Structura omnium firmissima est, cum tamen tenuis sit, & Vim ab Agente infra se sitâ patiatur, fieri potest, ut Ipsa Ei cedat. Quod sane verbis disertis doceo, — Aliquando perfringuntur Strata, quorum Fundamina inde ruinas agunt, & per Cuniculos quasi suffodiuntur, ut, subrutis his, integer Tractus Terræ Concussioni superinstratus submergatur in Abyssum: Et absorpti Fragminis loco statim surgant Aquæ ex imo, atque Lacum efforment ibi, ubi antea stabat Terra firma & habitabilis. Geogr. Phys. p. 116.

*6° De Sale
Acidula-
rum Fomi-
te.*

6°. Cur autem id, quod jam prolaturus sum, celeberrimus Camerarius scripserit, non video, & valdè admiror; neque enim contra quidquam quod ego docui faciat, nec cum Rei Veritate conveniat. Verba Ejus hæc sunt, si ex *Abyssso à Diluvio Aqua jugiter Strata permeare non cessaverit, debuisset dudum omne sal ex ijs educere: Nec quidquam amplius ibi hæreret, quod constantem Acidulis saporem posset imprimere* †. Numquid verò ego usquam scripsi, quòd hoc Argumento, si per se firmum esset, refelli potest? De eâ Salis Quantitate, quam Aqua, jugiter Strata permeans, secum inde educit, vel de Tempore

† p. 328.

Tempore illo, quo sal illud totum tandem exhaurietur, nihil usquam proposui. Et proinde si quis alius sit qui de his rebus scripserit, Ei hoc Argumentum considerandum relinquo. Non possum tamen quin, hâc oblatâ Occasione, hoc unum addam, Quòd nempe Aqua illa, seu ex Abyssò, sive, si ita velit D. C. ex aliis quibuscvis Locis exorta, & promanans, jam inde à Diluvio Strata permeavit, & ex ipsis Sal secum eduxit, ad hoc usque tempus educit, necdum totum exhausit, neque forsan unquam exhaustura sit. Adeo enim facilè Sal illud liquat, & cum Aquâ commistum simul effluit, eaque in Stratis est Salium Abundantia, ut non metuendum sit, ne Salia, quorum aliqua sunt Vitæ humanæ, ejusque Commoditati, longè utilissima, unquam penitus deficient. Siquis observaverit quanta præsertim Salis Acidi Copia ubique ferè reperitur, is certè minimè metuere poterit, ne inde non fiat Salis suppetat ad Fontium Acidulorum Aquas in omnia sæcula saturandas.

7°. Cum clarissimus Camerarius ex *7°. Montes non videntur in Terra Motibus tot enatos, sublatosque in altum Montes**, rem mihi planè ignotam narrat, qui Historias illas nondum viderim; & si ex illis aliquas indicaverit, rem mihi valde gratam faciet. Imò verò cum ego dixissem, *Ne unum quidem exstare in Annalibus Historicis Exemplum authenticum, fideque dignum, Montis*

*7°. Montes non videntur in Terra Motibus tot enatos, sublatosque in altum Montes**, rem mihi planè ignotam narrat, qui Historias illas nondum viderim; & si ex illis aliquas indicaverit, rem mihi valde gratam faciet.

* P. 303.

* *Geogr.* *Montis alicujus per Terræ Motum sublevati* *,
Phyf. p. 96. Ille *unum* saltem ejusmodi *Exemplum* at-
tulisse debuerat. Interea itaque, dum
Ipse Authores illos suos excutiat, Eo-
rumque Testimonia in lucem proferat,
Mihi ex ipsâ Naturâ, Rerumque terre-
strium Statu, Judicium facere licebit. Non
est cur ego hîc quidquam dicam de *Mon-*
te illo Cinereo, in Regno Neapolitano,
cujus Materiam, non à Terræ Motu
sublatam, sed à Volcano illic erumpente
explosam esse ostendi †. Ab illis usque
† *Geogr.*
Phyf. p. 96. temporibus, quibus primùm homines in
Usum Posteritatis scribere cœperunt,
non defuere, qui Res quasque tum ab
Hominibus, tum à Naturâ quoque factas,
scriptis mandarent, quas Posterorum No-
titiâ digniores existimabant. Isti autem,
cùm res alias multas Memoriae tradide-
rint, non semper quia magni Momenti
esse videbantur, sed ideo forsan quia
rariùs evenerint, vix credibile est ut Ma-
jores illas prorsus omitterent, quæ non
sine maximâ omnium Admiratione acci-
derant; quales certè *tot Montium Eleva-*
tiones fuissent. Istius quidem *Cinerum*
Cumuli Elatio ab omnibus ferè ejus tem-
poris Scriptoribus, & recentioribus non-
nullis, memoratur; Montis verò alicujus
Exortum nemo unquam, quem ego sal-
tem vidi, memoriæ tradidit. Donec ergo
doctissimus Camerarius, aut alius aliquis,
ex Authoribus istis nondum Orbi literato
notis, ostenderit Alpes, Appenninos, Tau-
rum,

rūm, Atlantem, vel alios, aut Unum
 faltem Montem aliquem, Terræ Motu,
 vel aliâ aliquâ Naturæ vi elatum, &
 constructum fuisse, Ego quidem, illis
 quæ protuli Opinionis meæ Argumentis
 fîsus, Montes illos, aliosque omnes simul,
 eodemque, quo aliàs * indicavi, tempore * *Geogr.*
 factas esse credam. Si enim ex innumeris *Phys. p.*
 illis Montibus, qui sunt in omni fere ^{68, 95.}
 Globi terrestri Regione, & quorum
 aliqui valde alti, & in longitudinem mag-
 nam protensi sunt, ne Unius quidem
 Ortum & Elationem proferre poterit, id
 certè non leve, ejus generis quod Nega-
 tivum dici solet, Argumentum erit ad
 confirmandum meam hac de re Opinio-
 nem. Nam si Montes, qui ubique re-
 periuntur, alii post alios, diversisque
 Sæculis exorti fuissent, cujusque Regionis
 Incolæ, vel Periculo, vel Metu saltem
 perpetuo, versati fuissent, omnesque
 temporum illorum Historiæ has res tam
 stupendas, & Memoriam dignas, non pror-
 fus siluissent.

8°. Ut Montes, ita
Insulas quoque omnes à
Diluvio Originem suam
 habuisse docui *. Cele-
 berrimus verò Camera-
 rius existimat, Naturam

8°. *De Insularum Origine.*
Speciatim de Mole illâ terrestri
in sinu Santoriniano edita, In-
sula à nonnullis dicta.

* *Geogr. Phys. p. 44, 68,*
 69.

ipsam sibi recens Exemplum suppe-
 ditasse, quo Doctrinam illam meam
 evertat. *Insula illa nova Santorina*, inquit

Ille †, *sola etiam, concutere quàm gravissimè* † *p. 347,*
valeat 348.

valeat totum *Systema Woodwardianum*. Si scilicet hæc Balista à strenuissimo Camerario intendatur. Age igitur, Vires ejus experiamur. *Insula est lentâ ex Undis emersione facta, tot Motibus Terræ, tot Mugitibus, Flammisque combinata, tam vasta tandem, tamque extra Aquas prominens, vicinisque & coætaneis quasi Rupibus juncta* *.

* Ibid.

Tormentum certè ingens & formidolosum, sed quod tantum abest ut *Systema Woodwardianum* feriat, ut in Ipsum ne intendi quidem arte quavis potest. Ut enim figuratè, cum elegantissimo Camerario, loqui definam; *Insula illa tum, cum ego scriberem, nondum nata fuit. Certè non expectandum erat ut ego hanc Santorinam postea exorituram prædicerem. Hujus quidem similem, nisi quod in Mari non fuerat editus, Cumulum, Montem scilicet Cinereum dictum, tum memoravi. Annon enim talis hæc Insula, qualis Mons ille Cinereus, cujus tum Materiam, tum elevandi Causam exposueram? Nonne ejusdem generis utraque sunt, eademque Volcanorum vi eructata? Ita nimirum Montis illius Materiam, Causamque descripseram* †, *Quòd aliud nihil sit quam Lapidum, Terræ, & Cinerum ab Ignivomo Volcano ejectorum, Cumulus; Neque tales quidem alios, eodem modo vel tum factos esse, vel postea orituros negavi. Nec denique negavi Volcanos sub Mare tantâ Vehementiâ sævire, ut pari modo Ejus Fundum perfringant, tantamque*

† Geogr. Phys. p. 96.

tantamque Materiam ejiciant, quæ Cum-
 mulum extra Superficiem Maris eminen-
 tem efficiat; Eorum enim, ubicunque
 acciderint, Vim eandem esse facile cre-
 damus. Si itaque clarissimus Camera-
 rius hujusmodi Tumulos in Terrâ exci-
 tatos Montium nomine insignire velit,
 hos quoque in Mari orientes Illi Insulas
 appellare, per me licebit. Quicquid
 autem Ipse de his sentiat, aut loquatur,
 ego id unum rogo, ne Me de indigestis
 hujusmodi Molibus locutum esse putet,
 cum Montium, Insularumque omnium
 Originem ad Tempora Diluviana retu-
 lerim. Illorum nempe tum Montium, tum
 Insularum omnium Materia certo quo-
 dam, & cum Terrâ reliquâ pari Ordine
 disposita est: & ubique in Strata, alia
 alijs incumbentia, distinguitur. Iste au-
 tem tum *Mons Cinereus*, tum quoque *In-
 sula Santoriniana*, nihil aliud sunt quàm
 rudes & indigestæ Fragminum, Scoria-
 rum, Cinerum, & Ruderum Moles.
 Tantum itaque abest ut Volcanus ille,
 qui Insulam *Santorinam* excitarit, *Systema*
meum totum concutere valeat, ut ne hanc
 unam Ejus, de Insularum Origine, Pro-
 positionem quaterere potuerit; quod Te
 præsertim, Vir sagacissime, Naturæ studiis
 versatissime, æquissimeque Scriptorum Ju-
 dex! & Tecum unâ æquos Lectores om-
 nes agnituros facile sperem. Sin verò
 hæc *tot Terræ Motibus* inconcussa, *tot*
Mugitibus, Flammisque, illæsa perstet, qua
 demum

demum aliâ Machinæ hujus suæ Vi Rei tormentariæ peritissimus Camerarius cæteras evertere poterit? Si libet experiatur, an Argumentis ex hoc Phænomeno ductis ea refellere poterit, quæ ego de Volcanis, de Terræ Motibus, de ea quoque Anni Tempestate quâ ego Diluvium contigisse docui, & quæ de Succino Paradisi Situ, aliisque Rebus multis scripsi. Ea enim quæ de his singulis proposui, *Systematis* illius mei Partes esse non diffitebitur. Siquidem id velit, ea nempe quæ ex hoc Phænomeno eduxit Argumenta, nihilo minùs cæteras omnes Propositiones meas, quàm hanc de Insularum Origine, afficere, hoc ego lubens Ei concedam; Hanc enim minimè labefactarunt, imò Firmiorem potius reddiderunt. Verbo dicam Systema illud totum non mihi soli, sed alijs quoque non paucis Diligentissimis Naturæ Exploratoribus, ita Rerum Naturalium Observationibus niti videtur, ut Neminem, qui, pari diligentia usus, easdem Observationes fecerit, in Eo quidquam improbatum putem. Cæteri Opinionibus suis sibi placeant.

Hujus secundæ Partis Epilogus.

Quo Animo ad Dissertationes D. Camerarii legendas accessi.

Ubi primùm celeberrimi Camerarii *Dissertationes Physico-Medicas* accepissem, meâ referre existimavi Eas præsertim Annotationes observare, quas in Scripta mea continerent; ut

ut si quas Doctrinæ meæ Partes Viri tantū
 Judicio confirmatas, & Ingenio illu-
 stratas reperissem, Aliorum Censuras
 minū formidarem: si Errores aliquos
 candidè, amicèque correxisset, vel mihi
 corrigendos indicasset, de Beneficio tan-
 to, publicè mihi præstito, Gratias ei iti-
 dem publicè redderem: vel denique, quod
 non Lectorum Vulgus tantū, sed An-
 notatores quoque non rarò faciunt, quod
 tamen de tali Viro suspicari non poteram,
 si ideo scripta mea legisse videretur, ut
 Reprehensionis materiam inveniret, &
 Nominis sui Authoritate, Ingeniique a-
 cumine frētus, ea damnet, quæ, cum
 Nova sint, Ipse pro veris agnoscere no-
 luit, quæ tamen falsa esse non demon-
 strasset, Ego horum Veritatem, ex ali-
 quâ saltem parte illustrarem. Cum, *Quo Consi-*
 præter Expectationem, me hujus generis *lio, & quâ*
 Annotatorem nactum esse viderem, *Ratione,*
 quanquam multa alia haberem quæ hîc *Eis respon-*
 satis commodè proferri possent, ea ta- *di.*
 men sola proferre volui quæ res in dubi-
 um vocatas defenderent, & præceptis An-
 notatoris Judicium ostenderent. Non-
 nulla quidem quæ Ipse in dubium voca-
 vit ego sciens prætermisi, sed Ea sola
 sunt, de quibus alium neminem, his Stu-
 diis vel mediocriter versatum, dubitatu-
 rum putavi. Neque fanè pauca ex his
 quæ attigi, talia sunt quæ Authoris sui
 in Libro meo legendo Festinationem,
 Rerumque ipsarum Imperitiam arguant:

& quæ verum Terræ Statum, & Fossilium Naturam Ipsi non satis cognitam esse evincant. Si hanc scribendi materiam quæsissem, eam abundè ubique reperissem. Id autem non mihi faciendum proposui: nec nisi parcè, & invitus quidquam ejus generis feci. Me tantùm ipsum defendi, & Veritatem Doctrinæ ejus, quam de Tellure, de omni Fossilium Genere, ac in primis de Metallis tradidi, & quam hominum ingenuorum Animis non ingratham, nec Fortunis inutilem fore existimo.

De Veritatis investigatione Impedimentis

Hic cum Veritatis mentio inciderit, non possum quin pauca quædam de ejus Statu observem. Dum nonnulli tantam sibi indulgeant Licentiam, & cæteri plerique omnes se perpetuo adeo facilè decipi & deludi sinant Figmentis cujusvis qui Librum conscribendum suscepit, Veritatis Conditiō semper instabilis erit & vacillans. Atque, ut Romani olim, etiam nos

Decipimur Specie Recti. —

Ita Nebulis, & densissima Caligine cooperietur, ut non nisi paucis admodum inveniēda, adeundave sit: neque fixi certique quicquam in Scientiis esse possit. Siqui sint qui Res à se Diligentiam summam observatas, pari Curam & Fide publicè exponunt, alii statim exorientur qui

qui vel Ingeniū sui viribus freti, sed verā
 omni Rerum Scientiā destituti, ita suam
 illarum Peritiā jactent, ita Res ipsas
 permisceant, denuoque adeo obscuras,
 difficiles, retrusas, abditasque reddant, ut
 non nisi pauci Lectores certo statuere po-
 terint, quid eligendum, quis potissimum
 sequendus sit. Tantum abest ut, quod
 isti de se credi velint, Commodo publico
 inserviant, ut officiant maxime, eique
 Injuriam gravissimam inferant. Non-
 nulli præterea sunt qui aliena Opera
 evertere student, de suo autem nihil sani
 aut solidi extruunt. Quod Barbarorum
 Exercitus in Hostico, id Illi in Orbe
 Literario faciunt.

Quod autem ad me ipsum spectat, *Finis in*
 Veritas Res sola erat quam quæsi: Et *quem om-*
 in toto illo Libro meo contexendo cer- *nia mea*
 tissimarum Observationum, & Rerum *Scripta*
 ipsarum Ductum secutus sum; neque *collimant,*
 quidquam docui, aut proposui, quod
 cum his non exactissimè quadret. Ab *Doctrina,*
 eo tempore quo Liber ille meus prodiit, *à me tra-*
 easdem Rerum Observationes per totum *dita repe-*
 Terrarum orbem, non minori quàm an- *titis Obser-*
 tea Diligentiā, faciendas curavi; ex qui- *vationibus*
 bus accepi multa solidaque Firmamenta *confirmata*
 eorum quæ tum à me tradita fuerant:
 nec universa Rerum Naturalium Com-
 pages quidquam toto hoc tempore exhi-
 buit, quod de cujusquam Propositionum
 illarum mearum Veritate Scrupulum vel

Dubitationem animo meo injiceret.
Opinionum Commenta delet Dies: Naturæ

* *Cic. de Judicia confirmat* *. Nemo suæ Ingenij
Nat. Deor. Tenuitatis sibi magis conscius est, quàm
 L. 2.

Ego meæ sum; Illud autem Opus Testi-
 monio, Monumentoque erit, quantum
 Tenuitas illa Diligentiâ & Fide meâ ad-
 Iriti Ad- juta fuerit. Non defuere qui Labori
 versario- nulli pepercerunt, nullum lapidem non
 rum Cona- moverunt, si fortè Errores aliquos, vel
 tus.

quidquam modo quovis in Scriptis meis
 meritò culpandum invenirent; sed fru-
 stra omnes. Quæcunque Illi labefactare
 voluerunt, ea magis confirmarunt. Can-
 didiores enim, & meliori judicio præditi
 quique, palam professi sunt se nihil ab
 illis alijs objectum deprehendisse, quod,
 cum ad examen revocassent, Nomen Ob-
 jectionis mereretur. Nihilo minus ta-

Candidi- men si quis posthac in Scriptis meis dili-
 monenti- genter lectis, & perpensis, se Errores
 bus laben- aliquos deprehendisse seriò putaverit, Is
 tissimè au- aliquos deprehendisse seriò putaverit, Is
 scultabo : nihil mihi gratius facere poterit, quàm
 Contentio- si me de his amicè, candidèque monitum
 sos negli- fecerit. Ita enim idem mecum aget, qui
 gere decre- nihil prorsus aliud ago, nihil mihi agen-
 vi.

dum propono, quam ut Veritati Studijs,
 Laboribusque meis inserviam. Siquis
 autem nullâ Veritatis ratione habitâ, sed
 Contradicendi studio actus, vel Glorio-
 læ ex Notionum, & Opinionum qua-
 rundam suarum, meis contrariarum, e-
 ditione adipiscendæ spe ductus, me post-
 hac

hac impetierit; Is ne expectet me Res
meas, Studiaque alia neglecturum, dum
Illi Responſionem paro; quanquam id
jam faciam Scriptori in quo Cando-
rem, Reique quam tractandam suscepit
Scientiam, Ejus Urbanitati, Ingenio, In-
ventionisque felicitati parem requiro.

G 3 III. Ut

III. *Hujus
Dissert.
Pars ter-
tia, in quâ
D. Came-
rarij Dog-
mata ex-
cutiuntur.*

III. **U**T autem ad illa pergam quæ ad-
huc dicenda restant, si Vir ille
clarissimus se candidè mecum agere vi-
deri, suamque harum Rerum Peritiam alijs
probare voluisset, cum quos Ipse Errores
meos esse putavit, refellisset, tum postea
Opiniones suas, meis contrarias, sed non
nisi certissimas, vel meis saltem longè
verisimiliores, protulisse debuerat. Hoc
nimirum Lectores suos ab Ipso expecta-
turos novit, & fatetur. Ita enim *Nobi-
lissimum* illum, ad quem scribit, *Virum*
* p. 344. alloquitur *. *Audire verò mihi videor Te
objicientem, Me ista equidem Dubia proposuisse,
nec tamen aliam monstrasse viam quâ Figura-
ta Fossilia produci, atque in Terræ Gremium
deferri potuerint ; at nec mei id Muneris est :
Nec Virium. Noli igitur, inquit, quidquam
nisi quasdam expectare Conjecturas, nec verisi-
miles forsan, nec solidâ Ratione firmatas.
Immo certe siquod aliud, id Muneris Of-
ficiique sui erat, Summopereque expe-
ctandum. Et profecto quantamvis Mo-
destiæ speciem hæc præ se ferant, re ipsâ
tamen maximè venditant Ingenium Au-
thoris sui, qui Conjecturas, quas putat le-
vissimas, suas, firmissimis Aliorum Ar-
gumentis opponere non dubitat. Valdè
admirandum, planèque incredibile esset,
se his verbis verè suum de Opere suo Ju-
dicium ostendere velle. Quî credi po-
test, ut talis Ingenij, tantæque Pruden-
tiæ Vir, pro Dubijs, ne Veri quidem simi-
lia*

lia reponat? ut *Conjecturas*, quæ ne vel sibi *solidâ Ratione firmatæ* visæ fuerint, Amico suo, *Judicio* pariter atque *Nobilitate clarissimo*, satisfacturas credere potuerit? At quæ tandem *Conjecturæ* illæ sunt?

1°. *Conchæ* forsan, inquit, *aliquæ ante Diluvium, ac in prima Aquarum à Sicco separatione eò reposita fuere* *. At verò

1°. *Conchylia jam passim effossa, non in primâ Aquarum à Sicco separatione, nec ante Diluvium, in Terrâ erant reposita.*

* p. 346.

minùs probabilis hæc eruditissimi Viri *Conjectura* illi statim videbitur, qui immensam harum Rerum in Terrâ repertarum Copiam, earumque Varietatem observaverit: qui præsertim integra Balenarum Sceleta, Dentes, Offaque Canum marinorum, aliorumque Piscium non pauca, Conchylia verò Numerum Mensuramque omnem excedentia viderit. Inter alia verò, ex uno illo Genere cui Fab. Columna † *Conchæ Anomia* Nomen dedit, Ipse Myriades multas in Arvis Fodinisque unius Provinciæ Gloucestrensis vidi; ut de illis nihil dicam quas ab alijs Regionibus, imò ex omni fere Globi parte accepi. Tam magnam ejusdem Generis Conchyliorum Copiam sub ipso statim Initio Rerum fuisse revera productam, cuiquam haud credibile videatur: ea vero omnia mox peritura, & sine Causâ aliquâ, Exitio data, minus adhuc credibile est. Nullam utique Perditionis hujus Causam ingenio-

† *De Perispermâ* p. 129

† D. Ca-
merarii
Dissert. 19.
p. 344.
* Geogr.
Phys. Part.
2.

|| Vid. p.
33, 34, 35,
supra.

* Vid. p.
13, 14.
supra.

ssimus Camerarius excogitavit : nullam
saltem proposuit ; Ego vero illam, quam
supposui, *Creationis Primæ Destructionem* †
cum Consilio Sapientiâ Divinâ digno fa-
ctam esse ostendi. Passim quoque * reperi-
untur Testæ, ejusdem Speciei, parvæ, mag-
næ : juniores, & vetulæ : immaturæ, &
quæ ad perfectam Maturitatem pervene-
rant : & denique parvæ magnis, juniores
adultis affixæ, eodem planè modo quo
jam in Mari adhærere solent, ut eo me-
lius ab Æstuum, Tempestatumque Vi &
Impetu se tueantur. Hæc certè ostendunt
eas non simul creatas omnes, sed successivè
diversisque temporibus fuisse generatas.
His addi posset quod Ordo || ipse, in quo
hæc Corpora sæpius reposita inveniuntur :
& Indicia illa certæ Anni Tempestatis,
ejus nempe in quâ inductum erat Diluvi-
um *, quæ ita multæ tum Testæ tum
Plantæ præ se ferunt, hanc D. C. Hypo-
thesim falsam esse evincunt. Nihil hic
dico de Quadrupedum Ossibus, de Vege-
tabilibus, speciatim verò de Arboribus
ingentibus quæ in Stratis repositæ in-
veniuntur, & quæ in Aquis non nascun-
tur. Si verò tandem rogavero, quâ
Authoritate fretus Vir ille doctissimus
Terram recens creatam Aquis fuisse
tectam, posteaque *Aquas à Sicco separatas*
affirmet ? Ille statim, se Mosem ejus rei
Authorem habere. Idem vero Moses
Corpora illa, quæ jam in Terrâ altissimè
reposita inveniuntur, nondum creata
esse

esse docet, cum hæc *Aquarum à Terrâ Separatio* fierit. Tertio nempe Creationis die Aquæ recesserunt *; Pisces verò, a- * *Gen. i.* liaque ex Aquis enata, non nisi quinto 9, 13. demum die facta erant †. Cum cautif. † *Gen. i.* fimus ergo Camerarius Corpora ab Aquis 20, ad 23. recedentibus in Sicco relicta fuisse dicat, quæ non nisi biduo post earum Recessum creata erant, id profectò narrat, quod non meam solum, sed sani alius cujusvis hominis Fidem superet. Hoc nisi Ipse fieri potuisse ostenderit, ego, non protinus *totum Systema Camerarianum* ||, cuius || *V. Dis.* non nisi exiguam partem vidi, funditus fert. 19. eversum esse dicam, sed hanc saltem ejus P. 348. Propositionem gravissimè concussam non immeritò existimem.

2°. Sed age, secundam Clarissimi Camerarij Conjecturam experiamur, si ea fortè paullò firmior sit. *Pleraque marina à Diluvio, inquit, eò sub istis Terræ hiantis Fissuris præcipitata fuere* *. Ego quidem * p. 346. *Hæc, non Pleraque tantum, sed Omnia à Diluvio in Terram illata agnosco. Ista Fissuras excogitavit D. Camerarius ut melius Conchyliæ in Viscera & Penetralia Terræ introduceret, atque Doctrinam de Stratorum Dissolutione eluderet. Si verò in Fissuras tum fuissent conjecta, in iisdem jam reperirentur. Sed neque Ego ex Corporibus illis vel unum in Fissuris unquam reperi, neque ab Alijs re-*
pertum

2°. *Conchyliæ ista, non Fissuris, sed Stratorum Materia, tenui adhuc & soluta, commissa.*

pertum legi, vel audivi. Semper vel soluta in Terræ superficie, vel ipsi, etiam Saxi, & solidissimorum Stratorum, Substantiæ immista inveniuntur. Si ad Naturam ergo hæc de re provocet, hæc pro me Sententiam suam dat. Sin verò dicat Fissuras illas, Hiatusque postea tractu temporis tandem repletos esse; Nec profectò id aliquam Veri similitudinem habet: & Natura ipsa contrarium ostendere videtur. Nam si res se ita habuisset, Conchæ utique, & alia illa Corpora, in perpendicularibus, aliisque juxta Fissurarum illarum Dispositionem, Ordinibus, non verò in ipsis Stratis, neque in adventitiâ illâ Materiâ, quâ Fissuræ repleri supponantur, jam reperirentur. Sed longè aliter accidit; promiscuè enim, & sine ullo Discrimine tali, in omnibus Telluris Partibus inveniuntur. His addi posset, quòd siquæ ejusmodi Fissuræ olim fuissent, postea verò repletæ, jam aliqua saltem earum Vestigia forent observanda. Id Materiæ, Constitutionis, & Duritiei, in eodem Strato, Varietas manifestè ostenderet; quæ tamen nusquam deprehenditur. Inde porro mihi certius constitit, hæc Corpora Marina non in Fissuris olim reposita fuisse, quòd magna eorum Copia ubique per multa undequaque continua Mediterranearum Regionum Millitaria, speciatim vero in Angliâ nostrâ per totos ferè Glocestrensem, Oxoniensem, Northamptoniensem, Somersetensem,

sem, & Wiltoniensem, Agros, Collesque observatur; vel, ubi altius sita sunt quàm ut ab Aratro erui, & in Terræ superficiem ejici possint, à Fossoribus altius in Terram penetrantibus inveniuntur. Jam vero si isti, alijque omnes Orbis terrarum Tractus, in quibus illa Corpora ita nunc eruuntur, aliquando Fissuræ, & Hiatus, Materiâ solidâ nullâ repleti fuerint, ingentes profectò, & Amplitudinis planè incredibilis, Fissuræ illæ erant. Denique, etiamsi Conchylia ipsa in stratis ubique, in Fissuris nusquam reperta, satis apertè ostendunt celeberrimum Camerarium de re sibi non satis cognitâ Sententiam illam suam protulisse, unum tamen addam quod Ejus Errorem adhuc manifestiorem reddat. Inter fodiendum, ad Stratorum Saxeorum Fissuras, Testæ non rarò simul cum ipso Saxo ita diffractæ, separatæque observantur, ut altera ejusdem Testæ Pars in altero Fissuræ latere, altera verò in altero ejusdem Fissuræ latere ex adverso existat. Quod quidem, si nullum aliud ejus rei Argumentum suppeteret, per se abundè ostendit Testas illas in ipsis Stratis priùs sitas fuisse, quàm Fissuræ istæ factæ essent: uti etiam tum Testas illas, tum Strata quoque eodem omnino Tempore, atque ab eadem Vi fuisse disrupta & separata.

3°. Tertia

3°. *Conchyliis ista non à particularibus Inundationibus allata.*

* p. 346.

3°. Tertia clarissimi Camerarii Conjectura hæc est, quòd scilicet, à particularibus Inundationibus eò fuerint abrepta tales Conchæ *. Antè verò quàm Conjecturam hanc proponeret, ejusdem Stabilimina ex Historijs petijisse debuerat: & si quas hujusmodi Inundationum Narrationes nactus fuisset, Rem, ut planè Novam, ita Literato Orbi gratissimam fecisset, si eas in lucem publicam prodire permisisset. Vel saltem ex ijsdem aliqua protulisset Exempla Inundationum, quæ ad medias usque Terras Continentes maximas pertigerunt: quæ Germaniam suam, ad ducentorum vel trecentorum Milliarium spatium obruerunt; Ibi enim, tanto ab omni Mari spatio, Corpora illa reperiuntur: quæ Conchyliis, proprios peculiareque Americanorum, aliorumque quam longissimè distantium Marium Incolas, in ipsa Angliæ nostræ Mediterranea deportassent: quæ porro Animalia, Terrestria, vel Fluviatilia, in Regiones attulissent, in quibus nulla, uti credibile est, eorundem generum antea fuissent, nulla certè postea reperta fuerunt, qualia sunt Crocodili in Germania †; in Anglia autem Elephantes, quorum Ossa & Dentes varijs in Locis eruuntur; uti & Cervi illi Americani à Nostratibus Moose-Deer dicti, quorum Sceleta, & Cornua, Magnitudine planè immani, non rarò in Hiberniâ effodiuntur: quæ denique

† *Miscell. Berolin.*
1710. p.
103.

que Arbores prostrassent, penitusque
 extirpassent, quales sunt Pinus, &
 Abietes illæ * ingentes, & innumeræ, * *Vid. p.*
 hîc ubique ferè in Angliâ erutæ, ubi ab *53. supra.*
 omni, non Hominum modò, sed Histori-
 arum memoriâ nullæ fuerint natæ; nul-
 las certè hîc tempore suo fuisse testatur
Jul. Caesar Com. de Bello Gall. L. 5. Secum
 præterea considerasse debuerat, quo mo-
 do marina illa Corpora, harum Inun-
 dationum Vi è Mari educta, in ipsis
 Marmorum, aliorumque Lapidum omni-
 um Stratis ita immiscerentur, ut in sum-
 mis, medijs, imisque Eorum partibus
 reperirentur: quo horum alia ad Cen-
 tenos aliquot pedes in Terræ viscera de-
 scenderent, alia verò ad summa usque
 altissimorum Montium Cacumina, ad
 Alpium in Europâ, & celsissimorum A-
 siaticorum, Sinensium, & Americano-
 rum Montium Fastigia subvehi potuif-
 sent. Cum Vir ille doctissimus Con-
 jecturam hanc suam comminisceretur,
 animum suum in Angliam præsertim
 nostram, *Insulam undique Mari cinctam* †, † *p. 290,*
 intentum habuisse videtur. Sed certè *347.*
 secum reputasse debuerat, hanc Insulam
 Montes, illis quidem modò memoratis
 minimè comparandos, Magnos tamen,
 & Excelsos habere; quorum ego sane
 vix ullum novi qui non, ad Summitates
 usque suas, Testas in se sitas habeat.
 Si itaque Testas illas in summis illis
 Montibus à particulari aliquâ Inundati-
 one

one repositas fuisse credat, quem, quæ-
so, Galliæ, totius Europæ, immò uni-
versi Terrarum Orbis Statum interea fu-
isse existimat, dum summa Montium
Britannicorum Cacumina Inundatio-
nis illius Aquis obtegerentur? Aquæ e-
nim in Cumulos congeri non possunt,
sed undique diffuunt, donec superficies
Earum ubique à Terræ Centro pari in-
tervallo distet; & proinde omnes totius
Globi Partes ad eandem cum Angliâ
Altitudinem Aquis simul obrui necesse
erat. Hæc omnia si quis serio considera-
verit, vix fieri posse crediderim, ut isti
ingeniosissimi Camerarij Conjecturæ fa-
cile assentiatur: vel ab alio aliquo, quàm
ab Universali illo Diluvio Noachico,
marina illa Corpora, è Mari elata, in
omnibus Terræ Partibus collocata fuisse
credat.

4°. *Conchyliæ ista è Mari
in Terræ Gremium per Mea-
tus subterraneos non advecta.*

4°. Quarta autem Ejus
Conjectura hujusmodi
est. *Hinc, inquit, tot in*

*Anglia Marina reperiuntur. Insula illa Mari
cincta, altius forsan latiusque quam credas
Undas Ejus per Meatus subterraneos in gremi-*

* p. 347.

um suum admittit *. Priusquam verò Ma-
rina illa Corpora per hos Meatus in
Terræ Gremium admissa, seu in Partes
ejus interiores, & à Mari remotissimas,
advecta fuisse suggessisset, tales à Mari
sub Terrâ Meatus esse certò nôsse, &
liquidò ostendisse debuerat. Nulli certè
ejusmodi Meatus adhuc reperti sunt.

Siqui

Siqui revera essent, ut facile sint reperiendi necesse foret, cum adeo spatiosi * * *Conf. p. 90, 91. supra.* sint, ut tantæ molis Corpora in se reciperent, ipsisque vel in mediam usque Insulam Aditum præberent. Ut alias omnes mittam, ex Testis illis quæ Ammonitæ dicuntur, multæ pedes duos latæ in Portlandiâ, & nonnullæ vel eo latiores in Provinciâ Glocestrensi, & Somersetensi eruuntur. Præterea Balenarum, aliorumque Piscium maximorum Sceleta, Offaque effodiuntur. Porro autem cur Pisces illos in hos, siqui essent, Meatus ingreffos putemus? & ad Loca etiam à Mari tam longè diffita? Non enim sub Terrâ, tanquam in Loco sibi à Naturâ assignato, vivere & habitare solent. Sin verò tantos eorum Numeros †, quorum aliqui † *Vid. quæ de his dicuntur, p. 87, 90, 91. supra.* adeo ingentis Magnitudinis sunt, eò prostratos & congestos supponamus, id effici non potuit sine Vi quadam longè majore, quàm quæ facile concipi fingive potest. Et quid ni pares numeros hodie quoque Vi tali ejectos videamus? Qui hanc Opinionem tuentur nonnulli || Aquas per || *Vid. T. Lawrence Mercur. Central. 12° Lond. 1664.* Meatus illos ad Fontes & Flumina è Mari derivatas esse & deductas existimant; quod tamen sine omni vel Naturæ Indicio, vel Rationis Specie faciunt. Si id verum esset, Fontium, Fluminumque Aquæ forent, Marinarum instar, salæ. Nam si adeo ampli essent, ut tanta Corpora admitterent, quanta nonnulla eorum sunt quæ in Terrâ reperimus, nec Salem per

per Percolationem ab Aquis separare, neque modo quovis alio Transitum ejus prohibere possent. Per tales denique Meatus Aqua ultra Altitudinem superficiæ Maris assurgere non potuerit. Illa autem Conchylia, aliaque Corpora, ad ipsa usque Summorum Montium Cacula, Mari aliquot Milliaribus altiora, si non in Angliâ, in alijs saltem Regionibus, reperiuntur. Postremò autem, quod Argumentorum aliorum omnium instar erit, Corpora illa marina nunquam inveniuntur vel in Fissuris, vel in Meatibus subterraneis, sed in ipsis Margæ, Argillæ, uti etiam Saxi, aliûsque cujuslibet densissimæ solidissimæque Materiæ Stratis reposita. Num itaque Meatus illi, per quos Aqua Fontibus, & Fluminibus suppeditatur, terrestri Materiâ, & Marinis Corporibus obstrui, & oppleri solent? Si hoc ita se habeat, unde est quod jam ullos omnino vel Fontes, vel Flumina habemus? An Meatus, Canalesque subterranei illi Cursum suum identidem mutant, per loca alia ducti? Nihil certè hujus generis observamus. Fontes, Fluminumque Capita, in ipsis iisdem Locis hodie sunt, in quibus olim erant. Neque sanè in Rerum Naturâ Vis aliqua uspiam apparet, quæ tales in terrâ Mutationes efficeret. Siquæ verò tales Mutationes factæ fuissent, Corpora illa marina certis Ordinibus, juxta veterem illorum, jam oppletorum, Meatum Cursum, hodie reperi-

reperirentur ; quod nusquam observan-
dum esse ego supra * satis declaravi. * Vid. p. 90. supra.

5°. Quam sui Confirmationem à Na-
turâ Rebusque ipsis ductam, quam Veri-
tatis Similitudinem istæ celeb. Camera-
rij Conjecturæ in se habeant, hætenus
consideravi. Quid verò ad quintam e-
jus Conjecturam dicam? quâ non repug-
nare arbitratur Deum quandam inter Marina,
Terrestriaque Concreta, ratione Figuræ, Simili-
tudinem atque Analogiam effecisse, creatis La-
pidum Speciebus quæ Conchas referrent mari-
nas †. 5°. Conchy-
lia ista non
à Deo in
Telluris
Visceribus
creata:
sed in Ma-
ri nata.

†. Ita nimirum Nuces Avellanæ, qua-
les in Arboribus super terram nascuntur,
Pinuum Coni, ipsæ etiam Quercus, alia-
que Corpora vegetabilia, quæ sub terrâ
ad magnam usque Altitudinem reperiun-
tur, propterea omnia ibidem à Deo creata
erant. Facilis quidem hæc Difficulta-
tum illarum Solutio, sed quæ nullo pror-
sus vel S. S. Literarum, vel Naturæ Testi-
monio, nititur. Sin verò Deus hæc Cor-
pora integra, num & eorum Partes quo-
que, & Fragmenta aliqua, sub terrâ cre-
avit? Fragmenta enim Concharum: Bi-
valvium Testæ alteræ tantum: Bivalves,
Turbinatæ, cæteræque omnes, sine inclu-
sis Animalibus, quibus Testæ illæ fuissent
tegumento, passim effodiuntur. Hanc
autem D. Camerarij Conjecturam Luce
aliquantò clariore forsan exhibebimus, si
Aristas sine Spicis, Cedrorum Cortices
sine Ligno, Bovium Coria sine Carne &
Offibus, Hominum Pelles sine Corpori-

bus, & Manus Crurave sine cæteris Membris, creata fingamus. Ad eundem nempe modum illæ de quibus agitur Res sub terrâ sæpe deteguntur. Testæ omnes sine Piscibus, Os unum aliquod sine reliquo Sceleto, Dens singularis sine Maxillâ. Ut verò hæc mittam, uti illa quæ quæ *Geogr. Phys.* p. 19, 20. huc spectantia, attuli, alia sunt quæ hanc Conjecturam non parùm infirmant: & quæ Hypothesis illa Camerariana, quâ Fossilibus istis Figura tantùm, & Similitudo Corporum marinorum tribuitur, expedire nequit. 1°. Testæ Fossiles, quæ, in Locis, & Materiâ ad ipsas conservandas idoneis reconditæ, temporis injurias minùs expertæ sunt, Salem verè marinum, qualem Testæ è Mari extractæ, vel in Littus ejectæ, præbent. Hoc certè doct. Camerarij Consideratione dignum est; de quo ego olim Lectores meos admonueram, *Geogr. Phys.* p. 211. 2°. Reperiuntur etiam in Terrâ Piscium Dentes ita attriti & imminuti, uti eorundem Piscium, in Mari captorum, Dentes cibum suum manducando atteri, imminuique soleant. 3°. Conchylium illud quod Purpura appellatur, Linguam longam habet, Extremitate osseâ, & acutâ, quâ, tanquam Terebrâ, aliorum Conchyliorum Testas perforare solet, & piscibus per Foramina ita facta extractis, vesci. Hoc olim à Physicis veteribus, nominatim verò ab Aristotele, & Plinio, de hoc Animal

Animali observatum est. Ita nimirum de eo scripsit Aristoteles, “ Purpuris e-

“ nim tantam obtinet vim hoc Mem-

“ brum [Lingua, de eâ

“ namque hic agitur,]

“ ut Testas Conchyli-

“ orum transfigere va-

“ leat, velut Turbinum,

“ quorum Esca capi-

“ untur”. Et de eo-

dem Plinius *, *Lingua*

Purpuræ Longitudine di-

gitali, quâ pascitur perforando reliqua Con-

chylia; tanta Duritia Aculeo est. Jam verò

Testæ ita perforatæ, inter alias, non ra-

rò in Visceribus Terræ reperiuntur, in-

deque certò constat Testas illas aliquan-

do Pisces vivos in se habuisse, Piscesque

illos in loco aliquo olim habitasse, in quo

Purpuræ quoque erant, quæ ipsis vesce-

bantur; ille autem Locus alius nullus

quàm Mare esse potuit. 4°. Passim ef-

fodiuntur Ostreorum, Concharum, Pecti-

num, aliorumque Bivalvium Testæ certa

quædam Tendinum Vestigia, aliaque

Indicia retinentes, unde eas Animalia

aliquando in se continuisse constet.

5°. Echinitæ denique, Conchitæ, Coch-

litæ, cæteraque ejus generis Corpora, ex

Saxo, Silice, Fluore, aliâque Materiâ

minerali facta, quæ ex omni parte Mag-

nitudinem æquant, & Speciem interio-

rem integram illarum Testarum exhibent,

à quibus Nomina sua habuere, non nisi

Ταῖς γὰρ πορφύρεσι τοσαύ-
την ἔχει δύναμιν τὸ το μόνον,
ὥστε καὶ τῶν Κογχυλίων
διατρύπτει τὸ ὄσσεον, ὅιον
τῶν σφύμβων, οἷς δειλεάζουσιν
αὐτάς. Aristot. de Partib.
Animal. L. 2. c. 17. versus
finem.

* Hist. Nat. L. 9. c. 36.

in eorundem generum Testis penitus vacuis, ficta formatæque erant. Alia verò sunt, quorum ego Specimina aliqua habeo, ex Saxo itidem, Silice, & Fluore confecta, quæ Echinitarum, Conchitarum, & Cochlitarum Partes solum, seu Segmenta, repræsentant. Hæc primo statim intuitu quivis verissimè judicabit in Testis facta esse, dum Testæ Pisces in se continebant: & propterea solummodo tantum Saxeæ vel Siliceæ Materiæ admittere poterant, quantum sui Partes vacuas, & à Piscibus non occupatas adimpleret. Indeque est quod Saxeæ illæ vel Siliceæ Corpora non nisi Vacuitatis istius Speciem referant. Hæc autem Corpora apertissimè ostendunt Testas illas olim Pisces in se habuisse: uti etiam veram Testarum illarum Originem, quod nempe non iisdem Locis nascebantur, ubi jam reperiuntur, sed aliquando è Mari eductæ essent.

Perstringitur Error eorum qui arbitrati sunt, non modo Conchyliæ, sed varia etiam Artis Opera effossa, esse, à ludente Naturâ, in Tellure procreata.

Sed Conjecturam hanc Camerarianam paullo attentius consideremus, si fortè ad alios Usus & ad Res, de quibus Docti nonnulli dubitarunt, explicandas adhiberi possit. Neque sanè D. Camerarium ægrè laturum putem, si quod Ipse tanto Ingenij Acumine & Fælicitate primus excogitavit, Ego augere, excolere, & utilius reddere coner. In multis locis non rarò eruuntur Numismata

mata Alexandri Magni, Julij Cæsaris, Cunobelini, & aliorum Imperatorum, Regumque Nominibus inscripta. Siquis autem hæc ante tot Annorum Centurias à Monetario aliquo percussa, posteaque amissa, aut in Terra defossa, ibique tanto temporis spatio jacuisse, putaverit, is profectò nihil supra ignarum vulgus hominum sapere videretur, qui Conchas, in Terrâ repertas, in Mari natas credunt. Res per se tam incerta multò compendiosius declarabitur, si, ut Materia, ita Forma quoque Opifici *Deo* attribuat. Et qui Crucem illam ex Studijs Antiquitatum primus sustulerit, is non minores Laudes, Præmiaque meruisse censebitur quam qui exploraverit

— *Quibus in Terris inscripti Nomina Regum Nascentur Flores.* —

Si porro, quod non raro accidit, Res, Ollarum, & Vasorum fictilium Formam habentes, Fossores detegant, quanquam Res illæ hætenus pro antiquis Romanorum Urnis, Pateris, aut Simpulis habitæ fuerint, non ferendum tamen est, ut Nos, Posterique omnes, Errorem eundem semper erremus. Et profectò nihilo minus credibile est has Res, quàm Conchas illas, sub Terrâ à Natura formatas esse. Sed ne ego vel hoc temerè dixisse, vel Conjecturæ hujus, cum Camerarianâ illâ geminæ, factæ Laudem mihi arrogare videar,

videar, nonnulli qui de Rebus naturalibus scripserunt, præsertim verò qui Conchas in terrâ repertas ibidem natas esse contenderunt, de Vasis istis idem senserunt. Siquid damni ex hâc Scriptorum illorum Opinione, modo à Cl. Camera-rio comprobetur, Figuli capiant, siquando Homines, neglectis eorum Officinis, in Visceribus Terræ Ollas, non aliter atque Metalla, quærant, easdemque ibidem à Naturâ factas reperiant, nescio; Ipsi viderint. Utcunque verò id accide-

* *Miscell. Hist. Reg. ni Bohem. L.1. c.49.* rit, hoc certum est, quòd Boh. Balbinus hæc Vasa aptissimè appellat *Ollas Fossiles* *. A Conr. Gesnero *Ollæ Nativæ* vocantur †. Et Jo. Dan. Major M. D. *de Ur-*
† *De Fig. nis Fossilibus* mentionem facit ||. Balbinus
Lap. p.87. existimat *Argillam* — *ad figuram Ollarum*
|| *Dissert. Epist. de* sponte sese ac libenter componere, *Naturâ ipsâ*
Canceris & quod fieri velit docente *. Alius † denique
Serp. pe- de Ollis, prope Sprembergam in Lusatia
trif. p. 43. inferiori erutis, agens, *Credit Naturæ in*
* *Ibid.* *ejusmodi fabricandis Ollulis Possibilitatem non*
† *D. Ehr. Hagendon esse detrahendam.* Hæc quidem argumen-
Miscell. tandi, inferendique Ratio, tantos Aucto-
Cur. Ann. res, Patronosque jam nacta, si tandem
3. obs. 137. obtinuerit, Concharum, Ossium, Denti-
um, & aliarum ejusmodi Rerum sub
Terrâ Formationem, Rem adeo intellectu
facilem reddet, ut de eâ Dubitatio nulla,
aut Disceptatio postea oriri potuerit.
Unum tamen est quod ego hos Authores
monitos velim, ut strictâ potius, quàm
solutâ Oratione utantur; cum Natura
illa

Ha de quâ talia scribant, non nisi Poetica sit: & Camerarianus ille Deus, qui has Conchas facit, non alius quàm Θεὸς τὸν μυχῶν. Sed & in hoc quoque Vir consultissimus optimi de Poesi Judicis Monitum observasse debuerat,

Nec Deus intersit nisi dignus vindice nodus De Arte
Inciderit. ——— Poet.

Tantâ cum Reverentiâ Ille olim fictitios Deos suos tractandos esse censuit. Siquis autem jam Deum illum Unum Verum, Naturæ Authorem, levissimis istis, nulliusque Usus Rebus faciendis occupatum arbitretur, is profectò non immeritò videbitur Deum illum vel non rectè intelligere, vel non satis revereri. Neque injuria quidem D. Hier. Cardanus temerariam ejusmodi conjiciendi Rationem falsiusculè reprehendit; Nos *Nebulones*, inquit, *loquimur de Deo tanquam de uno è nobis.* Ejusdem quoque generis est altera illa cel. Camerarij Conjectura, quâ se suspicari malte dicit Creatorem Optimum hominibus *Literarum Usus monstrâsse, quàm credere per sedecim, pluraque Sæcula sine Literarum Notitiâ vixisse homines, vel Picturam Scriptione simplici antiquiorem esse.* Fieri * p. 304. quidem vix potest quin post fælicissimam hanc Conjecturam Pol. Vergilius, Georg. Paschius, & qui alij de Rerum, Artiumque Inventoribus scripsere, quam hactenus obtinuerunt, Existimationem amittant,

mittant, & prorsus negligantur. Neque mirabitur quisquam, si qui nuper *Muscipulæ* Inventionem fælici Cambro-Britanni cujusdam Ingenio tribuit, in eundem Scriptorum fabulorum Classem redigatur.

De suppositâ quadam Marina-rum ali-quot & Terrestri-um Rerum Analogiâ. Sed ne D. Camerarius omni prorsus Argumento destitui videatur, ex Analogiâ Unum, idque solum ducit. Uti, inquit, in *Mari Vegetabilium species Terrestribus omnino analogas esse voluit* (Deus) in tot speciebus *Coralliorum, Corallinæ, Spongiarum, Algæ, Fucorum, &c.* — Quid impedit, quo minus in *Terrâ quædam Lapidum sit Vegetatio, quæ in Mari ordinaria est, inque*

* P. 349. *Corallijs potissimum conspicua lapideis* *? Nihil certe impediit quo minus Deus ita facere potuisset; quod autem ita fecerit, id inde sequi nequaquam mihi videtur. Verum tamen siqua Corpora Deus in *Mari Terrestribus analogæ* fecisset, non necesse esse puto, ut alia vicissim *Terrestria Marinis similia* crearet, vel ut *sit in Terrâ quædam Lapidum, Corpora marina referentium, Vegetatio.* His vero missis, Corpora illa proferat doct. Camerarius, siqua habeat, in *Mari nata, seu Corallia, five Corallinas, Spongas, vel quævis alia, quæ aut externâ Formâ, aut internâ Texturâ, Terrestribus analogæ* sunt. Neque enim Ego quidem, nec quisquam alius talia harum Rerum Specimina unquam vidit. Cum verò Ipse aliqua, ex instructiori Penu suo proferat, ego illam Ejus de iisdem Conjecturam amplectar. Hæc

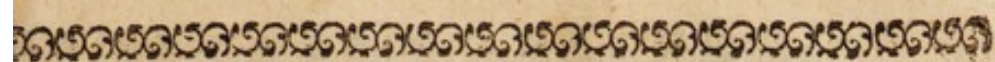
Hæc sunt, Vir Nobilissime! quæ Li-
 bro, Doctrinæque meæ, objicere Cl. D.
 Camerario libuit. Quanti Momenti,
 Ponderisque ea sint: num ullam scribendi
 Causam Ille omnino habuerit: annon, ea,
 quæ Ego reposui, justæ Responsionis lo-
 co haberi debuerint: hæc omnia cuilibet
 Perito, & Æquo lubens permitto, speci-
 tim vero Tibi, Vir Illustrissime! Cu-
 us eximio uti in aliis, ita quoque in his
 Rebus Judicio non parum tribuo: Cui-
 que demum ex animo opto, ut, quem-
 admodum adhuc vixisti, ita porro Sæculi,
 Gentis, Urbisque nostræ Commodo diu
 feliciter Vivas, & Valeas. Dabam
 ex Collegio Greshamensi, 3° Id. De-
 cembr. 1713.

*Conclusio
 ad Virum
 Illustriss.
 D. Tho-
 mam Pem-
 brochie Co-
 mitem.*

Hec sunt, Vir Nobilissime! quae in
 Pro. Doctrinae meae, obsequio Cl. D.
 Camerario libris. Quamvis Momenti,
 ponderis ea sunt: nonnulli scribendi
 Causam illam habuerit: annon, ea,
 quae Ego repetas, iustae Responsionis so-
 co haberi debeant: hoc omnia cuiuslibet
 Perito, & quod laboris peritio, ipse
 anim vero Tibi, Vir Illustrissime! Cu-
 jus eximio mihi in alia, ita quod in his
 Rebus, iustis non parum tribuo: Cui-
 que deum ex animo opto, ut, quem
 admodum adhuc vixisti, ita porro saeculi,
 Genis, Urbisque nostrae Commodo diu
 ac feliciter Vivas, & Valeas. Dabam
 ex Collegio Gethmanni, 29. Id. Dec-
 cemb. 1713.

METHODICA,

ET

Ad ipsam Naturæ Normam

INSTITUTA,

FOSSILIUM in CLASSES

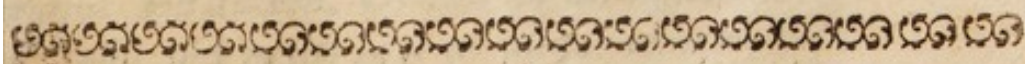
DISTRIBUTIO.

Ad Illustrem Virum

D. *Isaacum Newtonum*, Eq. Aur.

ET

Soc. Reg. Præsidem.

DISSEMINATION
OF
THE
FUNDAMENTALS
OF
THE
ART
OF
TEACHING
THE
LATIN
LANGUAGE
IN
SCHOOLS
AND
UNIVERSITIES
BY
J. J. ROUSSEAU
OF
GENEVA
AND
P. M. DE
MONTMORIN
OF
PARIS
TRANSLATED
FROM
THE
FRENCH
BY
J. J. ROUSSEAU
OF
GENEVA
AND
P. M. DE
MONTMORIN
OF
PARIS
LONDON
PRINTED
BY
J. JOHNSON
ST. PAULS CHURCH-YARD
1762

De FOSSILIUM

Juxta Naturæ Normam ordinandorum
Ratione,

Ad Eximum Virum

D. *Isaacum Newtonum*, Eq. Aur.

E T

Soc. Reg. Præsidem.

P R A E F A T I O.

Edit nunc demum Tibi, Vir il-
 lustris! quod sane, si non om-
 nino Tuum sit, Ortum saltem
 suum Tibi debet; nempe Opus-
 culum de Methodo Fossilium,
 te assidue hortante, inceptum,
 provectum, absolutum. Est equidem mole exi-
 guum: Fructu tamen suo non, uti spero,
 prorsus destitutum. Ut illis ad minimum Usui
 esse possit, qui multi jam ab aliquo tempore Fos-
 silibus colligendis observandisque Operam de-
 derunt,

PRÆFATIO.

derunt, ita ad ipsam Scientiam promovendam nonnihil conferre poterit. Faciliori etenim certiorique Naturalium Rerum Cognitioni multum conducit recta singularum Ordinatio, & secundum naturales earum Proprietates, mutuanque inter se Convenientiam, in proprias suas Classes Dispositio. Qua propter in Methodis Animalium & Vegetabilium concinnandis plerique doctissimi Viri his ultimis annis feliciter desudarunt, & multum Temporis Laborisque impenderunt. Fossilia vero, quancunque Pretij & Momenti ea sint, pene neglecta fuerunt, & soli Fossorum, merorumque Artificum Curæ & Culturæ relicta. Hæc proinde, nondum satis nota & distincta, suis tenebris hætenus involuta latuere, donec sub Auspiciis Tuis, Vir Præstantissime! in Lucem eruta jam tandem prodeunt. Quod major longe Progressus in Animalium & Vegetabilium Methodo constituendâ factus fuerit, ex eo planè oritur quod Res illa clarior est, & magis obvia: neque tot tantisque Involucris obtecta & implexa. In his enim Corporibus Notæ atque Characteres quibus summa Genera, & subordinatæ Species distinguuntur, adeo claræ sunt, & apertæ, ut facillimè, & primo fere Obtutu singulorum Affinitates aut Differentiæ sint statim percipiendæ. Mineralia vero sunt altioris & longe difficilioris Indaginis. Hujus autem Rei non nisi unum vel alterum Indicium hic proferam, cum de Eâ alibi fusiùs olim disseruerim. Ut enim ejusdem Mineralis exterior Figura, & Facies nativa, ita etiam Constitutio ejus interior, pro
varia

PRÆFATIO.

Variâ illâ quæ sibi in primâ suâ Formatione contigit extraneæ Materiæ Mixturâ, sint longè diversæ oportet. Neque minor est Diversitas in Mineralium Situ, & Loco, atque in Materiâ terrestri, cui commissa in Tellure recondita inveniuntur.

Quò me vero melius ex his tam magnis Difficultatibus expedirem, & ad certam aliquam in hac Re Cognitionem pervenirem, earum in his Corporibus Partium, quæ se Sensibus non statim exhibent, Naturam investigare, plerisque Examinis & Probationis Modos proposui. Horum primus ex variâ singulorum Duritie desumitur. Alter autem ex variâ Eorum Gravitate Specificâ accuratiùs exploratâ. Igni demum, & Analyfi, Chymicæ ope factæ, singula Mineralia subjeci, observaturus an Halitum ederent, an vero Fumum, aut Flammam: an Oleum præberent, aut Salem: an in Carbonem abirent, vel in Calcem: an denique in Vitrum funderentur, vel in istiusmodi Massam quæ Metallurgis Regulus dici solet. Præterea verum, in Re tam obscurâ tamque retrusâ, ut sum Homo nullâ mearum Opinionum fiduciâ fretus, alios Scientiæ mineralis peritissimos Viros consulendos censui: imprimis autem V. R. Guil. Stonestretium, cujus in Rebus Naturalibus indagandis Sagacitas, & ordinandis Fælicitas, mihi jam diu perspecta est. Neque enim hæc mea Tentamina Viro Judicii tam consummati, quod in Te, Vir insignis! omnes suspiciunt, obtulisse vellem, nisi aliorum Doctrinæ suæ Laude meritò celeberrimorum Vi-
torum

PRÆFATIO.

rorum Approbationem prius accepissem. Si modo illa Tibi non displicuisse rescivero, ut erit mihi gratissimum, ita, prout per otium, si forte aliquando dabitur, licebit, excitabor subordinatas Fossilium Species recensere, & Naturalem Singulorum Historiam, ex meis jampridem factis Collectaneis & Observationibus, edere.

METHODICA

Fossilium in Classes

DISTRIBUTIO.

Classis I. TERRÆ,

Seu Corpora opaca, insipida, friabilia:
in Aquâ solubilia: Flammam non
concupientia.

CAPUT. I. Ad tactum læves, &
quasi sebaceæ.

MEMBRUM I. Quæ, si Lin-
guæ admoveantur, illi adhærent. *Fullers
Earth, Tobacco-Pipe-Clay; quarum
prior quibusdam CIMOLIA PURPURASCENS,
altera CIMOLIA ALBA dicitur. ARGIL-
LA. TERRA SAMIA. TERRA LEMNIA,
târn rubra, quam alba. BOLUS ARMENA.*

MEMBR. 2. Quæ Linguae non adhærent. **STEATITES**, nostratibus **Soap-Earth**. **Cray de Briancon** dicta Gallis, *Anglis vero French Chalk*, quæ forte **MOROCHITES** Plinio, **MOROCHTHUS** Dioscoridi.

CAPUT. 2. Ad tactum siccæ, & scabræ. **Terre verte** : & **Terre bleue**, **Officin.** **RUBRICA.** **Tripely.** **Rotten-Stone.** **TERRA MELITENSIS.** **TERRA SINENSIS**, è qua *Vasa Porcellana dicta fiunt.* **OCHRA.** **Umbre.** **CRETA.** **STEINOMARGA** *Geo. Agric. quæ est* **LAC LUNÆ** *Ol. Wormii.* **TERRA NIGRICANS** *in Telluris superficie passim obvia, nostris* **Bould.** **MARGA.** **LUTUM.** **Loam**, quæ constat vel ex *Margâ, vel Luto, cum pauca Arenâ mixto.*

APPENDIX.

ARENA : & **GLAREA** ; quæ vulgo *Terris accensentur*, proprie tamen ad harum *Classsem non pertinent.*

Classis 2. LAPIDES,

Seu Corpora insipida, dura : non ductilia : nec in Aquâ solubilia.

CAPUT. I. Qui Mole majore reperiuntur, in Strata dispositi.

MEM-

MEMBR. 1. Compositionis laxioris, ad Tactum scabri. **LAPIS MOLARIS.** COS, *tam* GYRATILIS, *quam* PORTABILIS. SAXUM ARENARIUM. **Free-Stone. Rag-Stone.** SAXUM CALCA-RIUM. SMIRIS.

MEMBR. 2. Compositionis spissioris, ad Tactum læves, quique Attritu aliquatenus politi fiunt. **LAPIS FISSILIS. LAPIS LYDIUS. COS OLEARIA. COTICULA,** *nostratibus a Bone dicta.*

MEMBR. 3. Constitutionis adeo duræ, & compactæ, ut ad Nitorem poliri possint. **ALABASTRITES. MARMOR colorum variorum. OPHITES recentiorum. PORPHYRITES. GRANITA Scriptorum Italarum.**

CAPUT. 2. Qui mole sunt minore.

MEMBR. 1. Marmore non duri-ores.

ARTICULUS 1. Tam Figuræ, quam Constitutionis, incertæ, & indeterminatæ. **CALCULI CRASSIORES CALCARI,** *Nostratibus dicti Clay-Stones.* **LAPIS VIOLACEO ODORE. NODULI LAPIDEI** *Mole, Figurâ, & Substantiâ diversi, qui in cujuscunque fere generis Stratis lapideis reperiuntur.*

ARTIC. 2. Figuræ extus variæ, & incertæ: Texturæ vero internæ, determinatæ, & regularis.

SECTIO. 1. Compositi è Fibris parallelis, quæ in horum plerisque flexiles sunt, & vi elasticâ præditæ. GYPSUM STRIATUM ANGLICUM. AMIANTHUS, *sive* ASBESTOS. ALUMEN PLUMOSUM.

SECT. 2. Compositi è Laminis præsertim planis & parallelis, quæ flexiles sunt, & vi elasticâ præditæ. TALCUM. MICA G. *Agricolæ*, ARGENTEA, *seu* ALBA: *uti ac* AUREA, & NIGRA.

SECT. 3. Qui, Interpositione Laminarum, è Materiâ ad Fluores dictos potissimum accedente constantium, dividuntur in Talos, seu Partes angulares, Pentagonas sc. Hexagonas, aut alius cujusvis Figuræ angularis. LUDUS HELMONTII.

SECT. 4. Fistulosi, ex Tubulis, eadem etiam Materiâ constantibus compositi. LAPIS SYRINGOIDES, *d.* The Piped Wrenlein D^o Neh. Grew, M. D. in Catal. Musæi Societ. Reg. Lond.

SECT. 5. Compositi è Cruftis, alterâ alteri superinductis.

S U B-

SUBDIVISIO. I. Aræ
cohærentibus, nullâ intus Cavitate. BE-
ZOAR MINERALE.

SUBDIV. 2. Intus cavi,
cum Materiâ quadam inclusâ, Crustæ non
adhærenti, sed mobili.

§ § §. 1. Solidâ, & lapi-
deâ; *Veteribus Callimus dictâ.* AETITES SI-
LICEUS. AETITES OCHREO-FERREUS.

§ § §. 2. Laxâ; *uti Arenâ,*
Ochrâ, Cretâ, Terrâ. GEODES.

§ § §. 3. Liquidâ. ENHY-
DROS.

ARTIC. 3. Figuræ, & Consti-
tutionis, certæ, regularis, & determinatæ.
SELENITES. LAPIS SPECULARIS. BELEM-
NITES, seu LAPIS LYNCEIS *Offic.* LYNCEURIUS
fortè Veterum. CORPORA CORALLOIDEA
FOSSILIA, *tam simplicia, quam ramosa.* La-
pides Coralloidibus fossilibus affines, STELE-
CHITES: MYCETITES: PORPITES: ASRO-
ITES: **The Honey-Comb-Stone,** *b. e.*
LAPIS FAVAGINOSUS. FLUORES FIGURA-
TI. **Cauk.** STALACTITES. STALAGMI-
TES. OSTEOCOLLA.

MEMBR. 2. Lapides, Mole mi-
nore, Marmore duriores.

ARTIC. 1. Opaci.

SECT. 1. Plerumque unicolores. LAPIS NEPHRITICUS. MALACHITES. Turchois.

SECT. 2. Variorum in eodem corpore Colorum. LAPIS LAZULI, seu CYANEUS. HELIOTROPIMUM. JASPI. *Ultimus autem hic Lapis aliquâ sui parte interdum pellucidus est.*

ARTIC. 2. Semi-pellucidi.

SECT. 1. Versicolores, prout vario Situ Luci objiciuntur. OCLUS CATI. OPALUS.

SECT. 2. Coloribus in Subiecto permanentibus. CALCULI aliquot & SILICES compactiores & elegantiores. ACHATES. LAPIS CALCEDONIUS. ACHATES MOCHOENSIS. OCLUS BELI. ONYX. SARDONYX. LAPIS SARDIUS, seu CARNEOLUS VULGATIOR. CARNEOLUS ALBUS: item LUTEUS, qui rarissimus. BERYLLUS Gemmariorum, qui Carneoli Species est magis pellucidi & saturatiùs rubentis.

ARTIC. 3. Pellucidi.

SECT. 1. Colorati. TOPAZIUS RECENTIORUM, qui CHRYSOLITHOS VETERUM.

VETERUM. HYACINTHUS *Gemmariorum.*
 LAPIS GRANATUS. RUBINUS *verus, seu*
 RUPIMUM. RUBINUS BALASSIUS. RUBINUS
 SPINELLUS. CARBUNCULUS RECENTIORUM,
Rubinoꝝ Species rarissima. AMETHYSTUS.
 SAPPHIRUS, *tam saturatè quam pallidè cœ-*
rulea, quæ SAPPHIRUS AQUEA dicitur. Gem-
ma Italis AQUA MARINA dicta, quæ fortè
 BERYLLUS PLINII. SMARAGDUS. CHRYSO-
 LITHUS RECENTIORUM, qui TOPAZIUS VE-
 TERUM.

SECT. 2. Coloris expertes.
 CRYSTALLUS. IRIS Plinii, & Agricola. SAP-
 PHIRUS ALBA. ADAMAS.

Classis 3. SALIA,

Seu Corpora friabilia, aliquatenus pel-
 lucida, Linguam pungentia, Aquâ so-
 lubilia, eâ autem evaporatâ, denuo
 coalescentia, & in Figuras angulares
 se formantia.

SAL MARINUM FOSSILE, *tam* RUPEUM,
quam GEMMEUM. SAL CYRENAICUM, seu
 AMMONIACUM. TINCAL Persarum, quod
videtur CHRYSOCOLLA esse Veterum. NI-
 TRUM ÆGYPTIORUM veterum: recentiorum
 NATRON, seu LATRON. NITRUM OFFICIN.
 SAL ACIDUM FOSSILE, è quo, cum Materiâ
 Bituminosâ, Cretaceâ, vel Metallicâ, coale-
 scente, oriuntur SULPHUR, ALUMEN, & VI-
 TRIOLUM.

Classis 4. BITUMINA,

Seu Corpora Flammam facilè concipientia, & Oleum præbentia, Aquâ non solubilia.

CAPUT. 1. Liquida. NAPTHA. PETROLEUM. OLEUM TERRÆ BARBADENSE.

CAPUT. 2. Solida. BITUMEN. PISSASPHALTON. SUCCINUM. GAGATES. AMPELITES *recentiorum, nostris Canel-Coal.* LITHANTHRAX.

Classis 5. MINERALIA,

Seu Corpora Metallis affinia, quibusdam scilicet Metallorum Proprietatibus prædita, Pondere saltem, & Splendore.

CAPUT. 1. Fluida. ARGENTUM VIVUM NATIVUM.

CAPUT. 2. Solida, Igne fusilia, sed non ductilia. CINNABARIS NATIVA. ARSENICUM AUREUM NATIVUM. ARSENICUM RUBRUM NATIVUM, seu SANDARACHA *Dioscor.* PYRITES. MARCASITA. COBALTUM. LAPIS CALAMINARIS. ANTIMONIUM. BISMUTHUM, *nostratibus Tingtaz.* SPELTRUM, seu Zinck. NIGRICA FABRILIS D. Merret in *Pinace Rer. nat. Brit. vulgo nostratium Wadd,* vel Black-Lead. Classis

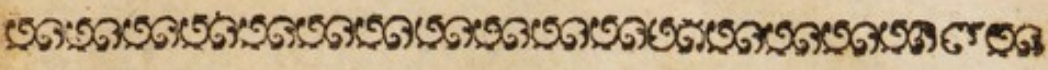
Classis 6. METALLA,

Seu Corpora ponderosa, splendentia,
dura, fusilia, & ductilia.

AURUM. ARGENTUM. CUPRUM. FERRUM.
STANNUM. PLUMBUM.

APPENDIX.

*Terre verte, Terre bleue, LAPIS AR-
MENUS* Offic. & *Pars cærulea LAPIDIS LAZULI,*
nonnihil Cupri continent. HÆMATITES Offic.
qui SCHISTOS est Discoridis, Ferri dives est:
MAGNES etiam Ferrum continet: uti &
MAGNESIA; & SMIRIS, sed paucum. Ali-
quantulum Ferri inest quoque AETITI FER-
RUGINEO, BEZOAR MINERALI, GEODI, &
ENHYDRO Lapidibus.

SYLLABUS

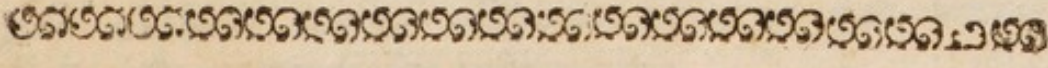
RERUM CORRIGENDARUM

I N

Geographiæ Physicæ Woodwardianæ

Versione Scheuchzerianâ,

Nunc demum recognitâ.

Geographia Physica Woodwardiana

SYLLABUS

RECTORII CORRIGENDARUM

IN

Geographia Physica Woodwardiana

Versione Schenckiana

Nunc Germani recognita.

Geographia Physica Woodwardiana

PRÆFATIO.

Lectori S. Joh. Jac. Scheuchzerus.

Onus jam agitur Annus ex quo ego Geographiam Physicam Woodwardianam ex Anglico Sermone, in quo tum planè hospes eram, & ad cujus Studium ex illâ præsertim Occasione animum meum adhibui, in Latinum transtulerim. Cum ergo Opus illud meum recenseam, & cum Originali Anglico, illius sermonis peritior aliquantum factus, conferam, non mirandum est si in Versione illâ meâ nonnulla mutanda & corrigenda deprehendam; cum nulla cujusvis generis Exemplaria, à peritissimis exercitatissimisque Artificibus facta, ita Archetypa in omnibus re-præsentent, ut nullibi Discrimen aliquod cerni possit. De eâ vero præsertim monendum duxi, quod ubique ferè Authoris Sensum aliquanto quam par erat contractius, & compendiosius exhibuerim.

Quæ verò præ cæteris Loca Correctione, Illustratione-que indigere videntur, hæc sunt quæ sequuntur.

*Loca quædam in Geogr. Phys.
Woodwardianæ Versione cor-
rigenda.*

In Titulo Lin. ult. Pro Membro, lege Sodali.

Præf. I. Lin. 18. Pro rariores, lege præcipuas.

*II. 6. Lege — totum Terræ Globum in
Diluvio fuisse discerptum quasi,
& in sua Elementa resolutum.*

III. 8. Pro Strato, lege Loco.

10. Dele ubi, & fuerunt.

12. Pro Lapidibus, lege Saxo.

*18. Si forte, &c. lege Et si porro His,
ea ejusdem Rei Argumenta
addiderit, quæ suis Locis repe-
riet, illa quoque ad hujus Rei
Veritatem & Certitudinem e-
vincendam non parum confe-
rent.*

*24. Altera Hypothesis, &c. lege Al-
terum Exemplum erit de Di-
luvij Universalitate. Quod
vero ad hoc attinet, confide-
ret, &c.*

De

IV. 25. De binis hisce Hypothesibus, &c. lege De binis istis Propositionibus, hæc, Exempli Causâ, præmonui; ut inde Lector per alia Loca, quæ ipsi difficiliora videntur, facilius sibi Viam faciat. Impossibile namque, &c.

V. 11. Qui Ingenio, &c. lege Alios vero omnes rogo, ut tantisper expectent, donec rem fusiùs explicatam, & plenius clariùsque expositam acceperint.

VI. 1. Pro Scripsitis, lege Scripsit is.

Pag. 1. Lin. 14. Pro Materiam, &c. lege Rerum ipsarum Testimonium.

4. 5. Lege fideliter referebam in Diarium, quod in finem illum mecum semper circumtuli. Hâc Methodo, &c.

6. 4. Proutis, lege Prout is.

27. Lapidēs, lege Saxa.

8. 23. Selenites, *Anglico Spar. Reponendus ideo potius est Fluor; Cum Selenites est Talci Species, à Fluore multum differens. Ad hunc modum corrigenda sunt & alia Loca. Scilicet pag. 15. lin. 26. | p. 16. l. 3. | p. 17. l. 29. | p. 155. l. 17. p. 156. l. 1. | p. 161. l. 22. | p. 162. l. 8. | p. 164. l. 10. | p. 167. l. 9. & 21. | p. 169. l. 28. | p. 170. l. 16. | p. 188. l. 22. | p. 195. l. 29. |*

9. 23. Pro findunt, lege interfecant.

Pro

Pag. 9. Lin. 27. *Pro Lapidibus ipsos, lege Saxum.*

10. 1. *Dele Speculares.*

12. *Dele quod notanter injungo.*

12. 10. *Dele eorum.*

15. 5. *Hic de Selenite verâ Rhomboidali agitur: uti etiam p. 17. l. 21. | p. 147. l. 10. | p. 151. l. 17. | p. 154. l. 11, & 18. | p. 186. l. 25.*

16. *Lege quia passim reperiuntur tantâ Copiâ, idque in Locis ubi nihil tale erat expectandum, tam profundis infra Terræ Superficiem, adeoque à Mari remotis.*

16. 17. *Dele & in Copia.*

17. 29. *Pyritica, lege Silicea.*

18. 4. *Specularis, lege fluorea: Minerale Spar Anglis dictum, rectius redditur Fluor. Lapis Specularis est Talci Species, Fluori valde dissimilis.*

7. *Dele Successu Temporis.*

19. 5. *Lege reperiunda exacte in omnibus exprimunt; quæ sunt ejusdem, &c.*

27. 4. *Lege profundioribus. Constat igitur, ut rei hujus finem faciamus, Testacea, &c.*

34. 28. *Pro sedet, lege sed &.*

47. 3. *Lege Nulla ipsis in Disquisitionibus suis faciendis, &c.*

52. 22. *Lege acceptasse. Certius quidem longeque felicius progressi fuissent, si Res ipsas attentius inspexissent,*

spexissent, si pristinam, præsentemque Globi terraquei Statum ex Historia & Geographiâ intelligere conati fuissent, nec prius, &c.

53. 23. *Lege* evitatur. Credit hic terrestrem Materiam, quæ cum Pluviâ simul decidit, Terræ Molem augere, tandemque omnia tecturam obruituramque esse. Alius, &c.

60. 6. *Pro* totius Tractatus, *lege* hujus Operis.

63. 12. *Pro* juncta, *lege* unâ cum.

21. *Lege* Hæc, inquam, omnia promiscuè in aquam fuerunt assumpta, in eâque sustentata; tali modo ut Aqua, & quæ in ipsâ erant Corpora, simul, unam communem constituerint Massam.

64. 3. *Lege* primò Materia, Corpora, & Corpuscula gravissima delapsa fuerint, Locumque in Sedimento imum attinuerunt; mox, &c.

68. 1. *Lege* Stratorum efficiebat, intra Terram ipsam sita.

69. 2. *Lege* Alvei &c. Insulæ formabantur, & à Terrâ Continente distinguiebantur, Depressione & Subsidentiâ Stratorum inter Ipsas & Terras Continentes sitorum. Integer, &c.

Pag. 69. Lin. 10. *Pro* quam apertis oculis cernimus,
lege uti ex Dictis clarissimè li-
 quet.

17. *Lege* Habitaculum, eversum, dis-
 sipatum, & in Materiæ solutæ
 molem redactum; Convulsio-
 nes, &c.

71. 20. *Lege* Terræ, quam humanæ In-
 nocentiæ Statui accommoda-
 tam fuisse certissimum est, &
 novam, &c.

72. 20. *Pro* Beneficio, *lege* Consilio.

77. *ult.* *Lege* vertere, & Telluris Globum
 dissolvere. Potuisset, &c.

81. 3. *Lege* Intellectui & Scientiæ, non
 minus quam Vitiis nocivum,
 &c.

14. *Lege* Incolæ supra quam credi po-
 test rudes & ignari erant; hæc
 Caligo diu illorum Animis in-
 cubuit; non nisi post longum
 Temporis Intervallum præru-
 pte aliquæ Eruditionis, fere
 dixeram Humanitatis Scintil-
 læ; neque tum statim, &c.

23. *Lege* adhuc enim Caligo illa Gen-
 tes totas occupat; Maxima cer-
 tē Incolarum Terræ Pars etiam
 nunc spissis, &c.

83. 17. *Pro* in Frustra comminuta, *lege*
 dissoluta.

20. *Lege* Renovatione, Terra enim
 postdiluviana statim à factâ Sub-
 fidentiâ eodem plane Statu &
 Conditione

Conditione erat, quo primitiva post Creationem ex Nihilo fuerat; quod clarius, &c.

89. 24. *Lege* reo (an ex paterno Affectu erga Illum, qui quam Canaan, ipsi sanguine propior erat, vel aliâ, &c.

93. 6. *Lege* Cur non dissoluta fuerint Testacea, &c.

11. *Lege* Physicam, ex ipsâ Soliditatis horum Corporum Mineralium Causâ desumptam; quam ostendam planè aliam esse ab illâ cui Vegetabilia & Animalia Partium suarum CohæSIONem debent; ostendam quoque illam CohæSIONis Particularum Mineralium Causam Aquis Diluvii eductis cessasse, sed non itidem alteram illam, quâ Animalium & Vegetabilium Partes cohærent; & Rationem denique reddam, cur ita utrisque accidit. —

101. 8. *Pro* novus Catalogus, *lege* nova Series.

102. 13. *Pro* Centralium, *lege* Abyssi.

21. *Lege* ascendunt hæc à Receptaculo illo suo; implent, &c.

103. [10. *Lege* Pluvia. Quod si totam Aquarum ita Ascendentium & Descendentium Quantitatem spectemus, ea ferè constans, certaue est, in diversis tamen

Globi partibus diversa est ;
 Quia nimirum Vapores in At-
 mosphæra fluitantes, & in nubes
 condensati, de loco in locum fe-
 runtur ; & non perpendicu-
 lari Descensu, in ipsos eosdem
 Terræ, Maris, vel utrorumque
 Tractus redduntur, sed alios
 quosvis, uti fortè contigerit.
 Ita ut aliquæ Regionēs majo-
 rem Pluviæ copiam accipiant,
 quam concesserunt Vaporum ;
 & , è contra, &c.

123.

4. *Lege* quæ non habet tale Ignis
 Spiraculum, quod, durantibus
 ipsis Concussionibus, eructet
 Flammas; quibus discutitur, &c.

131.

5. *Post* Aquam, *adde* Oceani.

135.

13. *Lege* Copiam, quam Diluvio Ge-
 nerali inducendo non sufficien-
 tem invenerant, diminuendam
 esse, & Partiale duntaxat Dilu-
 vium stratuendum, quod re-
 strictum, &c.

143.

19. *Lege* Traditio, erat deducta per a-
 liquot Posterorum Sæcula, unà
 cum, &c.

ult. Pro quidem, *lege* Solùm.

144.

1. *Pro* Terræ, *lege* Telluris.

148.

18. *Pro* Vitriolo, *lege* Antimonio. *Et*
pro quinque, *lege* hæc.

149.

1. *Post* illis ; *adde* Plumbum Fluori,
 vel Antimonio.

- P. 151. Lin. 4. *Pro Metallica Venæ, lege Metalla.*
 27. *Pro Quarzum, Specularis Lapis,*
lege Fluor.
152. 2. *Lege Stiria fluoreæ, seu Stalactita.*
 22. *Pro Selenites angulatus, lege Flu-*
ores crytallizati.
153. 27. *Lege Partes ; postquam vero Com-*
motio illa deferbuisset, & Aquæ
sedatæ tranquillæque fierent, a-
liqua ex illis Corpusculis mu-
tuo occurfu unita erant, & in
tales Massulas, &c.
154. 22. *Pro Sulphur, lege Nitrum.*
 25. *Dele Alumen.*
156. 6. *Pro Lapidem Speculares, lege Flu-*
orem.
 15. *Pro Selenitica, lege Fluorem, Sili-*
cem, &c.
159. 13. *Lege Oculo, Microscopiis adjuto*
subjecta, &c.
160. 9. *Lege pervadit, Corpuscula quæ in*
Viâ offendat Metallica ac
Mineralia secum provehit &c.
 13. *Dele istis.*
162. 13. *Pro speculares, lege fluoreas : uti*
iterum lin. 22.
 17. *Pro selenitica, lege fluorea.*
164. 14. *Pro Viliori, lege crassiori.*
165. 12. *Lege Vel ubi Metallica, aut Mi-*
neralia Corpuscula, primitus in
Stratis deposita, nondum pror-
sus exhausta sunt, & in Fissu-
ras illas transvecta. Quod ta-
men, &c.

Pro

P. 166. Lin. 23. *Pro Specularis Lapis, lege Fluor.*

168. 21. *Lege* — ignea alia, qualia visuntur circa Neapolim, Puteolos, & in aliis Mundi Regionibus; five per Thermas, vel Fontes calidos; five per igneas Eructationes, quales Terræ Motuum Temporibus non raro erumpunt; Quod, inquam, &c.

170. 17. *Pro speculares, lege fluoreas.*

183. 15. *Lege* — probabo nihil fere aliud esse quam Aquam fortiter impregnatam Materiâ Minerali, quam è Stratis Terræ in Transitu suo secum defert. (b.)

185. 27. *Pro* — ex Collibus petrosis, *lege* — ex Clivis.

186. 27. *Pro* — Littoribus, *lege* — Oris.

189. 3. *Lege* — Status, & quam incertæ eorum Figuræ, atque Colores.

192. 5. *Lege* — constans ex diversorum Generum Corpusculis seu Elementis.

194. 4. *Lege* — relaxari, Sedibus illis suis excidere.

20. *Lege* — Corpora, Sedibus suis Lapideis soluta, &c.

197. 1. *Lege* Sunt quidem nonnulli Casus alij, qui Terræ Globo accidere solent, quales sunt Terræ Motus, & Montes ignivomi; sed de quibus, ex singulari Benignitate Dei, & sælici Insulæ nostræ Constitutione, mihi parum

rum admodum observasse contigit. De his tamen, eorumque Causis, aliquid est quod, ex aliorum Observationibus, in medium proferam; Quanquam Casus illi non adeo graves sint, non Strage tantas edant, neque tales in Globo Terræ Permutationes efficiant, quales nonnulli existimare solent. Evomuerunt, &c.

208. 14. *Lege* — Cum vero Die sexto Deus Finem Operibus suis imposuit, & Hominem creavit, dedit ei Dominium, &c.

212. 15. *Lege* — comminui. Testæ tales attritæ confractæque, simul cum aliis integris, Saxo commissæ non raro inveniuntur.

216. 16. *Lege* — debetur, vel nulla prorsus Metalla erant, vel saltem nulla ad quæ Ipsi pervenire potuissent videat Theorista &c.

F I N I S.

tam admodum observare con-
 tigit. De his tamen, eorum
 que Causa, aliquid est quod
 ex aliorum Observationibus, in
 medium proferam; Quamquam
 Causa illi non adeo graves sunt
 non necessitates edant, neque
 tales in Globo. Tercio Perma-
 nentes efficiant, quales non
 nulli existimare solent. Eo-
 rumque.

14. Lige — Eorum vero Die sexto Deu-
 tium Operibus suis imposuit
 et Hominem creavit, dedit ei
 Dominum, &c.

15. Lige — communis. Tercio talis
 attitit contraxerunt, tum
 cum illis integris, Saxo com-
 mune non tunc invenimus.

16. Lige — debent, vel nulla propter
 Metalla erant, vel saltem nulli
 ad quos illi pervenire possent
 sunt videtur Theoriae &c.

FINIS

